

TÄISKASVANUTE HINGAMISPÄEVAKOOLI
ÕPPETÜKID

SUURIM IME – JEESSUS

Roy Adams

Adventistide Koguduste Eesti Liidu Hingamispäevakooli osakond
2008

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid valmistab ette SPA Peakonverentsi täiskasvanute hingamispäevakooli osakond. Õppetükkide ettevalmistus kulgeb ülemaailmse hingamispäevakooli käsitirjade hindamise komitee üldjuhtimisel. Selliselt peegeldavad väljaantud õppetükid ka komiteepoolset panust.

Sissejuhatus

Lootus, mille teeb suureks surematus

Kõigist ajaloo aastatuhandete jooksul surematuks saanud inimestest tegutses avalikult kõige lühemat aega Naatsareti Jeesus. Vaid kolm ja pool aastat. Ent millised kolm ja pool aastat need olid! Sokrates õpetas 40, Platon 50, Aristoteles 40 aastat, Jeesus aga alla nelja aasta. Ometi ületab Kristuse lühiajalise teenistuse mõju kaugelt nimetatud kolme Kreeka mõttehiiglase isegi kokkuliidetud 130 aastase tegevuse mõju.

Keegi on kunagi kirjutanud, et „Rafaeli, Michelangelo ja Leonardo da Vinci kuulsaimad maalid on üksnes Jeesuse, maailma Valguse, peegeldus. Haydn, Händel, Bach ja Mendelsson on kirjutanud oma kauneimad sümfooniad ja oratooriumid Jeesuse Kristuse ülistuseks. Tema õpetused on rikastanud nii kunsti, kultuuri, muusikat kui filosoofiat. Ent Kristus pakub kaugelt enam kui filosoofia, kunst ja muusika. Ükski neist ei suuda päästa. Jeesus pakub patusele inimesele valgust, elu ja lunastust.”

Paraku ei suuda see kaunisõnaline tsitaat ligilähedaseltki edasi anda Jeesuse rikkusi, sest kajastab vaid lääne kultuurikonteksti. Seevastu Kristuse kutse puudutab kogu maailma ületades kõik poliitilised, etnilised ja kultuurilised tõkked.

„Uuri Piiblit,” kirjutab Ellen White, „sest see räägib sulle Jeesusest. Piiblit lugedes avastad sa Jeesuse võrratu külgetõmbe. Sa ar-

mud Kolgata Mehesse ja võid siis igal sammul maailmale öelda: „Tema teed on armsad teed ja kõik tema rajad on rahu” (Õp 3:17). Sina oled Kristuse esindaja maailmas. Sina võid maailmale näidata, et kannad lootust, mille teeb suureks surematus” (*Life Sketches*, lk 293).

Oma keskmes oleva Jeesusega on kristlus ka ajalooline religioon – see rajaneb isikul, kelle elu ja tegevus on ajalooliselt uuritav ja analüüsitav. Samal ajal pole võimalik Jeesust Kristust piiritleda ajalooraamidega. Tema isiku tõelisus seisab ajaloost kõrgemal, sest teatud hetkest muutub Tema tegevuse ajalooline analüüs võimatuks. Ajalugu ei saa meile lahti seletada lunastuse saladusi või imesid, mida tänu Kristuse ristisurmale maailmale pakutakse. Kõik ajaloo poolt meile pakutav ei jõua ligilähedaseltki selleni, mida Ellen G. White nimetab „lootuseks, mille teeb suureks surematus.”

Käesoleval veerandil keskendume Jeesusele: sellele, kes Ta oli, mida Ta õpetas ja mida Ta tegi, aga ka sellele, mida Ta praegu teeb. Viimane punkt – „mida ta praegu teeb” – on määrava tähtsusega. Seda võib nimetada „käesoleva ajastu saladuseks,” otsustavaks näitajaks, mis eristab Jeesust kõigist ülejäänud ajaloolistest isikutest, sest kas oskab keegi nimetada ükskõik kui tuntud ajaloolist isikut, kes praegu meie heaks midagi teeks?

Kes oli see hämmastav Jeesus? Milline Ta oli? Mida Ta siin olles tegi? Mida Ta meie heaks praegu teeb? Ja lõpuks, miks peaksid kahekümne esimese sajandi inimesed Tema peale tõsiselt mõtlema?

Vastused on, nagu peagi näeme, kaugel akadeemilistest. Vastupidi, need mõjutavad iga inimolendi saatust.

Selle veerandi õppetükkide autor Roy Adams on pärit Kariibi mere saartelt ja töötab ajakirja *Adventist Review* kaastoimetajana. Tema abikaasal Celia’l ja temal on kaks täiskasvanud last – Dwayne ja Kimberly.

1. õppetükk: 29. märts – 4. aprill

Kes oli Jeesus?

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 16:13-16; Jh 20:26-28; 1Kr 1:18-27, 15:3-7.

Meelespeetav tekst: „Kui siis Jeesus tuli Filippuse Kaisarea aladele, küsis ta oma jüngritelt: „Kelle ütlevad inimesed Inimese Poja olevat?”” (Mt 16:13).

Jeesuse teenistuse esimestest päevist alates arutleti ja vaieldi Tema üle. Huvitav on see, et needsamad arutelud pole kuhugi kadunud tänapäevalgi. Vaidlused said alguse Tema kaasaegsete ja kaaslinlaste juurest. „Kust on pärit tema tarkus ja vägevad teod?” küsiti. „Eks ta ole see puusepa poeg? Eks tema ema hüüta Maarjaks ...?” (Mt 13:54, 55).

Seda võib vabalt nimetada kohalikuks skandaaliks: jah, Messias pidi loomulikult kusagilt pärinema, aga mitte ometi meile nii tuttavast paigast ja rääkimata perest, mis on samasugune nagu meie endi omad! Ühel või teisel kujul on tolleaegsete Jeesuse kaaslinlaste poolt välja öeldud peamine kahtlus Tema jumaliku päritolu suhtes raamistanud kõiki sajandite jooksul peetud Jeesuse teemalisi debatte suurendades seeläbi Teda ümbritsevat salapära.

Kes oli siis Jeesus? Miks peeti Teda sageli mõneks teiseks tuntud juudiks? Millised väljakutsed said osaks Jeesuse isikule ja identiteedile Uue Testamendi ajastule järgnevail sajandeil? Kuivõrd veendunud olid Piibli kirjutajad Tema identiteedis ja miks? Need on mõned küsimustest, millele alanud nädalal vastuseid otsime.

Mitte Ristija Johannes (Mt 16:14)

Jeesuse kaaslinlaste tõstatatud küsimus (Mt 13:54, 55) kerkis Tema teenistuse ajal korduvalt esile: kõikjal Palestiinas esitasid inimesed ühel või teisel kujul selle küsimuse Talle ikka ja uuesti. Ligi kaudu pool aastat enne oma ristilöömist koos jüngritega Filipi Kaisarea maa-aladel viibides tundis Ta vajadust kutsuda nad enda juurde ja küsida neilt: „Kelle ütlevad inimesed Inimese Poja olevat?” (Mt 16:13).

Loe jüngrite vastust Mt 16:14. Mida räägib see nende kursorisolekust hetkel kuumade teoloogiliste küsimustega? Miks soovis Jeesus sinu arvates just sel ajal nimetatud teema üles võtta?

Loetelu nimedest, kelleks Jeesust peeti võimaldab näha, kuidas tajusid Tema teenistust erinevad inimesed ja inimgrupid sõltuvalt oma taustast. **Kuidas on võimalik, et mõned pidasid Jeesust Ristija Johanneseks vaatamata sellele, et nad olid üksteise kaasaegsed? Millised Jeesuse teenistuse aspektid võisid meenutada Ristija Johannese teenistust? Vastamisel on abiks järgmised kirjakohtad: Mt 3:1-3; 4:12, 13, 17; 14:1, 2; Mk 1:1-5.**

Tänapäeval on meil loomulikult keeruline mõista, kuidas oli võimalik Jeesust Ristija Johanneseks pidada. Ent jätkem kõrvale meile omane, kuid esimesel sajandil puudunud massikommunikatsioon, mida asendas kahtlane suust-suhu liikuv teave ja ohtrad kuulujutud, ja imestamiseks pole enam põhjust. Lõppude lõpuks oli Johannese ja Jeesuse teenistus kohati sarnane, nagu tunnistavad ülaltoodud kirjakohtad. Küll aga pidanuks need, kes Johannest oma silmaga näinud olid, olema vabad igasugustest kahtlustest (Mt 3:11, 12; Mk 1:6-8).

Pole midagi lihtsamat kui vaadata tagasi teiste vigadele ja imestada, kuidas on võimalik niimoodi käituda. Kuidas aitab teiste vigade nägemine õppida samu vigu vältima?

Mitte Eelija, Jeremija ega mõni teine prohvet

Loe veelkord Mt 16:14. Üks asi on pidada Jeesust Ristija Johanneseks, aga Eelijaks? Või Jeremijaks? Või mõneks teiseks Vana Testamendi prohvetiks? Kust pärinesid säärased mõtted?

Eelija oli Karmeli mäe kartmatu prohvet, jumalamees, kel jätkus hulljulgust minna vastamisi Iisraeli Jumalale vastu hakanud kuninga ja tolle saatanliku naisega. Tema oli see, kes seisis üksinda vastu Ahabi moraalityl valitsusajal kuninga poolt mahitatud ebajumalateenistusele (vt 1Ku 18. ptk).

Jeremija („nuttev prohvet”) alustas tegevust pingelise rahvusliku käärimise ja kriisi ajal edastades oma kaasmaalastele rahvuslike meeoleudega läbinisti vastuolus olevaid sõnumeid, mille eest tuli tal maksta (Jr 20:1, 2, 7, 8).

Mis puudutab ülejäänud Jumalale ustavaid prohveteid Vanas Testamendis, siis jättis Jeesus kuulutades häda kirjatundjatele ja varise-ridele selle, kuidas Iisrael neid Jumalale ustavaid inimesi kohtles, viimaseks, justkui tahtes rõhutada järgmist: „Nõnda te tunnistate ise eneste kohta, et teie olete prohvetite tapjate pojad” (Mt 23:31).

Millist tähtsust omab sinu arvates tõsiasi, et Jeesuse kaas- aegsed samastasid Ta nimetatud isiksustega?

Inimese ekslik pidamine ükskõik kelleks nimetatuist, kaasa arva- tud need, keda mainib Peetrus Mt 16:14, oli selgelt suur kompliment. Tegu oli hiiglastega vaimulikus mõttes, kelle silmapaistvat iseloomu juudi ühiskond kõrgelt hindas. Ehkki säärased võrdlused võisid olla väga meelitavad, jäid nad (nagu me teame) tõest väga kaugele. Kui Jeremija oleks näiteks väitnud, et on maailma valgus, tunnistanud aja- lugu ta tõenäoliselt juba ammu nõdrameelseks. Ja kui vaatamänguline ka polnud võit Karmeli mäel, kuid kui Jeesus oleks Karmeli mäe kan- gelase kombel kaotanud surmahirmuga silmitsi seistes julguse, poleks meil võimalust langeda aukartuses Tema jalge ette. Jeesuse näiliselt ülendav ja intrigeeriv segiajamine nende muistsete ustavate meestega jääb kaugele maha tegelikkusest, millest tunnistavad evangeeliumid.

Milline on Jeesuse peamine erinevus ülejäänud prohveteist ja miks on see erinevus meie jaoks määrava tähtsusega? (Vt Jh 1:1-5, 17:5; Hb 1:1-3).

Lummus kestab – I

Uus Testament ei spekuleeri Jeesuse päritolu teemal. Siin esitatakse Teda lihtsalt jumaliku Jumala Pojana. Ka ei vasta see lugematutele küsimustele Jeesuse olemuse ega isiku kohta, mis võiks anda tegevust järgnevatele põlvkondadele. Ent hoolimata kõikvõimalikest aruteludest ja vaidlustest toetuvad Uue Testamendi kirjutajad kaljukindlalt Pühakirja vaieldamatule autoriteedile ja Jeesuse Kristuse peamisele identiteedile Jumala Pojana.

Niinimetatud Valgustusajastu (17.-18. sajandil) muutis seda kõike. Pühakiri ei olnud enam Jeesuse käsitluse aluseks. Selle asemel hakati Piiblit uurima samasuguste meetodite ja kriteeriumide alusel nagu muid ajaloolisi materjale. Kuna nüüd lähtuti ainult ratsionaalsest analüüsist ja kriitikast, siis loomulikult heideti kõrvale igasugune üleloomulikkus, mis on piibelliku usu peamine eeldus. Traditsiooniline piibellik arusaam pattulangenud ja jumalikku päästet vajavast inimsoost asendati humanismi, optimistliku usuga inimvõimesse ja progressi.

Tulevikuväljavaated muutusid sedavõrd radikaalselt ja põhjapanevalt, et paljud uskusid end olevat tunnistajaiks kristluse hääbumisele. Religioonist kujunes igand ja mõistus muutus varasemast teoloogia teenijannast selle üldtunnustatud valitsejaks. Selle tulemusel liikus tähelepanu keskpunkt evangeeliumites kirjeldatud Jeesuselt, meie Päästjalt, ajaloolisele Jeesusele, eeldatavalt reaalsele inimesele ajas ilma teoloogilise koormata, mille olid talle omistanud evangeeliiumid ja hilisem kristlus. Teisisõnu, see Jeesus, kes iganes Ta ka polnud, ei olnud kindlasti mitte maailma Lunastaja.

Mõtiskledes säärase arengute üle ära unusta järgmist:

1) evangeeliumite kirjutajad olid täiesti veendunud enda poolt kirjapandu tõesuses (vt Lk 1:1-4). Mida ütleb Luukas oma kirjatöö kohta? Miks võime seda usaldada?

2) Luukas nimetab toimunud sündmuste ühe tunnistajana Peetrust, kel tuli endalgi silmitsi seista kahtlejate ja skeptikutega (vt 2Pt 1:16-21). Ehkki Peetruse kirja kontekst on laiem kui ainult see konkreetne küsimus, aitab see siiski meil kaitsta end Valgustusajast pärinevate rünnakute eest. Kuidas?

3) Ka Paulusel tuli vastu astuda Jeesuse-vastastele rünnakutele. Kuidas argumenteerib tema oma kaitset? (1Kr 1:18-27; 15:3-7).

Lummus kestab – II

Niinimetatud *ajaloolise Jeesuse liikumine* rajati veendumusele, et evangeeliumitest leiab piisavalt andmeid taastamaks Jeesust ajaloolise isikuna, vabastades Ta algristikoguduse poolt Talle omistatud teoloogilisest vahust nagu tõlgendas seda valgustusajale omane mõtteviis. Uut lähenemisviisi Jeesuse uurimisele pidasid selle pooldajad teaduslikuks ja järelikult ajaga kaasaskäivaks.

See liikumine kaotas oma positsiooni kahekümnendal sajandil, kui uued uurimused aitasid kaasa tema kokkuvarisemisele tõestades, et idee säärasest ajaloolisest Jeesusest oli läbinisti ebateaduslik ja subjektiivne. Uurimused paljastasid kogu nimetatud ratsionalistliku ettevõtmise haletsusväärse läbikukkumisenä.

Jeesuse-uuringute ajalugu on pikk, kääneline ja keerukas ning me ei hakka neil rohkem peatuma, välja arvatud nn Jeesuse Seminar, kaasaegne radikaalsete vaadetega õpetlaste rühmitus, kes on otsustanud saavutada edu seal, kus teised ajaloolised käsitlused on ummikusse jooksnud. Nende eesmärgiks on „päästa Jeesus evangeeliumid kirja pannud hullumeelsete arstide küüsisst” (Roy Hoover’i tsit. Kenneth L. Woodwardi 4. aprillil 1994 nädalakirjas *Newsweek* avaldatud artiklis „The Death of Jesus”, lk 39).

Tänapäeval võtavad vähesed inimesed Jeesuse Seminari rahvast tõsiselt. (Kui tõsiselt ongi võimalik võtta inimesi, kes väidavad, et Jeesus ei tõusnud peale oma surma mitte üles, vaid et Tema maised jäänused visati koortele). Valdava osa kristlaste seisukoht tänapäeval on, et kristlus tugineb kindlale ajaloolisele alusele. Vaatamata kahe aastatuhande pikkusele kestvale kriitikale ja dispuutidele on Jeesus jäänud vaieldamatuks sajandite Õpetajaks.

Ühes oma kõige tabavamas vastulauses tolleaegsetele intellektuaalidele kätkeb Paulus kristluse põhituuma järgmisesse kuulutusse: „Jah, sõna ristist on narrus neile, kes hukuvad, aga meile, kes pääsetakse, on see Jumala vägi” (1Kr 1:18). Miks on sõna Ristist tänapäeval jätkuvalt aktuaalne?

Loe ka 1Kr 1:18-27. Milline sõnum on neis salmides meile? Millised on mõned neist asjadest, millesse usume ja mida „maailma tarkus” ei suuda selgitada (s 20)? Mil moel on „Jumal teinud maailma tarkuse narruseks” (s 20)?

Messias, Jumala Poeg (Jh 17:3)

Jeesuse päritolu pole mingisugune teoloogiline küsimus, mille tõesust tuleb kas kinnitada või ümber lükata. See on lugematute usklike hulkade usu küsimus. Kui Jeesus ei ole see, kelleks nemad on Teda pidanud, siis on need inimesed kõik hoidnud kinni varest ja väljamõeldistest ning määratud hukkamisele. Kui Jeesus oli üksnes kaks tuhat aastat tagasi Palestiinas elanud inimene, siis on ristikogudus lasknud end maailmaajaloo kõige haletsusväärsemal kombel lihtsalt haneeks tõmmata.

Kuidas tabavad järgmised kirjakohtad otse selle küsimuse keskpunkti?

Mt 1:22, 23 _____
Mt 11:2-6 _____
Mt 22:41-45 _____
Mk 14:61-64 _____
Jh 20:26-28 _____

Ka meie peaksime tundma sama, mida kogesid tormi vaigistamist (Mt 8:23-27) pealt näinud jüngrid: „Kes ta siis selline on, et isegi tuuled ja järv kuulavad tema sõna?” (s 27). Jeesuse kinnivõtmise ööl esitas ülempreester Talle otsese küsimuse nõudes sellele vande all vastust: „„Kas sina oled Messias, Jumala Poeg?”” Jeesus vastas talle: „Need on sinu sõnad.”” (Mt 26:63, 64). Oma kohtukojas küsis Temalt Pilaatus: „„Sina oled siis juutide kuningas?”” Jeesuse vastus jäi samaks: „Need on sinu sõnad” (Mt 27:11).

Mõlemad vastused olid igas mõttes erakordsed. Kui Jeesusel, Naatsaretist pärit tühipaljal vaese puusepa pojalt (nagu arvati), oli julgust Pilaatuse küsimusele kuningaksõlemisest jaatavalt vastata, siis pidi Ta ilmselgelt silmas pidama tegelikkust väljaspool seda maailma. Sellele osutab ka Tema vastus ülempreestrile: „Siitpeale te näete Inimese Poja istuvat Väe paremal käel ja tulevat taeva pilvedel” (Mt 26:64).

Niisiis ütlevad evangeeliumid ja (kogu ülejäänud Uus Testament) üheselt: Jeesus on inimihusse sündinud elava Jumala Poeg, kellel on volitused esitada erakordne kutse: „Tulge minu juurde kõik, kes olete väevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise” (Mt 11:28).

Edasiseks uurimiseks: Jeesuse identiteedi teemal loe Ellen G. White' i raamatust „Ajastute igatsus” peatükk „Eks seesinane ole Joosepi poeg” orig lk 236-243.

„Kes see Jeesus on, küsisid nad? See, kes nõudis endale Messia au, oli ju puusepa poeg. Ta oli töötanud koos oma isa Joosepiga. Nad olid näinud Teda kandamiga mäest üles ja alla liikumas, nad tundsid Tema vendi ja õdesid ... Ta oli nende silme all kasvanud lapsest noorukiks ja noorukist meheks. Kuigi Tema elu oli laitmatu, ei tahtnud nad uskuda, et Ta oli Töötatu” (DA, orig lk 237). „Nad ei tahtnud tunnistada, et Tema, kes põlvnes vaesest ja madalast soost, oli enam kui tavaline inimene” (Samas, lk 239).

„Mees, kes oli lihtsalt inimene ja rääkis sellest, millest Jeesus, ei oleks saanud olla suur moraaliõpetaja. Ta oleks sel juhul olnud kas hullumeelne ... või siis kurat ise. Sul tuleb teha valik. See mees kas oli ja on Jumala Poeg või siis vaimuhaige või midagi veel hullemat. Sa võid pidada Teda narriks, sülitada Tema peale ja tappa Ta kui kurja vaimu aga sa võid ka langeda Tema jalge ette nimetades Teda Issandaks ja Jumalaks. Ärgem ainult tulgem välja üleoleva mõttetetu seisukohaga Temast kui suurest inimõpetajast. Ta pole andnud meile niisugust valikuvõimalust. Tal pole seda mõtteski olnud” (C. S. Lewis „The Shocking Alternative” lk 56 oma raamatus *Mere Christianity*, New York: McMillan-Collier, 1960).

Küsimused aruteluks:

1. Miks on meil kaks tuhat aastat peale Jeesust lihtsam Teda Mesiana vastu võtta kui Tema kaasaegsetel? Millises suhtes on see meie jaoks raskem?

2. Skeptiline suhtumine Jeesusesse kestab tõenäoliselt aegade lõpuni. Milline on sinu jaoks üks kõige veenvam tõend Jeesusest kui Jumala Pojast ja Tema päästvast armust? Kuidas anda oma veendumusi edasi selliselt, et see avaldaks positiivset mõju ka teistele?

3. Sel nädalal heitsime pilgu Valgustusaja teadusliku ratsionalismi kasutamisele usuvastase relvana. Millised teie kultuurikontekstis esinevad -ismid, filosoofilised suunad või ideoloogiad töötavad usu vastu? Ja kõige olulisem – kuidas käituda kokku puutudes selliste asjadega?

4. Lugege hingamispäevakooli klassis koos veelkord 1Kr 1:18-27. Millise sõnumi peaksime siit igaüks endale kindlasti meelde jätma?

2. õppetükk: 5. – 11. aprill

Tema jumalikkuse saladus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Js 9:5; Mi 5:1; Mt 16:13-17; Jh 1:1, 14, 18; 8:58; 17:5; 20:28; 1Kr 1:3; 2Kr 13:13.

Meelespeetav tekst: „Alguses oli Sõna, ja Sõna oli Jumala juures, ja Sõna oli Jumal.

Seesama oli alguses Jumala juures. Kõik on tekkinud Tema läbi, ja ilma Temata ei ole tekkinud midagi, mis on tekkinud” (Jh 1:1-3).

Lõpetades ajaloolise ülevaate jõuame Pühakirja juurde. Tahame uurida, mida räägitakse Piiblis Jeesusest, kelle elu on pälvinud sajandite jooksul sedavõrd palju tähelepanu. Sealjuures ei tohi me hetkekski unustada Jeesuse ja Tema jüngeritevahelist määrava tähtsusega mõttevahetust Filipi Kaisareas. Peale seda, kui Peetrus tunnistab Jeesuse Messiaaks, Jumala Pojaks, meenutab Jeesus talle, et niisugune arusaam ei tekkinud temas inimliku mõttetöö viljana, vaid selle teadmise on ta saanud Tema „Isalt, kes on taevas” (Mt 16:17; Vt ka Mt 16:13-17 ja Mt 11:25-27). „Liha ja veri” (Mt 16:17) ehk meie enese abitu inimlik tarkus on võimetu mõistma ajastute ülimat müsteeriumi.

Usk Jeesusesse kui Messiasse ja Jumala Pojasse tähendab kaudset kinnitust sellele, et Tema eksistents ei saanud algust Maarja üsas. See tähendab kinnitada Tema olulist erinevust ülejäänud inimkonnast, sõltumata sellest, kui sarnane Ta ka muus mõttes meiega polnud. Lühidalt, see tähendab usku Tema olemasolusse enne siia maa peale tulekut ehk teisisõnu Tema varasemasse eksistentsi. Tema „on nähtamatu Jumala kuju,” kelle „läbi on loodud kõik” (Kl 1:15, 16). „Tema Ise on enne kõiki, ja kõik püsivad koos Tema sees” (s 17).

Tema eelnev olemasolu – mida tähendab see meile

Miks peaks meile oluline olema Kristuse eel-eksistents? Kuidas on see seotud päästega? Millise(d) vastusevihje(d) leiad Hb 1:1-4 ja Kl 1:15-20? _____

Meist igauhe olemasolu alguseks on sünd (või veelgi täpsemalt – viljastumine). Kristus oli selles mõttes erinev. Tema eksistents ei alanud Maarja üsas. Tema oli olemas igavesti enne seda. Just seda peetakse silmas väljendiga preeksistents (ehk eelnev olemasolu). Tema on olemas olnud igavikuaegadest alates.

Kuidas kinnitavad järgnevad tekstid Kristuse eel-eksistentsi?

Js 9:5 _____

Mi 5:1 (vrd Mt 2:1-6) _____

Sõna *mosa'ah* (e k „*põlvneb*,” ingl k RSV – „*pärineb*”) Mi 5:1 pole sugugi kerge tõlkida. Selle salmi teine osa viitab aga selgelt mitte lihtsalt tulevase Valitseja eel-eksistentsile, vaid ka Tema *igavesele* eel-eksistentsile „*igiaegadest*.” (Vt 4BC lk 1025).

Jes 9:5 räägib maailma tuleva erilise Isiku eel-eksistentsist. Teggu on erakordse väitega, mille kohaselt seda Isikut hakatakse nimetama muuhulgas „Vägev Jumal, Igavene Isa.” See on seda tähelepanuväärsem, et nimetatud prohvetikuulutus oli adresseeritud otsustavalt monoteistlikule kuulajaskonnale. Tõsiasi, et Jesaja nimetab Poega „Vägevaks Jumalaks, Igaveseks Isaks” on erakordselt muljetavaldav peegeldades ei midagi vähemat kui Jumalikku ilmutust, mis murrab läbi prohveti harjumuspärasest mõtteviisist. Poeg *on Isa*, „*Igavene Isa*”? See ongi tõeline usus elamine!

Nimeta meie usu aspekte, mille peame vastupidiselt kehtivatele normidele, tavadele ja mõttemallidele võtma vastu usus ja ainult usus? Kas selles on midagi halba?

Uue Testamendi tunnistus

Ka Uues Testamendis leiame tõendeid Jeesuse preeksistentsist. Tõenäoliselt kõige põnevamad neist pärinevad Jeesuse enda suust, kui Ta räägib asjadest, mis osutavad sellele, et Ta on teadlik oma isiklikust eel-eksistentsist.

Leiame nii otseseid kui kaudseid tõendeid selle kohta, et Jeesus oli tõepoolest teadlik oma tegelikust päritolust. Üheks võimalikuks kaudseks vihjeks oma eel-eksistentsi kohta võib lugeda Tema sõnu Lk 19:10: „Inimese Poeg on tulnud otsima ja päästma kadunut.” Kui näiteks keegi ütleb: „Ma tulin tööle Londonisse Briti alamkotta,” siis osutab ütleja, et ta oli varem kusagil mujal. Jeesus väljendab seda seisukohta selgelt Kannatustenädala palves, kui Ta palub Isal austada Teda selle auga, mis Tal „oli enne maailma rajamist sinu juures” (Jh 17:5).

Kuidas kinnitavad järgmised kirjakohad mitte üksnes Kristuse preeksistentsi, vaid ka Tema teadlikkust sellest?

Jh 3:13 _____

Jh 8:23 _____

Jh 8:58, 59 _____

Jh 17:8, 24 _____

„Enne kui Aabraham sündis, olen mina” (Jh 8:58). „MINA OLEN” väljend nii selles tekstis kui mujal osutab *igavesti kestvale, igavesele eel-eksistentsile*. Jeesuse kuulajaskond, kes mõistis seda viidet väga selgelt, võttis maast kive, et Jeesus nende silmis ennekuulmatu jumalateotuse eest surmata (s 59).

„Oma eel-eksistentsist rääkides viib Kristus mõtte kaugele tagasi läbi lugematute ajastute. Ta kinnitab meile, et mitte kunagi pole olnud aega, mil Ta poleks olnud lähedases osaduses igavese Jumalaga. Tema, kelle häält olid juudid kuulanud, oli olnud koos Jumalaga igavesest ajast alates” (Ellen G. White, *Signs of the Times*, 29. august, 1900).

Kuidas aitab Ellen White'i tsitaat koos ülaltoodud kirjakohtadega meil paremini mõista seda kirjeldamatut ohvrit, mis meie eest Kolgatal toodi?

Näilised vastuolud

Hoolimata selgeist tekstidest, mis kinnitavad Jeesuse jumalikkust ja võrdsust Jumala Isaga, satume siiski vastakuti ka selliste kirjakohtadega, mis nõuavad selgitust. Üheks näiteks on kahtlemata armastatuid ja tuntumaid salme Piiblis – Jh 3:16 – „Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma *ainusündinud* Poja on andnud.” Tekib küsimus: kuidas saab see tekst öelda, et Jeesus oli „sündinud,” kui Ta on igavene? Kas Tema eostati täpselt nii nagu igaüht meist?

Sarnaselt eesti keelega on „ainusündinud” ka kreeka keeles üks sõna – *monogenes* ja esineb Uues Testamendis üheksal korral, millest viiel juhul on tegu Johannese kirjutistega ja viidatakse otse Jeesusele (Jh 1:14, 18; 3:16, 18; 1 Jh 4:9). On märkimisväärne, et kõik need viis viidet esinevad selle autori kirjades, kelle terve evangeelium on praktiliselt pühendatud Jeesuse Kristuse jumalikkuse tõendamisele. Johannese evangeelium algab otse selle mõttega: „Algu- ses oli Sõna ja Sõna oli Jumala juures ja Sõna oli Jumal” (Jh 1:1). On täiesti mõeldamatu, et sellise asja kirja pannud juut oleks omistanud Jumala nime kellelegi, kes oleks tema arvates olnud loodolevus.

Järgnevates kirjakohtades osutab sõna *monogenes* mitte Jeesusele, vaid mõnele teisele isikule. Proovi ära arvata, kus on selle sõna kasutus ebatäpne. Mida on sinu arvates selle all tegelikult mõeldud?

Lk 7:11-15 _____

Lk 8:41, 42 _____

Lk 9:38 _____

Surnud noormeest Nainist nimetab eestikeelne piiblitõlge „ema ainsaks pojaks.” Siin ei rõhutata mõtet „ainusündinust.” Pigem on mõeldud, et tegu oli naise *ainukese ehk ainsa* pojaga. Sama kehtib ka Jairuse tütre suhtes – tüdruk oli oma isa „ainus tütar,” Jairuse *monogenes*, ainuke laps, olles selles mõttes ainulaadne. Ka Lk 9:38 sõnade mõte on sama.

Piibliõpetlaste seisukoht kaldub selles suunas, et *monogenes* ei rõhuta mitte „eostumist” vaid „kordumatust,” „unikaalsust.” Kuidas aitab see meil paremini mõista Ristil toodud ohvri suurust?

Kristuse jumalikkus

Uue Testamendi kirjutajad on ühesel seisukohal, et Jeesus on Jumal. See tõsiasi muutub veelgi tähelepanuväärsemaks, kui meenutada, et kõik need mehed välja arvatud Luukas olid juudid, mis tähendab, et nad olid tugevad monoteistid, kellele hooletu ümberkäimine Jumala nimedega oli täiesti võõras. Seepärast tuleb mõista, et nende tunnistus Jeesusest põhineb Püha Vaimu töö tulemusel tekkinud sügavaimal veendumusel.

Kuidas kinnitavad järgmised kirjakohtad Jeesuse jumalikkust?

Mt 3:3 _____

Jh 1:1 _____

Jh 1:18 _____

Jh 20:28 _____

Mt 3:3 osutab Js 40:3-le, kus Jesaja on kasutanud sõna „Yahweh,” Jumala kõige pühamat nime Vanas Testamendis. Jh 1:1 algkeelne variant ei jäta mingit kahtlust selle kohta, mida Johannes mõtleb. Umbes 65 aastat pärast Jeesuse surma nimetab inimene, kes on Temaga väga lähedane olnud Teda ühemõtteliselt Jumalaks. Jh 1:18 kasutatakse Jeesuse kohta kreekakeelses tekstis sõna, mis tähendab „ainust Jumalat.”

Kuidas jääb Jh 20:28-ga? Kas tegu on lihtsalt Toomase üllatushüüdega sarnaselt tänapäeva inimestega, kes kasutavad Jumala nime oma üllatuse või ehmatuse väljendamiseks? Sellise järelduse tegemine tähendaks kaasaaja kommete ülekandmist Uue Testamendi aegadesse. Esiteks, igasugust võimalikku jumalateotust hoolikalt vältida püüdvate juutide sõnavaras säärast väljendit ei olnud. Kirjakoht ütleb: „Toomas vastas talle.” Teisisõnu, Toomas pöördus Jeesuse poole, mistõttu tegu sai olla vaid usu, mitte üllatuse väljendusega. Tõsiasi, et Jeesus ei noominud teda, kinnitab et Ta jäi Toomase tunnistusega rahule.

Jumal Jeesus on seesama Jeesus, kes andis end ohvriks meie pattude eest. Kui palju enam peaks Rist tähendama meile kui me mõistame, et Jumal – *Jumal!* – suri seal meie eest.

See pole veel kõik

Uus Testament on täis tõendeid Jeesuse jumalikkusest, kuid õppetüki maht ei luba meil neid kõiki üksikasjalikumalt uurida. Me oleksime võinud lisaks käsitletule uurida selliseid Jeesusele omistatud omadusi nagu *igavene olemasolu ja Looja staatus, Tema väide õigusest andestada pattusid, Tema väide endast kui Viimsepäeva kohtumõistjast*. Peale selle on *Jeesus ja Isa nimetatud võrdseil positsioonidel olevaiks* näiteks ristimisvormelis (Mt 28:19). Jh 14:9 kasutab Jeesus sõnu, mis kujutaksid endast selget jumalateotust iga teise inimese puhul: „Kes on näinud mind, see on näinud Isa.”

Loe järgmisi kirjakohti. Mida räägivad need Kristuse jumalikkusest?

1Kr 1:3 _____

2Kr 13:13 _____

Ilm 20:6 _____

Ilm 22:3 _____

Toodud kirjakohad võrdsustavad Kristuse positsiooni Temaga, keda me nimetame „Jumal Isaks.” Kõik see langeb kokku Jeesuse enda sõnadega, mida Ta kõneles Palestiina tolmustel teedel rännates. Jh 10:30 ütleb Ta näiteks: „Mina ja Isa oleme üks.” Kreeka keeles on kasutatud sõna „üks” kesksoolist vormi, mis viitab nii lähedasele ühtsusele kui inimmeel üldse tajuda suudab. Jeesus ja Isa on *olemuselt üks*, ometi eri Isikud (vastasel juhul oleks Ta kasutanud meessoost sõnavormi). Kui tunnete, et ei suuda kõiki neid sügavusi mõista, siis teadke, et samasuguseid inimesi on hulganisti. Mida sügavamale sellesse teemasse kaevute, seda selgemalt mõistate oma teadmatuse sügavust.

Ent kujutlegem olukorda, kus Jumal Isa oleks tulnud meie eest surema ja Jeesus jäänuks taevasse (kasutame asja lihtsustamiseks inimlikke termineid). See poleks muutnud midagi välja arvatud tõsi-asi, et oleksime Isa nimetanud Jeesuseks ja vastupidi. Seda tähendabki Kolmainisuse võrdsus.

Meenuta Jeesuse elu sellenädalase õppetüki valguses. Mida räägib see kõik Jumala iseloomust? Miks peaks kõik see, mida Jumalast teame, täitma meid erilise lootuse, rõõmu ja usaldusega ka keerulistes olukordades?

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust „Ajastute igatsus” peatükk „Jumal meiega” orig lk 19-26. Õpetlik on jälgida, kui osavalt käsitlevad Jeesuse sugupuud Matteus ja Luukas (Mt 1:16, 18; Lk 3:23; vrd 1:26-35). Need piiblikirjutajad poleks saanud enam täpsemad olla. See, mida siin näeme on igasuguste kõhkluste puudumine nimetatud põhimõttelises küsimuses, millele sekundeerib Johannese evangeelium tõenäoliselt Pühakirja veenvaima tunnistusega Jeesuse jumalikkusest (Jh 1:1-3, 14). Siit ilmneb ka kuivõrd oluline on neitsist sündimine kogu lunastusplaanis. Neitsist sündimisest, millel tugineb Kristuse preeksistents ja jumalikkuse kinnitus, räägivad evangeeliumid kui kaljukindlast tõsiasiast.

„Üheks teiseks ohtlikuks eksituseks on õpetus, mis eitab Kristuse jumalikkust, ja väidab, et Jeesus ei eksisteerinudki enne siia maailma tulekut. Suur hulk inimesi, kes tunnistavad, et usuvad Piiblit, võtavad selle teooria vastu poolehoiduga, kuigi see on otseses vastulus meie Päästja kõige selgemate väidetega oma suhetest Isaga, oma jumalikust loomusest ja enne-eksisteerimisest. Seda teooriat ei saa vastu võtta ilma, et Pühakirja kõige lubamatumal viisil moonutataks. Nimetatud väärdõpetus halvustab lunastustööd ja õõnestab usku Piiblis kui Jumalast inspireeritud Sõnasse. Siis, kui inimesed hülgavad Pühakirja tunnistuse Kristuse jumalikkuse kohta, on tulutu nendega seda küsimust arutada, sest mitte ükski tõendus, ükskõik kui otsustav, ei suudaks neid veenda.... Mitte ühelgi inimesel, kes pooldab seda eksiõpetust, ei saa olla õiget arusaamist Kristuse iseloomust, Tema missioonist ega Jumala suurest plaanist inimese lunastamiseks” (Peatükk „Saatana püünised,” orig lk 524, Ellen G. White'i raamatus *Suur võitlus*).

Küsimused aruteluks:

1. Heida veelkord pilk Ellen G. White'i ülaltoodud tsitaadile. Miks on oluline jääda kindlaks õpetusele Kristuse jumalikkusest ja võrdsusest Isaga? Mis juhtub lunastusplaaniga, kui me sellest seisukohast loobume?

2. Milline tähtsus on Mt 9:1-8 kirjeldatud sündmusel? Kuivõrd kaalutletud oli Jeesuse otsus tuua oma jumalikkus tähelepanu keskmesse? Mida püüdis Ta sellega õpetada? Kuidas seostas Ta meie füüsilise ja vaimuliku seisundi?

3. Mõtiskle Kristuse jumalikkuseset Risti valguses. Ole valmis rääkima oma mõtetest hingamispäevakooli klassis.

3. õppetükk: 12. – 18. aprill

Ta sai kõiges tõeliselt meie sarnaseks

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Gl 4:4; 1Tm 2:5; 3:16; Hb 4:15, 16; 1Jh 4:1-3.

Meelespeetav tekst: „Ja Sõna sai lihaks ja elas meie keskel” (Jh 1:14).

Uus Testament nimetab Jeesust Kristust ilma igasuguste ratsionaalsete põhjendusteta nii inimeseks kui Jumalaks. Alustades oma evangeeliumi Sõnast, kes on Jumal (Jh 1:1), tuleb Johannes välja erakordse sõnumiga, et seesama Sõna, seesama Jumal, „sai lihaks ja elas meie keskel” (s 14). Ja justkui etteaimates tulevikus esilekerkivaid süüdistusi moraalses ebapuhtuses, räägib Uus Testament kõigutamatu järjekindlusega Jeesuse patutust elust (Hb 7:26; 1Pt 2:22). Tegelikult on Uue Testamendi kirjutajad veendunud, et just Jeesus on see, keda kummardada ja kellele austust tuua (Ap 7:59; Rm 9:5; Hb 1:6). Nende esimeste kristlaste usku ei kõigutanud filosoofilised probleemid, mis kerkivad esile püüdes inimliku tarkuse abil lahti seletada Jumal-inimese mõistet ega raskused, mida see kontseptsioon kõikvõimalike mõtlejate ette on seadnud. „Jumala Poja inimolemus tähendab meie jaoks kõike. ... Sellele teemale liginedes peaksime järgima Kristuse sõnu Moosesele põlevast põõsast: „Võta jalatsid jalast, sest paik, kus sa seisad, on püha maa!” (2Ms 3:5). Selle teema uurimisel peaksime jääma alandliku õpilase rolli” (Ellen G. White, 1 SM, lk 244).

Saladusega silmitsi seistes (1Tm 3:16)

Möödunudnädalane õppetükk rääkis Kristuse jumalikkuse saladusest. Ent juureldes Tema inimesesarnasuse üle, satume silmitsi samavõrd sügava saladusega. Nagu ütleb Paulus: „Ja vastuvaieldamatult suur on jumalakartuse saladus: Jumal on avalikuks saanud lihas, õigeks mõistetud Vaimus, ilmunud inglitele, kuulutatud paganate seas, usutud maailmas, üles võetud ausse!” (1Tm 3:16).

Üks õpetlane kinnitab, et väide kristluse rajaja jumalikkusest polnud Rooma impeeriumi kontekstis kuigivõrd õokeeriv – lõppude lõpuks väitsid kõik nende keisrid sedasama. Roomlasi üllatas väide, et „kristlik Jumal *tunneb* inimkonna pärast *muret* sedavõrd, et on kannatanud inimeste eest. See oli ennekuulmatu” (Huston Smith, *The Illustrated World's Religions*, New York: HarperCollins, 1986, lk 219). Aga nii veider kui see kreeka-rooma maailma jaoks ka ei tundunud, just nimelt sellest tunnistas Uus Testament.

Mida räägivad säärasest erakordsest alandumisest järgmised kirjakohad?

Mt 1:18-24 _____

Lk 1:26-35 _____

Jh 1:1, 14 _____

Gl 4:4 _____

Fl 2:5-11 _____

Täpsus, millega Uue Testamendi kirjutajad lähenevad Kristuse inimesesarnasuse teemale, on ääretult meelikõitev. Faktidele tuginedes ja keerutamata esitavad nad tõde ega mõtle selle peale, milliseid emotsioonipuhanguid see järgnevail sajandeil põhjustada võib. Just nimelt kirjutajate siiras otsekohesus lisab nendele kirjutistele usaldusväärsust. See ei tähenda, et esimestel jüngeritel polnud Jeesuse olemuse ja identiteedi suhtes vaidlusi. Uus Testament ise kinnitab, et oli küll. Ent nende väited Jeesuse isiku kohta polnud mitte mingil juhul mõeldud ümber lükkama ratsionalistide või *teaduslike* opponentide seisukohti, mis annab apostlite tunnistusele erilise värskuse. Pigem näivad nende sõnad olevat ajendatud üllatusest, et keegi üldse julgeb kahelda selles erakordses saladuses, mis neid nii ühisel kui isiklikul tasandil sedavõrd sügavalt oli puudutanud.

Ja siis algasid vaidlused

Kristluse levimisel kreeka-rooma maailmas ja selle jõudmisel kristlaste järgmise põlvkonnani, hakkasid inimesed sügavamalt juurdlema Jeesuse isiku üle ja küsimusi esitama: Kuidas sai jumalik ja inimlik eksisteerida koos ühes kehas? Kuidas võis Jumal saada su-relikuks? Milline on Jeesuse suhe Isaga? Ja nii edasi ...

Esimesel sajandil kerkis esile kaks vastandlikku seisukohta. Üks rõhutas Kristuse inimlikku poolt Tema jumaliku poole arvel, teine rõhutas vastupidist. Ühed neist, kes Kristuse jumalikkust eitasid, olid ebioniidid, juudi varakristlased, kelle õpetuse kohaselt sai Jeesusest Jumala Poeg alles ristimisel, mil Ta ühendati igavese Kristusega. Nad väitsid, et Ta oli mittejumalikku päritolu olend, kes ei tulnud mitte inimkonda päästma, vaid sõnakuulmisele õhutama. Kolmandal aastasajal jätkas võitlust Kristuse jumaliku päritolu vastu arianlus, mille seisukohad Nikaia kirikukogu 325. A.D. täielikult hukka mõistis.

Teise poole tuntumaid esindajaid on gnostikud, kes õpetasid, et *vaim* on hea ja *mateeria*, eriti meie ihu moodustav *mateeria*, on halb. Seepärast poleks Ülim Olend saanud ennast selles ilmutada.

Uuri 1Jh 4:1-3. Mil moel on Johannese mure seotud äsjanimetatud gnostikute seisukohaga?

Tulised vaidlused Jeesuse isiku üle kestsid viis pikka sajandit: 2.- 6. sajandini. Kõigepealt vaieldi Tema jumalikkuse üle. Kas Ta oli Jumal? Kui jah, siis kuidas oli Ta seotud Isaga? Seejärel tekkisid küsimused Tema inimesesarnasuse kohta. Kuidas said Jumalik ja inimlik üheaegselt eksisteerida ühes inimeses. Esitati väiteid ja vastuväiteid, tehti otsuseid ja lükati neid ümber, igapäevaseks muutusid süüdistused, hukkamõistmised ja kogudusest väljaheitmised, ning „usumeeste” päevi täitis üks – *ism* teise järel. Uskumatul kombel aga, hoolimata kõigest segadusest ja vastuoludest, jäi ülekaalukalt püsima Piiblile tuginev usk Jeesuse tõelise olemuse ja isiku suhtes. (Vt tsitaati Kalchedoni usutunnistusest reedeses osas).

Millised Kristuse inimolemust puudutavaid küsimusi esitatakse tänapäeva koguduses? Miks on oluline mitte lasta end neist lõhestada nii nagu sageli juhtus varakristlikes kogudustes?

Ta võttis enesele meie olemuse (Gl 4:4)

Paljud Jeesuse kaasaegsed pidasid Teda ebatavaliseks isikuks, ent samas võtsid nad Teda siiski lihtsalt kui inimest, meest. Samaaria naine, kes tormas oma kodukülla, et kuulutada uudist kaevul kohatud ebaharilikust juudi mehest, ütles otse: „Tulge vaadake inimest” (Jh 4:29). Säärane oli üleüldiselt Jeesuse kaasaegsete tunnistus Temast. Isegi pärast tormi vaigistamist, imestasid Talle kõige lähemal seisvad mehed: „Mis mees see küll on?” (Mt 8:27).

Kuidas toetavad järgnevad kirjakohad tõsiasi, et Jeesus oli tõeline lihast ja verest inimene?

Mt 8:24 _____

Mt 21:18 _____

Jh 4:5, 6 _____

Jh 4:7; 19:28 _____

Jh 11:33-35 _____

Inimesena loobus Jeesus vabatahtlikult oma jumalike võimete kasutamisest. Ta loobus nende kasutamisest, mitte ei loobunud neist võimetest. Jumalikud võimed jäid Talle alles ning Ta võinuks neid igal ajal enda heaks kasutada, kuid Ta ei teinud seda iial. Tema igapäevaste katsumuste suure osa moodustaski kiusatus kasutada jumalikke võimeid enda päästmisest täbarast olukorrast (viisil, mida pole meile avaldatud).

Meil tuleb kindlasti meeles pidada, et Pühakiri ei räägi üksikaskjalikult igal teemal, mis meie huvi äratav. Piibel ei üritagi näiteks täpselt selgitada, kuidas oli Jeesuse inimolemus ühendatud jumalike võimetega. Küll aga ei anna Pühakiri võimalust kahelda selles, et Kristus oli üks ühendatud isiksus. Siin ei arutleta säärase ühenduse tehniliste küsimuste üle. Piibli kirjutajad on üheselt veendunud selles, et säärase ühendus nägi ilmavalgust: naisest Sündinu oli tõepoolest Jumala Poeg (Gl 4:4). „Kristus ei võtnud enesele inimolemust mängult, vaid päriselt. Tal oli reaalselt inimolemus” (Ellen G. White, *Lift Him Up*, lk 74).

Miks on Kristuse inimlikkus meie jaoks sedavõrd oluline? Mida tähendab meile Jeesuse inimeseks saamine? Kuidas julgustab sind teadmine, et Jeesus sai osa meie inimlikust piiratusest?

Tundes meie valu (Hb 4:15, 16)

Miks pidi Jumal tulema maailma inimese ihus? See on tähtis küsimus. Ent vastuseid otsides peame kindlasti ära pöörduma puhtmõistustlikest põhjendustest. Me ei pea otsima üksnes mõistusele tuginevaid vastuseid. Mitte mingisugune filosoofiline, teaduslik, sotsioloogiline ega ükski muu uurimistöö ei vii meid vastusele lähemale. Samas ei pea me ka ise seda vastust välja mõtlema. Kõige kindlam viis tõe teadasaamiseks on vaadata, mida Piibel ise sellest räägib. Heebrea kirjast leiame mõned selgeimad ja konkreetseimad väljaütlemised sel teemal. Tähtsusetu pole ka tõsiasi, et just kiri heebrea lastele käsitleb kõige otsesemalt Jeesuse praegust tööd ülempreestrina taevases pühamus.

Iga järgnev kirjakoht toob esile Jeesuse lihassetuleku ühe konkreetse põhjuse ja vastab küsimusele: „Miks Ta seda tegi?” Iga salm valgustab Tema alandumise eri tahkusi. Nimeta Tema alandumise põhjused.

Hb 2:9 _____
Hb 2:14, 15 _____
Hb 2:16, 17 _____
Hb 2:18 _____
Hb 4:14-16 _____
Hb 5:8, 9 _____

Pööra tähelepanu sellele, et igas salmis on tähelepanu keskmes Jeesus ja kogu Tema töö eesmärgiks on meie heaolu. Neisse Vaimu poolt inspireeritud sõnadesse Jeesuse inimesekstuleku ja kannatuste kohta tuleb suhtuda täie tõsidusega. Meid peaks ülimalt rõõmsaks tegema teadmine, et Jeesus rahuldab kõik meie vajadused, et Ta ootab meid avasüli ja tunneb meie kitsikusi, sest Ta on olnud siinsamas ja *tundnud meie valu*. Kas on võimalik kujutleda veel armulisemat Päästjat, mõistvat ja kaastundlikumat Ülempreestrit? Tohtu rõõm ja sügavaim tänutunne täidab neid hingi, kes teavad, et Ta on kannatanud kõike seda meie pärast. Sellise julgustusega „läki siis julgusega armuaujärje ette” (Hb 4:16) ja andkem end täielikult Tema hoolde.

Milliste katsumustega pistad rinda täna? Kuidas aitab sind teadmine, et Jeesus on tundnud samasugust valu nagu sina ja mõistab seda?

Igaveseks ühendatud inimperekonnaga (1Tm 2:5)

Kui mõtleme tohutule erinevusele meie ja Jumala vahel, siis tõsiasi, et Jumal oli valmis meie päästmiseks alanduma nii madalale ja võtma enesele inimihu, on rabav. Enamus meist oleks täiesti rahul ka niisuguse variandiga, et pärast maapealse töö lõpetamist loobub Jumal kõigest enda peale võetust ja saab tagasi täpselt selliseks, nagu Ta enne alandumist oli. Ometi me teame – ja see on vapustav teadmine – et Jeesus jääb alati meiesarnaseks säilitades meie olemuse!

Pööra tähelepanu järgmiste kirjakohtade sõnumile seoses Jeesuse igavese seotusega meiega:

Lk 24:36-43 _____
 Ap 1:10, 11 _____
 Ap 17:31 _____
 1Tm 2:5 _____

„Oma elu ja surmaga tegi Kristus rohkem kui lihtsalt taastas selle, mille patt oli hävitanud. Saatana eesmärgiks oli lüüa igavene lõhe Jumala ja inimese vahele, kuid Kristuses saame me Jumalaga seotud lähedasemalt kui siis, kui me ei oleks kunagi langenud. Võtnud enesele meie olemuse, sidus Lunastaja ennast inimkonnaga purustamatu sidemega. Ta on ühendatud meiega igaveseks. „Sest nõnda on Jumal maailma armastanud ...” (Jh 3:16). Jumal ei andnud Teda ainult selleks, et meie patud kanda ja meie eest ohvrina surra. Ta andis Tema langenud inimsoole. Selleks, et veenda meid Tema kõigutamatus rahutahtes, lubas Jumal oma ainsal Pojal saada inimperekonna liikmeks ning säilitada igaveseks oma inimolemus. ... Oma Poja isikus võttis Jumal enesele inimese loomuse ja viis selle üles taevasse. See on „Inimese Poeg”, kes istub universumi troonil” (DA, orig lk 25).

„Kristus pöördus tagasi taevasse pühitsetud, pühas inimolemus. Ta võttis oma inimolemuse enesega kaasa taevastesse õuedesse ja läbi igaveste ajastute jääb Ta sellesse kui See, kes on lunastanud Jumala linna iga elaniku” (Ellen G. White, 6 BC, lk 1054).

Sinu sõber, kes kuuleb sellest, et Jeesus jääb igavesti meie sarnaseks, ütleb: „See väide läheb juba üle piiri. Niisugune asi pole võimalik!” Mida sa talle vastaksid? Milliseid tundeid äratab sinus teadmine, et Ta jääb igavesti meie sarnaseks? Mida räägib see uskumatu tõsiasi Jumala armastusest inimkonna vastu?

Edasiseks uurimiseks: Jeesuse isiku ümber peetud sajanditepikkuste vaidluste tähtsaks piiritulbaks oli Kalchedoni kirikukogu (451 AD, tänapäeval Kadiköy linn Türgis). Sellel lepitati kokku tõsi-asjas, et Jeesus Kristus on täienisti Jumal ja täienisti inimene: „... meie kõik õpetame ühel häälel, et ... meie Issand Jeesus Kristus on üks ja seesama Jumal, nii täiuslik Kolmainsuse liige, kui ka täiuslik inimene, tõeliselt Jumal ja tõeliselt inimene, ... [üks] Isaga Kolmain-suses ja ... [üks] meiega inimesena; kõigis asjus meiesarnane, välja arvatud patusus ...” (tsit. Justo L. Gonzales’ e raamatus: *A History of Christian Thought*, 1. kd, 1970, lk 390). Põhjaliku hinnangu sellele seisukohale adventistlikust vaatenurgast on andnud Roy Adams oma raamatus: „The Nature of Christ” (Hagerstown: Review and Herald Pub. Assn., 1994), lk 57-72.

„Mõtiskledes Kristuse lihassetuleku üle seisame nõutult silmitsi hoomamatu müsteeriumiga. ... Mida enam me sellest mõtleme, seda vapustavam see tundub. Kuivõrd tohutu on kontrast Kristuse jumalik-kuse ja Petlemma sõime abitu imiku vahel! Kuidas suudaksime meie mõõta võimsa Jumala ja abitu lapse vahelist vahemaad? Ja ometi il-mutas maailmade Looja, Tema, kelles avaldus Kolmainsuse täius ihu-likult, end abitu imiku kaudu loomasõimes. Kõrgem igast inglisi, võrd-ne Isaga nii vääriskuse kui vägevuse mõttes, ja ometi riietus Ta inimlik-ku rüüsse! Jumalik ja inimlik liitusid saladuslikul moel ning inimene ja Jumal said üheks. Just nimelt selles ühenduses peitub meie langenud soo lootus” (Ellen G. White, *Signs of the Times*, 30. juuli 1896).

Küsimused aruteluks:

1. Millised Kristuse inimolemuse puudutavad teemad on sinule kõige olulisemad? Miks? Samas, miks me ei tohi muutuda Kristuse inimolemuse teemat käsitledes liialt jäigaks ega dogmaatiliseks?

2. Ellen G. White ütleb, et Kristuse inimesesarnasus tähendab meie jaoks kõike (vt 1 SM, lk 244). Mida ta sellega silmas peab? Kuidas mõjutab Kristuse inimesesarnasus sinu kristlikku elu prakti-liselt?

3. Kuidas kasutada käesoleval nädalal õpitut isiklikus tunnista-mises? Kuidas puudutab Kristuse inimesesarnasus inimesi just seal, kus nad täna on?

4. õppetükk: 19. – 25. aprill

Tema õpetuste sügav tarkus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 5. – 7. ptk; 20:25-28; Jh 4:22-24; 8:1-11.

Meelespeetav tekst: „Ja nad olid vapustatud tema õpetusest, sest ta ei õpetanud neid nõnda nagu kirjatundjad, vaid nagu see, kellel on meelevald” (Mk 1:22).

„Jeesus võinuks heita eredat valgust teaduse suurimatele saladustele, kuid Ta ei raatsinud kulutada ühtki hetke millekski muuks kui lunastusteaduse õpetamiseks. Tema aeg, Tema teadmised, Tema võimed, Tema elu siin maa peal olid pühendatud ainult inimhingede lunastamisõpetusele” (Ellen G. White, *Mind, Character, and Personality*, 1 kd., lk 245).

Rääkides Tema õpetuste sügavast tarkusest on oht hakata Teda liigselt võrdsustama sajandite jooksul tegutsenud teiste nii-öelda tarkade õpetajatega. Jeesuse õpetused ei tähendanud lihtsalt tarkust. Neis sisaldub lisaks tarkusele kvalitatiivne element, mis eristab neid täielikult nii kõigist eelnevaist kui järgnenud õpetustest. Jeesuse õpetustes peituvat lõplikku tõde ei leia üheski inimlikus õpetuses. Teisisõnu, *need on Jumala sõnad, mis öeldi välja inimihus*. Sõltumata sellest, missugune oli inimeste arusaam Kristuse tõelisest olemusest, nägi igaüks, et Temas ja Tema sõnades oli midagi ainulaadset. „Rahvahulgad hämmastusid Tema õpetusest; sest Ta õpetas neid nõnda nagu see, kellel on meelevald” (Mt 7:28, 29).

Sel nädalal heidame pilgu mõnele Tema õpetusele.

Suurim jutlus (Mt 5.-7. ptk)

Aastast aastasse rändavad sajad tuhanded jutlused unustustemaale. Mõnda jutlust mäletatakse lühikest aega ja unustatakse siis. Milline peab olema jutlus, et seda mitte ainult ei mäletataks ega tsiteeritaks kahe tuhande aasta jooksul, vaid nimetataks lausa selle esitamispai-ga järgi, nagu on juhtunud Mäejutlusega?

Esimese maailmasõja ajal andis Sõprade Ühing [kveekerite ühen-dus „The Religious Society of Friends”] omaette trükisena välja kom-mentaarideta Mäejutluse, mis oli mõeldud jagamiseks liitlasvägede sõduritele. Ent nii Briti kui Prantsusmaa valitsus keelasid selle jao-tamise sõjaväes. Pole ju jutlus, mis kutsub üles inimesi oma vaenlasi armastama, päris see lugemismaterjal, mis innustaks eesliinidel sõ-divaid sõdureid valitsusele meelepäraselt tegutsema!

Loe läbi Õndsakskiitmised (Mt 5:3-12). Millised neist on sul-le just täna kõige olulisemad? _____

Mõned Õndsakskiitmised puudutavad olukordi, millesse võime ühel päeval sattuda. Üldjuhul inimene ei püüa näiteks saavutada „kur-buse” seisundit. Kuid tasadus (või täpsemalt alandlikkus) on küll see, mille poole peaksime püüdma ehk nagu ütleb prohvetki: „Otsi-ges õiglust, otsige alandlikkust [tasadust]” (Sf 2:3). Nälg ja janu õigu-se järele pole samuti patusele inimesele omane, ka ei suuda ta ise seda eneses tekitada. Meid kutsutakse üles seda taotlema.

Võta lühidalt kokku järgnevad Mäejutluse õpetused:

1. Meie mõju ühiskonnale (Mt 5:13-16) _____
2. Jumala käsk (Mt 5:17-20) _____
3. Südameusk (Mt 5:21-30) _____
4. Lahutus (Mt 5:31, 32) _____
5. Kättemaks (Mt 5:38-42) _____
6. Armastus vaenlaste vastu (Mt 5:43-48) _____
7. Palvetamine (Mt 6:5-15) _____

Millised teemad Õndsakskiitmistes ja Mäejutluses tervikuna on sinu jaoks kõige aktuaalsemad? Millised neist puudutavad kõi-ge teravamalt sinu harjumuspärast eluviisi ja teie ühiskonnas keh-tivaid kultuurinorme? Kuidas viia oma elu kooskõlla nende Jumala sõnadega?

Mida Ta õpetas Jumalast?

Jeesus tuli Jumala isiku ja iseloomu suhtes mõistmatuse pimeduses elavasse maailma oma elu ja sõnaga asju õigeks seadma. Olles ise Jumal, tõi Ta enesega täiusliku ilmutuse Jumalast. Minevikus olid prohvetid Jumalast rääkinud, aga nüüd, „viimseil päevil” rääkis Jumal oma „Poja kaudu, ... kelle läbi Ta on teinud maailmaajastud” (Hb 1:1, 2). Teisisõnu, Jeesuse isikus on meile avanenud täielik pilt Ülimast Olendist.

Mida räägib Jeesus Jumalast järgnevais salmides?

Mt 5:8, 9 _____

Mt 18:5, 6, 10; 19:13, 14 _____

Jh 4:22-24 _____

Jh 10:27-30 _____

Igasuguse, nii iidse- kui kaasaegse ühiskonna hoolivuse eksimatuks mõõdupuuks on suhtumine oma kõige haavatavamatesse liikmetesse, kellest kõige kaitsetumad on loomulikult lapsed. Jeesuse suhtumine lastesse pidi kaks tuhat aastat tagasi elanud vaestele emadele tunduma värske õhu pahvakuna, kui Ta kaitses elavalt laste õigust Tema juurde pääseda, kui Ta leidis nende jaoks oma tihedas ajagraafikus aega, et panna oma käed nende peale ja neid õnnistada.

Jumal on just selline, ütlesid Jeesuse teod. Ta hoolib lastest ja kõigist, kes on haavatavad ja endast tugevamate võimu all. Ta on peksupoiste Jumal. Istudes ja vaadates lapsi enda ümber pidid Jeesusele kindlasti meenuma Heroodese korraldatud tapatalgud lootuses mõrvata teiste väikelaste seas ka Teda (Mt 2:16-18) ning Egiptuse vaarao ammune käsk kõigi juudi vastsündinud poisslaste tapmiseks (2Ms 1:15, 16). Jeesus tuli näitama Jumalat, kes oli täielikuks vastandiks nendesarnastele tapahimulistele psühhopaatidele.

Millise pildi Jumalast esitas eespool loetu alusel Jeesus? Kuidas oled isiklikult kogenud Jumala nimetatud iseloomujooni? Mis veelgi olulisem, kuivõrd on Jumalal võimalik neid omadusi sinu kaudu teistele peegeldada?

Mida Ta õpetas andestusest? (Mt 6:12-14)

Kõigist sõnadest, mida võime Jeesusega seostada, kuulub *andestus* kindlasti esimeste hulka. Ristil, piinavas agoonias, vastuseks sõdurite ja rahvahulga pilgetele ja mõnitustele tulid üle Tema vabisevate huulte südantlõhestavad sõnad: „Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea, mida nad teevad!” (Lk 23:34). Mäejutluses läks Ta isegi niikaugele, et seostas Jumala andestuse meile meie andestusega inimestele, kes meile on haiget teinud (Mt 6:12, 14, 15).

Mida õpetab Jeesus andestusest järgnevais kirjakohtades?

Mk 2:5-12 _____

Lk 7:36-50 _____

Lk 17:3, 4 _____

Jh 8:1-11 _____

Mille ees hoiatab Jeesus meid hoolimata kõigist andestusest rääkivatest julgustavatest kirjakohtadest? (Mt 12:31, 32; 18:6; Mk 14:21). _____

Mk 14:21-s kuulutab Jeesus häda inimesele, „kes Inimese Poja ära annab!” Aga kui see inimene oleks oma süü üles tunnistanud ja seda kahetsenud? Võrdle selles kontekstis Juudase ja Peetruse käitumist pärast Jeesuse reetmist. Olles näinud Jeesuse hukkamõistmist nende poolt, kes olid Ta kinni võtnud, Juudas „kahetses” ja tagastas reetmise eest saadud raha tunnistades igati kohaste sõnadega: „Ma olen pattu teinud, et ma ära andsin süütuma vere!” (Mt 27:3, 4). Vastandina Juuda avalikule tunnistusele, valas Peetrus oma patukahetsuspisarad vaikus, ta ei pöördunud ka tagasi Kaifase kohtukotta, et oma häbiväärset ja reeturlikku käitumist kuidagi heastada. Ometi mõisteti üks neist süüdi ja teisele anti andeks. Milline oli otsustav erinevus?

Kuidas mõista andestust praktilises mõttes? Näiteks, naine võib andestada abikaasale, kes teda peksab, kuid kas andestus tähendab seda, et ta jääbki säärase vägivalla alla elama? Kuidas andestada käitudes samal ajal targalt ja arukalt, et kaitsta nii ennast kui lähedasi inimeste eest, kes on meie usaldust kuritarvitanud?

Mida Ta õpetas alandlikkusest (Mt 20:25-28)

1995. aastal läbiviidud küsitluses esitati mõnede tippspordlastele järgmine küsimus: Kas oleksite nõus kasutama preparaati, mille tarvitamine kindlustab teile kuldmedali olümpiamängudel, kuid mis teid 5 aasta jooksul tapab? Enam kui pooled küsitletuist vastasid sellele jaatavalt. Niisugune on kuulsuse ja võimu vägi kaasaegses ühiskonnas. 21. sajandi kirk on olla „esiplaanil” hoides peos miljooneid kadestavaid pealtvaatajaid.

Põhimõtteliselt sama meelsus võib vallata ka kogudust, kui me kasvõi hetkeks oma valvsuse unustame. Iha valitseda teiste üle (teisisõnu, vajadus olla alati esimene ja tähtsaim) ei ole aastatuhandete jooksul kuhugi kadunud.

Uuri järgmisi kirjakohti küllastamatu võimuvõitluse kontekstis:

Mt 18:1-6 _____

Mt 20:25-28 _____

Mt 23:1, 5-12 _____

1Pt 5:1-4 _____

Ajaloo keerdkäigud on mõnikord surunud ülbed diktaatorid kähveli ja nad on pidanud leppima põgeniku ebatavalise elu või üksikvangistusega, olles sunnitud kuuletuma kolmanda järgu vangivalvurite käskudele. On olnud juhuseid, kus isegi kuningas on ajutiselt loobunud troonist, et leida ühist keelt ühiskonna marginaliseerunud liikmetega. Ent ka kokkupanduna kahvatuvad need vabatahtlikud või pealesunnitud võimust loobumised Kristuse mõõtmatu alandumise kõrval. Nagu ütleb Paulus oli Ta „Jumala nägu” – me räägime siin *universumi Valitsejast!* Ta „loobus Iseenese olust ning võttis orja näo, saades inimeste sarnaseks; ja Ta leiti välimuselt inimesena.” Aga see polnud veel kõik: „Ta alandas iseennast, saades sõnakuulelikuks surmani, pealegi ristisurmani” (Fl 2:5-8).

Miks on Risti valguses, Jumala Poja vapustava alandumise valguses, eneseülendamise kõikvõimalikud vormid ülimalt häbi-väärsed? Kuidas kaitsta end selle varjatud ent väga ohtliku enesepeettuse eest?

Mida Ta õpetas armust ja usust

„Sest teie olete armust õndsaks saanud usu kaudu ja see pole mitte teist enestest; see on Jumala and; mitte tegudest” (Ef 2:8, 9). Nii räägib apostel Paulus lunastuse kristlikust sõnumist, väljendudes sealjuures Jeesusest mõnevõrra erinevalt. Õigupoolest võib mõni inimene tunda kiusatust küsida, kas Jeesus üldse rääkis õigusest usu kaudu. Ent sellise küsimuse esitaja eksib rängalt Pauluse ja Jeesuse sõnade ning usuõiguse mõistmisel. Jeesus käsitles armu teemat tihti-peale mõistukõne ja eluliste näidete varal. Seepärast ei saa olla rangel määratletud vormeleid, mis on ainsana sobivad iseloomustama Jumala armu imelist väljendumist Jeesuses, sest iga inimene räägib sellest lähtuvalt oma isiklikust kogemusest.

Jeesus oli armu võrdkuju, inimeseks kehastunud arm. Temaga kohtumine tähendas kohtumist armuga. Johannes kirjutab: „Ja me nägime Tema au kui Isast Ainusündinud Poja au, täis armu ja tõde” (Jh 1:14).

Mida õpetab Jeesus armust ja usust järgnevais kirjakohtades?

Mt 14:28-31 _____

Mt 20:1-15 _____

Lk 7:36-48 _____

Lk 15:11-31 _____

Jh 8:1-11 _____

Need tekstid annavad meile osalise ettekujutuse sellest, kuidas Jeesus õpetas inimesi ära tundma Jumala armu – Ta kasutas selleks tähendamissõnu ja oma enda elu eeskujut. Kuidas võinuks Peetrus iial unustada oma täielikku abitust seistes silmitsi kindla uppumissurmaga tormisel järvepinnal? Tema ainus pääste oli appikarje Väe poole, kes on ainsana suuteline inimest aitama. Ja abi tuli otsekohe! Viivituseeta. Abi andmise tingimuseks ei olnud kahetsus. Peetrus ei pidanud abi palumiseks kasutama ilukõnelist palvet ega vastama mingitele tingimustele. Abi tuli vaid kolme lihtsa, tema sisemusest äärmise meeleheite sunnil välja paiskunud sõna peale: „Issand, päästa mind!” (Mt 14:30). Otsekohe sirutas Jeesus käe. See ongi arm.

Milline eeltoodud kirjakohtadest tunnistab sinule kõige mõjuvamalt Jumala armust? Olles kogenud isiklikult säärast armu, kuidas olla armulisem teiste inimeste suhtes, kes väärivad Jumala armu sama vähe kui sina ise?

Edasiseks uurimiseks: Ajaloolane Huston Smith arvab, et Jeesuse õpetused „on tõenäoliselt ajaloos kõige enam kõlanud. „*Armasta oma ligimest nagu iseennast. Kõik, mida te tahate, et inimesed teile teevad, tehke ka neile. Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise. Te tunneta- te tõe, ja tõe teeb teid vabaks.*” Väga sageli kõneles Ta mõistu – maetud varandusest, külvama läinud külvajatest, pärlikaupmehest, halastajast samaarlasest. Need, kes Teda kuulsid, olid sunnitud hüüa- tama: „*Ükski inimene ei ole iialgi nõnda rääkinud nagu see inime- ne.*” ... Kõige mõjuvam oli Jeesuse õpetuste juures see, et Ta mitte üksnes ei õpetanud teisi, vaid ka elas selle järele, mida õpetas. Meieni jõudnud kirjutistest loeme, et Ta elas alandlikku, ennastohverdavat elu, mis oli pühendatud omakasupüüdmata inimesearmastusele. Jeesuse alandlikkuse ülimaks tõendiks on tõsiasi, et meil pole või- malik mitte kusagilt leida seda, mida Ta mõtles endast. Ta ei tegel- nud oma isikuga. Tema mureks oli see, mida inimesed mõtleavad Ju- malast. ... Me näeme, et Ta ei hoolinud kombestiku järgimisest tekki- nud barjäärist inimeste vahel. Ta armastas lapsi. Ta vihkas ebaõig- lust, ja võib-olla veelgi enam silmakirjalikkust, kuna just see varjab inimese enda eest tema tegelikku olemust” (*The Illustrated World’s Religions*, lk 212, 213).

Küsimused aruteluks:

1. Tänapäeval on palju selliseid murettekitavaid teemasid, millest Jeesus sõnagi ei rääkinud (narkomaania, tervisereform, homoseksuaal- sus, orjapidamine, kloonimine, abordid jne). Millised järeldused peak- sime selles tegema? Milliseid järeldusi me sellest teha *ei tohi*?

2. Millist osa võiks tänapäeva rahvusvahelistes konfliktides män- gida Jeesuse õpetus andestusest? Kuidas saavad kristlased mõjutada inimesi lahendama kodus, koguduses, kogukonnas tekkivaid lahkhe- lisid selle õpetuse põhimõtteid järgides? Millistel juhtudel *ei ole* andustus lahenduseks konkreetsetele riikide ja inimestevahelistele probleemidele või on andustus siiski alati lahenduseks?

3. Ehkki Mäejutlus on kõikehõlmava tähendusega, eirame selle põhimõtteid sageli, kui tegu on mõne reaalses elus ettetuleva probleemiga. Miks on see sinu arvates nii? Kuidas on lood sinuga? Kui- das rakendad neid põhimõtteid oma eluteel koos Issandaga?

5. õppetükk: 26. aprill – 2. mai

Tema imelised teod

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 4:23-25; 8:25-27; 11:2-6; 12:22, 23; Ap 3:19-21.

Meelespeetav tekst: „Aga rahvahulka nähes hakkas tal neist hale, sest nad olid väsitatud ja vaevatud otsekui lambad, kellel ei ole karjast” (Mt 9:36).

Jeesuse elust rääkivate evangeeliumite pealiskaudselgi lugemisel ilmneb huvitav tõsiasi: kui välja jätta Jeesuse sündi ümbritsevad erakordsed sündmused, on Tema lapse- ja noorukieast räägitud ääretult vähe. See tühimik on ajendanud sajandite jooksul paljusid spekuldeerima selle üle, millega Kristus neil nõ *kadunud aastatel* tegeles. Ent miski ei ole tõele lähemal kui Ellen G. White'i kirjutatu raamatus „Ajastute igatsus” („Lapsepõlv”).

Piibel keskendub hoopis Tema täiskasvanueale, konkreetsemalt kolme ja poole aasta pikkusele teenistusele. Ent millised kolm ja pool aastat need olid!

Maailm pole iial kogenud midagi sellesarnast. Üksnes teiste heaks tehtud ja igasugusest eneseülendamise soovist vabad Jeesuse teod räägivad uue päeva koidiku algusest, Jumala riigi sünnist. Hetkel, mil Mäejutlus lõppes, muutus kogu pilt täielikult – Jeesus kiirustas aitama hädasolijaid (vt Mt 8. ja 9. ptk). *Mäejutlus polnud Jeesuse jaoks pelgalt sõnad*. Tema sõnu kinnitasid mitmekordselt Tema teod.

Jumala riik oli tulnud inimeste juurde ja Jeesuse ülesandeks oli see sisse pühitseda.

Mis mees see küll on? (Mt 8:25-27)

Loe Mt 8:1-4. Mida märkimisväärselt leiad neis salmides rääkides põhjustest, miks Jeesus siia maailma tuli?

Matteuse järgi toimub pidalitõbise tervendamine niipea, kui Jeesus on mäelt laskunud. Otsemaid peale Mäejutluse lõppu kiirustab Jeesus vaigistama orus viibivate inimeste hädasid. Kõigepealt tuleb Tal tegelda pidalitõvega, mis sümboliseerib patuse inimkonna masendavat seisundit. Jeesus puudutab pidalitõbist (mida see näitab?) ja haigus on läinud! Niisugune on meie Issanda vägi.

Edasi kirjeldavad Matteuse 8. ja 9. peatükk Jeesuse *võimu loodusjõudude üle*: Ta vaigistab tormi (Mt 8:23-27); *võimu kurjade vaimude üle*: Ta puhastab seestunud (s 28-33); *võimu parandamatute haiguste üle*: Ta tervendab halvatud mehe ja veritõbise naise (Mt 9:1-9, 20-22); ning *võimu surma üle*: Ta teeb uuesti elavaks Jairuse tütre (s 18, 19, 23-26). Meile tähendab see seda, et Jeesusel on vägi tormide, kurjade vaimude ja kõigi haiguste üle, mis meid isiklikult võivad elus tabada.

Mida õpetab meile Mt 8:23-27?

Mõned antiikmütoloogiad peavad vett vaenlaseks, mille Jumal endale alistab. „Israeli jaoks sümboliseeris raevutsev, taltsutamatu vesi Jumala valitsusele vastanduvaid jõude” (*The Interpreter’s Dictionary of the Bible*, Nashville: Abingdon Press, 1962, R-Z kd, lk 809). Meiegi peaksime sarnaselt jüngritega hüüatama: „Mis mees see küll on, et isegi tuuled ja meri kuulevad Tema sõna!” (Mt 8:27). Teatud mõttes meenutab nende üllatus Jesaja raamatu 1. peatükis kirja pandud Jumala sõnu, kus kutsutakse taevas ja maa tunnistajaks Tema rahva sõnakuulmatusele. „Härg tunneb oma peremeest ja eesel oma isanda sõime, aga Iisrael ei tunne, mu rahvas ei taha mõista” (Js 1:3). Kõige loodu seast pole vaid Tema rahvas Talle ustav.

Siinkohal peaksime endalt küsima: kas me oleme tõesti ainsad, kes panevad vastu Jeesuse sõnale? Tuul ja lained kuuletuvad Talle. Aga meie?

Tema tegude uskumatu imelisus

Sageli ei pöörata Piibli peatükkide alapealkirjadele erilist tähelepanu. Näiteks ingliskeelse Piibli NIV tõlkes on Matteuse 9. peatüki ühe lõigu alapealkirjaks „Surnud tüdruk ja haige naine,” mis iseloomustab suurepäraselt Jeesuse tervendavate, halastavate ja vägevate tegude imelisust. Need sõnad osutavad Päästja ette kogu Tema maise elu jooksul lakkamatult esiletõusvatele probleemidele. Neid probleeme ei saanud lahendada „mängult.” Jeesus lahendas need kõik „päriselt.” Tol nimetatud päeval tõi Jeesus surmast tagasi noore tütarlapse ning andis uue elu 12 aastat haiguse küüsis vaevelnud naisele.

Mõtiskle järgmiste kirjakohtade (või vähemalt mõne) üle. Ära kirjuta midagi. Püüa lihtsalt tunnetada neis kirjeldatu uskumatut imelisust, mille taga on meie kallis Päästja: Mt 9:27-34; 12:22, 23; 14:25-31, 34-36; 15:29-31; 20:29-34; Mk 2:1-12; Lk 6:19.

Selleks, et tajuda nende kirjakohtade kogu väge, tuleb neisse süveneda ja püüda mõelda end tolelaegsesse olustikku. Mt 12:22, 23 räägitakse näiteks Jeesuse juurde toodud pimedast ja tummast mehest. Pane korraks oma silmad kinni ja sõrm suule ning proovi ette kujutada tolle õnnetu inimese olukorda. Säärane inimene ei tea, mis teda ümbritseb ega saa seda ka küsida. See inimene kohtub Jeesusega ning lahkub Tema pühast seltskonnast avatud silmade ja kiituseks vabastatud suuga!

Või siis võtkem Mt 15:30, 31. „Ja Tema juure tuli palju rahvast, tuues enesega ühes jalutumaid, vigaseid, pimedaid, keeletumaid ja palju teisi; ja nad heitsid need Tema jalge ette. Ja Ta tegi nad terveks, nii et rahvas pani imeks, nähes keeletumaid rääkivat, vigaseid olevat terved, jalutumaid käivat ja pimedaid nägevat. Ja nad andsid au Iisraeli Jumalale.”

Veelgi võimsam tunnistus: Mt 14:34-36 ja Lk 6:19 räägivad, et rahvas surus Päästjale peale sooviga Teda puudutada, „sest vägi väljus temast ja parandas kõik (Lk 6:19).

Jeesus ütles oma järelkäijatele, et nad teevad suuremaid tegusid, kui Tema oli teinud. Mida see tähendab? Miks me ei näe tänapäeval sääraseid tervendamise imesid? Või on kohti, kus seda võib näha? Kuidas on tänapäeva koguduse terviseteenistus võrreldav Jeesuse teenistusega? Kuidas saad sina aidata kaasa Jeesuse tervendamisteenistuse jätkumisele?

Kõigi Tema tegude ajend (Mt 4:23-25)

1980.-ndatel korraldati Ameerika Ühendriikides varjatud uuring teatud teleevangelistide tegevuse jälgimiseks. Tegu oli jutlustajatega, kes kutsusid inimesi üles saatma posti teel oma palvesoove, rõhutades tõsiasja, et kirjale lisatud „annetus” aitab „programmi eetris hoida.” Uuringu läbiviijaid huvitas, mis juhtub saadetud annetuste ja palvesoovidega. Avastatu õokeeris neid. Teleevangelistide meeskonnaliikmed, kes kuulajate kirjadel postkontoris järel käisid, avasid need sealsamas, õngitsesid välja annetused ning seejärel viskasid kirjad palvesoovidega sinnasamasse postkontori prügikorvi.

Tänane kirjakoht räägib, et Jeesus rändas läbi kogu Galilea maaala saadetuna sellest piirkonnast pärit tohutust rahvahulgast. Pöördudes sama teema juurde tagasi 9. peatükis, lisab Matteus sellele otustava mõõtme, mis jääb igavesti eristama Jeesuse ajendeid kõikvõimalike õhumüüjate motiividest.

Loe Mt 9:35, 36. Milline on kogu Jeesuse teenistust edasiviiv ajend?

Sõna *kaastunne* on tõlgitud kreekaakeelsest sõnast *spagchnon*, mis tähendab „sisemisi osasid,” „anumaid,” mida antiikmaailmas peeti tunnete asukohaks. Kaastunne on midagi palju enam kui haletsus (mis ei jõua mõistuslikust tasandist kaugemale). Kaastunne tõuseb sügavalt südamest, inimese sügavaimaist tundeist.

Just see iseloomustab Jeesust. Tema jaoks olnuks mõeldamatu topida inimeste raha endale tasku ja heita nende südamest tulevad palvesoovid postkontori prügikorvi. Ikka ja jälle loeme evangeeliumitest Tema kaastundest inimeste vastu, mis iseloomustab Tema suhtumist neisse. Pidalitõbine anub Teda: „„Kui sa tahad, siis sa võid mu puhtaks teha!” Ja Jeesusel hakkas temast *hale* [Jeesus tundis kaastunnet ta vastu, ingl k NIV], ta sirutas oma käe välja, puudutas teda ja ütles: „Ma tahan, saa puhtaks!”” (Mk 1:40, 41; vrd Mt 20:29-34; Mk 10:46-52).

Kui sa suudad ette kujutada inimest, kes teeb seda kõike mõtlemata iial oma isiklikule kasule, iial mõtlemata sellele, et tema tegudest võiks *ajakirjandus kena loo kirjutada* või vähemalt siis, et *CV-s näeks see muljetavaldav välja* – ilma vähimagi mõtteta ükskõik millisele isiklikule kasule, siis mõtled sa Jeesusest. Ainus Teda tegutsema ajendanud jõud oli armastus, mis tõusis Tema sügavaimast südamesopist. Evangeeliumid nimetavad seda *kaastundeks*. Millisel määral on sinu tunnete ja tegude aluseks teiste suhtes samasugune kaastunne?

Märk uue ajastu algusest (Mt 11:2-6)

Ristija Johannes saatis vangistuses olles Jeesusele edasilükkamatu küsimuse: „Kas oled sina see, kes tuleb, või peame teist ootama?” (Mt 11:3). Evangeeliumi lugejale on see üllatav ja ootamatu küsimus. Kas polnud just Ristija Johannes see, kes veendunult kuulutas Jeesuse Jordani ääres Messiaks (Jh 1:29-36)? Miks esitab ta nüüd säärase küsimuse olles „vangihoones ... kuulnud Kristuse tegudest” (Mt 11:2). Siinkohal on meile tegelikult oluline Jeesuse vastus: „Minge ja teatage Johannesele, mida te kuulete ja näete: pimedad saavad nägijaiks ja jalutumad käivad, pidalitõbised tehakse puhtaks ja kurdid kuulevad, ja surnud äratakse üles ja vaestele kuulutatakse evangeeliumi” (s 4 ja 5).

Jeesuse kodeeritud sõnum Johannesele ütles, et Tema teenistus tähendas uue ajastu koitu – Messias oli tööepoolest saabunud. Päris kindlasti pidas Jeesus silmas muuhulgas ka Jesaja raamatu aulisi messiaanlikke töotusi.

Loe Js 29:18, 19; 35:5, 6; 61:1-3. Kuidas puudutavad need Jeesuse teenistust? Miks ei suutnud sinu arvates Johannes ja teised neid asju omavahel lennult seostada?

Arusaam Jeesuse teenistusest kui prohvetikuulutuse täitumisest ja messiaanliku ajastu saabumisest kumab selgelt läbi Matteuse enda tõlgendusest toimuvale sündmustele, sest ta seostab Jeesuse teenistuse vahetult laiema, messiaanliku kontekstiga: „Et läheks täide, mis on üteldud prohvet Jesaja kaudu: „Tema võttis Enese peale meie haigused ja kandis meie tõved” (Mt 8:17; tsit Js 53:4). Seesama mõte läbib ka Jeesuse teenistust kokkuvõtvas iseloomustuses: „Ja Jeesus rändas läbi kõik linnad ja külad, õpetades nende sünagoogides ja jutlustades evangeeliumi Kuningriigist ja parandades kõik haigused ja kõik nõtrused. Aga rahvahulka nähes hakkas tal neist hale, sest nad olid väsitatud ja vaevatud otsekui lambad, kellel ei ole karjast” (Mt 9:35, 36; vt ka Mt 4:23-25).

Ajas tagasi vaadates on meil raske mõista, kuidas võisid Johannes ja teised olla nii taipamatud mõistmaks, kes Jeesus tegelikult oli. Tagantjärele on loomulikult alati lihtne tark olla. Kuidas on lood meiega täna? Mil moel võime meiega olla pimedad ilmselge tõe suhtes? Aga mis veelgi olulisem, kuidas oma arusammu muuta?

Märk lõplikust ennistamisest (Ap 3:19-21)

Kurjast vaimust vaevatud pimedas ja tummas mehe tervendamine ei pannud varisere Jumalat ülistama, vaid ajendas hoopis Jeesust süüdistama: „See ei aja kurje vaimu välja kellegi muu kui Peltsebuli, kurjade vaimude ülemal abil” (Mt 12:24). Nii oli Jeesus sunnitud toimuva tagamaid üheselt mõistatavalt selgitama: „Aga kui mina Jumala Vaimu abil ajan kurje vaimu välja,” lausus Ta vastuseks variseride süüdistusele, „küllap siis on Jumala riik jõudnud teie juurde” (s 28).

See väide on oluline, sest evangeeliumid õpetavad, et jumalariik pole mitte üksnes praegune tegelikkus (nagu tõendavad otseselt Jeesuse sõnad), vaid ka tulevikureaalsus (vt Mt 26:29; Lk 23:42; Jh 18:36).

See tähendab, et Kristuse teod on tehtud ka lõpliku ennistamise ootuses. Kui Jeesus Naatsareti sünagoogis Jesaja pöördelise tähtsusega prohvetikuulutust lugedes iseendale osutas (Lk 4:18, 19), siis kuulutas Ta palju enam kui Tema kolme ja poole aasta pikkuse maise teenistuse jooksul aset leidvad sündmused. „Issandale meelepärane aasta,” mis viitab traditsioonilisele juubeliaastale, oli Jumala kuningriigi sissepühitsemise kuulutus, mis algas Messia tulekuga ja ulatub lõpliku taastamiseni välja, mil kõik vangid vabastatakse, kõik varjatu saab avalikuks, igasugune rõhumine kaotatakse ja rõõm täidab tervet kosmost.

Mida räägivad järgnevad kirjakohad Jeesuse teenistuse ja lõpliku ennistamise vahelisest seosest? Mk 5:35-42; Lk 7:11-15; Jh 11:38-44; Ap 3:19-21.

Võimsaim tunnistus patu valitsemisest on surm. Elu taastamine Jeesuse poolt Tema teenistuse ajal osutas tollele päevale, mil surma ei saa enam olema. „Mina olen ... Elav,” ütleb ülestõusnud Kristus Johannese apokalüptilises nägemuses. „Ma olin surnud, ja vaata, ma olen elav ajastute ajastuteni, ja minu käes on surma ja surmavalla võtmed!” (Ilm 1:18). Need, kelle Jeesus oma maise teenistuse ajal ellu tagasi tõi, surid hiljem ikkagi. Aga Jeesus vaatas kaugemale, lõplikule ennistamisele, kui „pasun hüüab ja surnud äratatakse üles kadumatutena” (1Kr 15:52).

Kuivõrd oluline on meie usule ülestõusmise lootus? Mis jääb meile ilma selleta? Miks usaldad sa Jumala töötust, et ühel päeval hävitatakse surm igaveseks?

Edasiseks uurimiseks: Loe järgnevat tsitaati. Kuidas seondub see käesoleval nädalal õpituga? Kas leiad siin vastuolusid õpituga? Või räägitakse siin üldjoontes samadest asjadest erineva nurga alt?

„Evangeeliume täidavad aruanded Jeesuse imetegudest, kuid oleks väär hakata neid eriliselt rõhutama. Esiteks, Jeesus ise ei rõhutanud neid. Pea kõik need imed sooritati rahulikult, rahvamurrust eemal, usuväe avaldusena. Me saame Jeesuse tegudest parema ülevaate, kui pöörame oma pilgu sinna, kuhu suunas selle üks tema jüngritest. Ühel korral Jeesuse elust kokkuvõtet tehes pidas Peetrus teda kuulavaile inimestele vajalikuks öelda: „*Jeesus Naatsaretist ... käis mööda maad head tehes*” [Ap 10:38]. Köhklusteta, siira kaastundega tavaliste inimeste ja ühiskonna heidikute hulgas ringi liikudes, neid ravides, ja neile nõu andes, käis Jeesus head tehes mööda maad. Tema tegevus oli nii silmatorkavalt tulemusrikas, et need, kes temaga pidevalt koos olid, hakkasid tasapisi nägema teda uues valguses. Nad leidsid end mõtlemast, et kui jumalik headus peaks avalduma inimese kujul, siis toimuks see just nii” (Huston Smith, *The Illustrated World's Religions*, lk 210).

Küsimused aruteluks:

1. Ellen G. White on öelnud, et „evangeeliumi kuulutamise suur töö lõpeb mitte väiksema Jumala väe avaldumisega kui see, mis saatis selle algust.” Ta kõneles, et ajastu lõpu lähenedes avaldub Jumala vägi taaskord erakordse jõuga: „Tehakse imetegusid, tervistatakse haigeid, tunnustähed ja imed saadavad usklikke” (GC, orig lk 611, 612). Kuidas täitub see prohvetikuulutus sinu arvates? Millist osa näed endal selle täitumise ajal? Milline roll on sellel ajal teie kogudusel? Mida teha, et valmistuda selleks ajaks?

2. Oletame, et tuleb inimene, kes saadab sarnaselt Jeesusega korraldada palju vapustavaid imetegusid, mis tunnistavad nende vastuvaieldamatust üleloomulikkusest. Milline peaks sellises olukorras olema sinu reaktsioon?

3. Arutlege klassis esmaspäevases osas esitatud küsimuse üle kaasaegsete imede ja nende toimumise/mittetoimumise teemal.

6. õppetükk: 3. – 9. mai

Tema sõnade sügavam tähendus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 5:48; 18:21, 22; 19:3-12; Lk 12:32-34; Jh 19:25-27.

Meelespeetav tekst: „Ükski inimene ei ole iialgi nõnda rääkinud nagu see inimene!” (Jh 7:46).

Mõned Jeesuse ütlused kätkevad endas tervet hulka väärtushinnanguid, mis on täiesti erinevad neist, mida maailmas peetakse sageli *normaalseiks*. Ta ütleb, et me peame keerama teise põse, ehk teisisõnu mitte vastu panema kurjale. Ometi eeldab pea iga maailma inimene, et kurjale tuleb vastu astuda, sageli kõikvõimalikul moel. *Armastage oma vaenlasi?* Kas vaenlased pole siis selleks, et neid vihata? Me peame armastama oma sõpru ja pereliikmeid, kas pole nii? Jeesusele tuginedes aga mitte.

Asi läheb veelgi segasemaks. Vastavalt Jeesusele saavad heiditud, hoorad ja teised nendesarnased Jumala riiki enne kui niinimetatud *õiged*. Kuidas nii?

Jeesus nimetab õndsaiks neid, kes nutavad, on armulised ja puhvad südameilt. Maailmas peetakse õnnistatuiks rikkaid, mõjuvõimsaid, ilusaid ja hulgaliselt sõpru omavaid inimesi, eks ole?

Aga needki väljaütlemised pole Jeesuse sügavmõtteliste sõnade tipp. Seekordne õppetükk uurib mõningaid Jeesuse seisukohti, mis kuuluvad *ütluste* kategooriasse, kuna need ei ole *õpetused* selle mõiste kõige rangemas tähenduses.

Mida pidas Jeesus nende *ütlustega* silmas? Kuidas peame me neid täna oma ellu rakendama?

Abiellumisest ja abielust hoidumisest

Mõned Jeesuse raskemini mõistetatavatest ütlustest puudutavad abiellumist ja lahutamist.

Loe järgnevat kirjakohta. Millised asjad on lihtsalt arusaadavad? Milliseid asju on raskem mõista? Milline on Jeesuse sõnade tähtsaim mõte hoolimata raskestimõistatavustest?

Mt 19:3-12

Juba variseri küsimuse üle võib norida. Pööra näiteks tähelepanu küsimuse meestekeskele asetusele: „Kas mehel on luba oma naist enesest lahutada igasugusel põhjusel?” (3. salm, NIV). Vastus on loomulikult „ei” ja Jeesus ütlebki seda selgelt (s 4-6). Küsija tegelik motiiv ilmneb 7. salmis: „Mispärast siis Mooses käskis anda lahutuskirja ja lahutada?” Jeesus läheb ajas Moosesest kaugemale ja kitsendab abielulahutuse võimalusi, puudutades sellega valusalt mehi, kes igatsesid oma naisest lihtsalt niisama lahti saada. Tema sõnul on abielulahutus lubatud vaid ühel tingimusel: abielurikkumise korral. Igasugused muud põhjused tähendavad abielurikkumist (s 8 ja 9). Õdokeeritud jüngrid sekkuvad arutellu, leides, et „siis on parem mitte abielluda” (s 10).

Nende arvamus ajendab Jeesust ütlema sõnu, mille tähendust võib mõnel inimesel olla raske mõista.

Loe veelkord Mt 19:11, 12. Kes on need inimesed, kes ei suuda mõista Jeesuse sõnu?

Kas Jeesus vabastab need inimesed vajadusest Tema sõnu järgida? Kes on need, „kelledele see on antud” (s 11)? Kas tegu on Jumalalt erilise moraali- (aseksuaalsuse-) anni saanud inimestega? Millised järeldused peame tegema Jeesuse sõnadest kohitsetute kohta? Kes kuuluvad kohitsetute eri kategooriatesse ja mis mõttes kehtivad need sõnad meie kohta? Võib-olla tekitab mõnevõrra segadust ka Jeesuse viimane lause: „Kes suudab aru saada, saagu aru!” (s 12). Kas see on jumalik mööndus neile, kes on liiga nõrgad, et järgida Tema poolt esiletõstetud kõrget eeskuju? Ja kui tegu on mööndusega, kas see puudutab siis ka eespool käsitletud lahutuse teemat?

Nagu ikka leiame Piiblist asju, millest me aru ei saa (2Pt 3:16). Miks on ääretult oluline mitte jääda niisuguste asjade külge kinni, vaid keskenduda sellele, mida me mõistame ja elada vastavalt?

Andestusest (Mt 18:21, 22)

Nagu varasemast õppetükistki nägime, oli Jeesus andestuse kehas-tus. Täna osas tuleme selle juurde tagasi, kuid käsitleme teemat sellest küljest, kas Jeesuse sõnad andestuse kohta (näiteks ülaltoodud kirjakohas) on ikka nii lihtsad kui me need sageli enda jaoks teeme.

Mõtiskle Mt 18:21, 22 üle. Milliseid eksimusi peab Jeesus siin silmas? Kuidas käituda vastavalt Jeesuse sõnadele korduva seksuaalse või füüsilise väärkohtlemise korral, näiteks perevägivala puhul? Kas Jeesus pidas silmas ka läbinisti ebainimlikke kuritegusid nagu näi-tekts raseda naise tapmist, tema üsa lõhki lõikamist ja sündimata lap-se varastamist (nagu juhtus Kansase osariigis Melvernis 2004.a. det-sembris)? Kas on võimalik, et Jeesus, kes kõneles tavalistele inime-tele tavalistest inimestevahelises suhtlemises ettetulevatest sol-vangutest, eksimustest ja haigettegemistest, annab käsu, mis ei hõlma palju keerukamaid ja tõsiselt kuritahtlikke inimkuritegevuse juhtu-meid? Mida sina arvad?

Meedias tuntud Tütarlaps X-na, sisenes ta Chicago kohtusaali ra-stastoolis. Pead tõstes ja silmadega suhtlemisvalmidusest märku andes tuli 13-aastane neiu tunnistajaks „1997. a toimunud rünnakust, mille tulemuseks oli tõsine invaliidistumine. Ta oli kolmas tunnistaja 29-aastase Patrick Sykes'i vastu, keda süüdistati tütarlapse vägistamises, peksmises ja prussakamürgi kõrisse kallamisest” (Mike Robinson, Associated Press, *Washington Post*, 24. märts 2001, lk A22).

Kas Jeesus käsib säärase õõvastavate kuritegude ohvritel andes-tada mitte ainult üks, vaid ka seitse korda? Kas Ta ütleb, et Jumal ei andesta iial neile, kes ei suuda selliseid tegusid toime pannud inimese kuju võtnud deemonitele andeks anda? Küsimus pole siin selles, et me ei peaks andestama. Pigem on küsimus selles, kas ei käsitle me Issan-da armurikast nõuannet vääriti, kui me rakendame selle säärase või-gaste, mõistusele vastuvõetamatute kuritegude teenistusse.

Mõtiskledes ülaltoodud küsimuste üle ära unusta Jeesuse sõnu ristil: „Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea, mida nad teevad!” (Lk 23:34). Kui Jeesus palub Jumalal andestada neile, kes Ta risti löid (kes need *nemad* olid? Rooma sõdurid? Kaifas? Pilaatus? Herodes? Ülempreestrid ja kirjatundjad?), siis kas ei peaks ka meie andestama kõik meie vastu tehtud eksimused? Mil moel on ainuvõimalik sellise andeksandmise saavutamine? Arutlege sel teemal hingamispäevakooli klassis.

Rikkusest ja teistele annetamisest (Lk 12:32-34)

Rikkale noorele valitsejale ütles Jeesus: „Müü ära kõik, mis sul on, ja jaga vaestele” (Lk 18:22). Oleme tavaliselt harjunud seda äärmuslikku käsku tõlgendama kui Jeesuse eritingimust tollele noorele mehele, kuna Ta tundis noormehe vajadust. Jeesus näitas näpuga tohutule takistusele noormehe ja lunastuse vahel: raha. Ent, kas ei kehti seesama nõuanne meie kõikide suhtes?

Lk 12:33 näib Jeesus andvat sedasama nõu kõikidele kuulajatele: „Müüge ära, mis teil on, ja andke armuande! Valmistage enestele kukrud, mis ei vanane, ja varandus taevas, mis ei vähene.”

Kuidas seda mõtet mõista? Kas Jeesus soovitab siin igal ajastul ja kõikjal elavail kristlastel ära jagada oma varandus? Millised praktilised probleemid kerkivad üles selle soovituse tähttähelise järgimise korral? Otsi võimalusel materjale kogukondade kohta, kus kristlased müüsid ära kõik oma varanduse ja jagasid saadud tulu vaestele. Milline on nende kristlaste praegune majanduslik seisukord? Millest nemad ja nende pered elatuvad? Kust saavad nad nüüd vahendeid, et kanda edasi Jeesuse missiooni – näiteks viia evangeelium kõikide maailma äärteni?

Siin võivad abiks olla kolm näidet. Kõigepealt pöörakem tähelepanu, mis toimus Jeesuse enda teenistuse ajal: Tema väikesel rühmal oli kasutada teatud raha, mille hoidjaks oli Juudas (Jh 12:6; 13:39). Teiseks pangem hoolega tähele, mis toimus algristikoguduses, kes tundis kõige paremini Jeesuse elukorraldust (Ap 4:32-37 oleme tunnistanud korrakohasele, vabatahtlikule protsessile, kus püütakse järgida Jeesuse soovitust). Kolmandaks tasub uurida, mis toimus algristikoguduses väljaspool Apostlite tegude raamatut (Pauluse, Johannese, Peetruse kirjadest ei leia me viiteid kogu varanduse mahamüümisele).

Kõike seda arvesse võttes Piibli kui terviku valguses (kusuures Piibel ei mõista rikkust iseenesest hukka), siis milline oli sinu arvates Kristuse sõnade mõte? Kuidas tabab Lk 12:34 Tema sõnade peamise iva?

Täiuslikkusest (Mt 5:48)

Paljude jaoks on üks kõige mõtlemapanevam Jeesuse ütlustest Mäejutluse sõnad: „Teie olge siis täiuslikud, nõnda nagu teie taevane Isa on täiuslik” (Mt 5:48). Sajandite jooksul on paljud kohusetundlikud kristlased siiralt võidelnud selle eesmärgi saavutamise nimel – täieliku võidu nimel maailma, liha ja kurja üle. Ühed on lasknud end piitsutada ja peksta, teised võtnud ette palverännakud, kolmandad on püüdnud seda saavutada range kinnipidamisega käsust. Eesmärk on igal juhul olnud pingutamist väärt. Millele siis Jeesus meid Mt 5. peatükis üles kutsub?

Võrdle järgmisi Piiblitekstide paare. Pane tähele, millest nad räägivad? Kas nad tasakaalustavad teineteist?

Mt 10:34-39 ja Lk 14:26, 27 _____

Mt 7:7-11 ja Lk 11:9-13 _____

Mt 5:48 ja Lk 6:32-36 _____

Matteuse evangeeliumis toodud mõte justkui pehmendaks Luuka evangeeliumi konkreetset väljendusviisi ja annaks mõtte paremini edasi. [Idamaises keelepruugis kasutati väljendit *vihkama* „vähem armastamise” tähenduses – tõlk.]. Samas lubab Jeesus Matteuse sõnade kohaselt meile „häid ande” (s 11), mille all võib mõelda muuhulgas ka materiaalseid asju, Luuka sõnade kohaselt aga töötatakse palujaile „Püha Vaimu” (Lk 11:13), mis pole eelnevaga küll vastuolus, aga siiski samm edasi.

Ka viimast tekstipaari lugedes võib märgata näilist erinevust. Seal, kus Matteus väidab, et Jeesus ütles: „Teie olge siis *täiuslikud!*” (Mt 5:48), seal väidab Luukas „Olge *armulised!*” (Lk 6:36). See tundub konteksti arvestades nagu paremini sobivat, sest jutt on vaenlaste armastamisest ja laenamisest, lootmata laenatut tagasi saada. Jeesuse sõnul saavad meist niimoodi „Kõigekõrgema lapsed, sest Tema on lahke ka tänamatute ja kurjade vastu”(s 35). Vahetult sellele järgneb: „Olge armulised, nõnda nagu teie Isa on armuline” (s 36). Matteuse evangeeliumis on olukord analoogne. Salmile, mis räägib vajadusest olla täiuslik nagu meie Taevane Isa on täiuslik, eelneb samuti nõuanne armastada oma vaenlasi, palvetada nende pärast, kes meid halvasti kohtlevad ja räägitakse nii õigete kui ülekohutuste võrdsest kohtlemisest Jumala poolt. Nii julgustab Jeesus meid püüdlema sarnasuse poole meie Taevase Isaga, kes on hea ja erapooletu kõikide suhtes. Antud kontekstis tähendabki täiuslikkus seda, et toimime Isa sarnaselt. Loomulikult on meile seatud kõrge eesmärk, kuid kas on sellist kõrgust, kuhu kristlane oma Issandaga koos tõusta ei suudaks?

Perekonnast (Jh 19:25-27)

1990.-ndatel liitus David Koreshi õnnetu rühmitusega noor naine. Ta elas selle grupiga koos Texase osariigis Waco's, kui saabus sõnum tema ema surmast Kanadas. Samal ajal kui naine valmistus matustele sõitma, sekkus tema plaanidesse karismaatiline õpetaja. Mees veenis teda, et pole mitte mingit mõtet kulutada aega ja vahendeid säärasel maailmalikul otstarbel, pealegi on nende rühmituse ühises elukohas märksa olulisemaid asju tarvis teha. Naine ei läinudki.

Loe järgnevaid Jeesuse ütlusi: Mt 10:34-37; 12:46-50; Lk 9:59-62; 12:49-53; 14:26. Kuidas vastaksid neile, kes väidavad, et säärased sõnad toetavad Koresh'i sarnaseid karismaatikuid, kes ründavad peresidemeid ja püüavad neid tühjaks teha?

„Säärane pereväärtuste ümbersõnastamine – tõmmates maise ja taevase vahele eraldusjoone ... kujuneb Luuka evangeeliumis oluliseks teemaks. ... Lisaks ütlustele, mis nimetasid kõik Jumala sõnast kinnipidavad inimesed omavahel tõelisteks sugulasteks (8:19-21; 11:27, 28), ... teeb Luuka evangeeliumi Jeesus õokeeriva üleskutse „vihata oma isa ja ema” – kuni selleni välja, et surnu matku end ise! – neile, kes tahavad olla tõelised jüngrid (Lk 9:57-62; 14:25)” (F. Scott Spencer, *What Did Jesus Do?*, 2003, lk 35).

Võimalik, et Jeesuse sõnad tunduvad mõnele meist karmidena. Aga kas nad ikka on, kui mõistame nende tegelikku tähendust? Näiteks soovitus: „Lase surnuid oma surnud matta” (Lk 9:60) – kas selle võimaliku jüngri isa oli tõepoolest surnud? Või tahtis too mees tegelikult öelda: „Ma hakkan sinu järgijaks peale oma isa surma, kui olen kõik varandusega seonduva ära korraldanud?” Või kuidas peaksime mõistma Jeesuse sõnu Lk 14:26, et Tema jünger ei saa olla ükski inimene, kes „ei vihka oma isa ja ema ja naist ja lapsi ja vendi ja õdesid ja veel pealegi iseenele elu.” Kui võtta paralleelseks kirjakeeleks Matteuse tekst (vt Mt 10:37), siis näeme, et Jeesus räägib inimestest, kes armastavad oma isa ja ema ja naist jne Temast rohkem. „Piiblis tähendab sõna *vihkama* sageli ... *vähem armastama*” (5 BC, lk 811). Jeesus püüab siin inimestele selgeks teha, et kõige olulisem on asetada Jumal oma elus esikohale.

Sageli on just perekondlikud sidemed meie jaoks tugevaimad maised sidemed ja selles pole iseenesest midagi halba. Miks siis-ki peab Jumal alati olema meie elus esikohal, ka meie perest eespool?

Edasiseks uurimiseks: Jeesuse mõningaid väljaütlemisi võib olla raske mõista juhul, kui need kontekstist välja rebida. Seda viga saab parandada nende lugemisega terviktekstina, nii nagu Jeesus neid kunagi esitas. Kindel on see, et Jeesust ei saa poolikult järgida. Me kas anname end Talle täielikult üle või me ei anna end Talle üldse.

„Tsölibaat ei ole inimesele omane, normaalne seisund ja kuradi pettus on see justkui võiks selle kaudu saavutada pühaduse kõrgeima astme, milleni jõudmine on muul moel võimatu. Juudid vaatasid tsölibaadi peale kulmukortsutuse või haletsusega ning seda praktiseerisid vaid äärmuslikud askeetlikud rühmitused nagu näiteks esseenid. ... Pühakiri tõendab selgelt, et näiteks Peetrus oli abielus, võimalik, et ka teised jüngrid. ... Jeesus ei ole kunagi kutsunud üles tsölibaadi- le ei kristlasi tervikuna ega kristlikke juhte. See pole inimese jaoks loomupärane seisund ega aita kaasa tasakaalustatud iseloomu arengule nii nagu normaalne abielu seda teeb.

„Kui meie Issanda sõnu (Mt 19:12) võtta tähttähelt, siis lähevad need vastuollu Pühakirja üldise tooniga. Mõte oma ihu vigastamisest on vastuvõetamatu. Seda väidet sobib kõrvutada Mt 5:30-s esitatud Kristuse sõnadega (pattu teinud ihuliikme kõrvaldamisest)” (5 BC, lk 455, 456).

Küsimused aruteluks:

1. Ülaltoodud tsitaat tsölibaadi teemal on välja öeldud tõenäoliselt üht teatud religioosset distsipliini silmas pidades. Kuidas võib see aga tahtmatult haiget teha tavalistele kristlastele, kes on üksikud või lesestunud või on otsustanud mõnel muul põhjusel üksi elamise kasuks? Kuidas kinnitada inimesi, kes on niisuguse valiku sunnitult või teadlikult teinud?

2. Arutlege hingamispäevakooli klassis esmaspäevase osa viimase küsimuse üle: kas andestusel on või peaksid olema piirid.

3. Üks asi on rääkida sellest, et Pühakirja alusel peab Jumal olema meie elus esikohal, ka meie perekonnast eespool, teine asi on loomulikult sellist usuelu ka elada. Enamikes kogudustes on tõenäoliselt inimesi, kelle pered on neist nende usu tõttu võõrdunud. Kuidas on lood teie koguduses? Kas tunned inimesi, kelle peresidemed on katkenud seetõttu, et nad on otsustanud järgida Jeesust? Kui jah, siis kuidas saab kogudusepere täita tühimikku selle inimese elus?

7. õppetükk: 10.-16. mai

Tema käitumise mõistatuslikkus

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 4:12, 13; 8:28-32; 11:18, 19; 21:12, 13; Lk 2:41-51; 5:32; 1Kr 1:26-28.

Meelespeetav tekst: “Inimese Poeg tuli, sööb ja joob; ja nad ütlevad: See inimene on õgard ja joomar, tõlnerite ja patuste sõber” (Mt 11:19).

Elmise nädala õppetükk keskendus Jeesuse ütlustele, mis panevad nüüdisaja inimesed kukalt kratsima. Käesoleva nädala õppetükk käsitleb samasuguseid ilminguid, kuid seda Tema käitumise suhtes.

Üks meie probleeme Jeesuse suhtes on meie alaline kiusatus luua Teda meie näo järele. Revolutsionäär näeb Teda ühena endi hulgast; ühiskodlikult vanameelsed arvavad, et Ta on nende ridades. Teataval määral on see vältimatu. Lõppeks kujundab meie endi kultuur ja olukorrad malli, mille järgi me tegelikult nii teadlikult kui alateadlikult ümbritsevat hindame. Selle tõsiasja teadvustamine annab mõningase lootuse, et võime hakata vähemalt teatud piiratud moel sellest üle saama ja püüda olla nii erapooletu kui võimalik, lähenedes sellele Jeesusele, kelle leiame evangeeliumites.

Niipea kui seda teeme, avastame, et pole kerge Teda lahterdada, asetada Ta kenasse väikesesse karpi, mille kaanel sõna “lahendatud”. Selle asemel leiame end siiralt hämmeldunud olevat Tema käitumise suhtes ja mis paneb meid küsima: Kas Ta ootab, et me käitume samal moel?

Sel nädalal vaatleme mõningaid Jeesuse hämmeldavamaid toimingusi, õppimaks, mida saame ja võib-olla ei saa rakendada meie isiklikus elus.

Hoolimatus vanemate suhtes?

Nagu varem mainitud, vaikivad evangeeliumid peaaegu täielikult umbes 30 aastat Jeesuse elust. Kuigi pole räägitud palju, on selle perioodi raamistikus üks aruanne, mis meid kõhklema paneb.

Loe Lk 2:41-51. Millise mulje jätab see lõik esmapilgul Jeesuse suhtumise kohta Tema vanematesse? Teisalt, mille muuga võiks siin tegemist olla? Millise viite leiame salmis 47?

Pealiskaudselt otsustades jätab see vahejuhtum mulje vastutus-tundetust poisist, kes on äärmiselt hoolimatu oma vanemate valu ja hirmu suhtes. Millised vanemad ei oleks üliväga pahased sellise ilmselgelt kalgi hoolimatuse suhtes nende lahkuse ja kodu tavalise korra vastu?

See on üks neist sündmustest, mis näitab Jeesuse käitumise tingimusteta eeskujuks võtmise piire. Siin toimiv näib osutavat, et Jeesuse Messiaks olemine on hakanud läbi paistma juba õrnas eas – 12 – aastasena. Ta on saamas teadlikuks teatud truudusekohustustest lõputult kõrgemale võimule kui Tema oma inimlikud vanemad, vaatamata sellele, et Ta neid igati austas. Luuka aruande lühidus jätab vastamata tosina küsimustele, sellistele nagu: *Kes toitis ja majutas seda poissi need kolm päeva? Kas preestritel oli mingi huvi leidmaks Tema vanemad?*

Loe Jeesuse vastus Tema vanematele. Mida Ta neile, vähemalt kaudselt, ütles?

“Aga,” teatab Luukas, “nemad ei mõistnud seda, mida ta neile ütles” (Lk 2:50, NIV). Jeesus pidi koos nendega koju tagasi pöörduma ja lapsena olema neile alistuv (s 51); kuid Ta oli näinud vaeva, et näidata üles lojaalsust kõrgeima võimu vastu. Ka pole seal mingit viidet sellele, et Ta üldse vabandanuks ebameeldivuste pärast, mida ta oma hirmunud vanematele põhjustas.

Kogu Jeesuse elu juhiti Jumala ülemvõimu ja Jumala kuningriigi poolt, isegi vääriti mõistetud saamise hinnaga. Mil moel võiks sinu ustavus Jumalale olla teiste poolt vääriti mõistetud? Kui see on millalgi sinu elus nii olnud, mida õppisid siis sellist, mis saab võib-olla aidata kellelgi teisel teha läbi samasuguse kogemuse?

Kas tõesti viha?

Kui Jeesus Muutmisemäelt laskus, ilmus mäe jalamil rahva hulgast keegi mees palvega, et Jeesus tema poja tervistaks. Ta oli viinud poisi jüngerite juurde, kuid need olid võimetud teda parandama. Jeesuse vastus, nagu see tõlke läbi kõlab, jätab mulje pahandamisest palve peale. “Oh uskmatu ja jonnakas sugupõlv”, vastas Ta “... kui kaua tuleb mul teiega kannatlik olla? Tooge poiss siia minu juurde” (Mt 17:17, NIV). Kõige vähem näivad sellised sõnad olevat iseloomulikud Ühe jaoks, keda oleme hakanud tundma “leebe Jeesusena, alandliku ja tasasena”. Mil moel võiksime selgitada Jeesuse siinset tooni? See on tõeline väljakutse. Evangeeliumid mainivad teisigi juhtumeid, mille puhul Jeesus samuti viha ilmutas.

Milliselt sa mäletad järgmisi lõike? (Mt 21:12, 13; Mk 3:1-5).

Paljud kristlased arvavad, et meie võimalus valikute tegemisel keerukas nüüdismaailmas tähendab küsida: Mida teeks Jeesus? See kõlab küllalt lihtsana, kuni keegi küsib esialgse loogilise küsimuse: Mida TEGI Jeesus? Siin avastame, et vastused ei ole alati nii lihtsad, nagu arvata võime. Milline on näiteks eeltoodud lõikude sõnum meie isikliku käitumise jaoks tänapäeval?

“Oletades, et see, mida Jeesus teeks tänapäeval, omab mingit seost sellega, mida Ta tegelikult tegi siis – 1. sajandi Rooma Palestiinas... – kuidas võiks tänapäeva kristlane püüda dubleerida ja rakendada neid võõrastavaid vahejuhtumeid puu needmisest ja templi puhastamisest? Kui meie eelistatuimas hüpermarketis ei juhtu varuks olema just meie poolt hetkel soovitatavat puuvilja – sest ei ole selle hooaeg – kas me asume siis Jeesuse õnnistusega needma impordi korraldajat ja kõike muud vaatepiirkonnas? Ja kui jutlustaja räägib ühel jumalateenistusel liiga kaua rahast või kui me oleme just üldiselt pahurad mitmete kogudese ametnike või programmide peale, kas me katkestame kõne häälekalt ja hakkame tõstma ja pöörama ringi kirikupinke, kantsleid, altareid – kõike, mis pole pööranda külge naelutatud ja ruumidest välja viskama korrapidajaid?” (F.Scott Spencer, *What Did Jesus Do?*, p.ix).

Milliseid põhimõtteid peaksime lahendama selliste küsimuste puhul? Millal osutub vajalikuks vaimulik kaine mõistus? Jeesus tuli Messiana, inimkonna Päästjana. Kuidas eristame Tema selles rollis rangelt teostatu sellest, mida Ta meile järgimiseks on mõelnud?

Isikliku omandi hävitamine?

Käesoleva nädala õppetükk keskendub sellele, mil moel me Jeesust oma eeskujuna rakendame. Kui otsene on “Tema eeskuju järgimise” mõte? Ka tuleb meil tähele panna, et see on küsimus, mis nõuab hoolikat mõtlemist ja eristamisvõimet. On mitmeid juhtumeid, enamikel neist avastame selge, eetilise eeskuju, mida järgida, teiste puhul pole see põhimõte väga selge. Kaks juhtumit:

Loe Mt 8:28-32 (võrdle Mk 5:1-20; Lk 8:26-39) ja Mt 21:18, 19 (võrdle Mk 11:12-14, 20, 21). Miks sinu arvates lubas Jeesus kurjadel vaimudel minna seakarja sisse? Kas Ta oleks loa andnud ka juhul, kui loomad oleksid olnud lambad? Kus on osavõtlikkus Jeesuse siinses toimimisviisis? Kas esines siin Tema-poolselt teatavat huvi, hoolimata Tema isiklikest toitumisharjumustest, karja suhtes, mis siiski kujutas endast ühe või enamate perekondade elatist sealses linnas? Kuidas sobiks sellesse pilti mõte kompensatsioonist?

“Kui need sead kuulunuksid paganatele, pidanuks me olema ilma jätud nende hävitamise tõelisest selgitusest. Öelda, et neil kurjadel vaimudel kästi ainult meestest lahkuda ja et nende sisenemine sigadesse oli nende isiklik tegu, räägib see vastu Jeesuse esitatud palvele ja Markuse ning Luuka selgele teatele, et Jeesus andis neile selleks loa” (R.C.R. Lenski, *The Interpretation of St Matthew's Gospel*, Minneapolis, Minn.: Augsburg Publishing House, 1943, p. 353).

Teine Piibli õpetlane näeb Jeesuse tegevuses “jõulist protesti”. “Nimi “Leegion” ja pörsas kui maskott”, ütleb ta, “need mõlemad tähendavad Rooma sõjalist okupatsiooni.” Seega oli Jeesuse kavatsus “protestida Iisraeli rõhumise vastu Rooma poolt” (F.Scott Spencer, *What Did Jesus Do?*, p 101).

Ellen G. White ütleb, et “Jeesus oli lubanud sigadel hukkuda omanike südametunnistusele koputamiseks. Maised asjad olid nende meeled niivõrd hõivanud, et nad ei hoolinud vaimuliku elu suurtest õnnistustest. Jeesus soovis purustada neid vallanud ükskõiksuse lummuse, et nad võiksid vastu võtta Tema armu” (*Ajastute igatsus*, orig lk 338).

Kuna need kommentaarid võiksid aidata mõista teatud meid isiklikult tabavaid õnnetusi, siis mil moel osutab see teatud esikohale meie isikliku tegevuse suhtes? Mil moel oletaksid sa, et sama kehtib viigipuu needmise suhtes (millel võis olla omanik)?

Tagakiusatu hooletusse jätmine?

Oma kõige dramaatilisemas viimse kohtupäeva kirjelduses räägib Jeesus, kuidas Ta jaotab Tema ette kogutud rahva kaheks rühmaks, lammasteks ja sikkudeks. Lammastele lausub Ta kõige muu hulgas: “Ma olin vangis ja te tulite mind külastama” (Mt 25:36, NIV).

Loe järgmised tekstid Jeesuse kohtupäeva avalduse valgusel. Esita oma vahetu mulje selle teksti seotusest Tema viitega vanglale kohtus. Mt 4:12,13 _____

Mt 11:2, 3 _____

Mt 14: 1-13 _____

Mil moel on selgitatav Jeesuse käitumine Johannese vangisoleku kestel? Esmase kuulduse järgselt läheb Ta Galileasse (Mt 4:12). Ja kogu aruanne viitab sellele, et Johannesele ei saanud vangistuses olles osaks ühtki külastust tema kuulsa kaasaegse poolt, mis järeldeb selgelt Mt 11: 2, 3. Selle lõigu kohaselt lähetab Johannes oma jüngrid Jeesuse juurde küsimusega; mis ilmselt on ainus võimalik kontakti võtmise viis. Peale Johannese jüngrid lahkumist hakkab Jeesus rahvale kõnelema ja siiralt kiites esile tõstma prohvetit, kuid ei külasta teda.

Üks kõige pealekäivamaid küsimusi meie kui inimolendite jaoks keskendub kannatuse probleemile: “Kus on Jumal, kui meie viga saame?” Johannese kogemuses on meil osaline vastus Jeesuse käitumise näol. Kuigi Ta oli Jumal inimihus, kel vägi tegutsemiseks, ei sekku Jeesus, päästmaks teda, kes oli aidanud ette valmistada tee Tema isiklikuks teenistuseks. Ja Johannese tapmise järgselt on kõik, mida kuuleme Jeesuselt (kes oletust mööda tundis seda teravalt), vaikus. Ka pole tõenäoline, et Tema või Tema jüngrid osalesid Johannese matusel.

Mil moel selgitaksid sina Jeesuse käitumist Johannese suhtes? Millised olid need võib-olla pehmen-davad asjaolud, mis võisid mängida rolli Tema otsustamises? (Vt SDA BC, vol 5, p 316, milline oletab, et võimud püüdsid vaikima panna nii Johannese kui Jeesuse.)

Mil moel saab Tema käitumine Ristijaga kogu episoodi kestel aidata meil mõista Jumala vaikimist meie isiklike raskuste aegadel?

Suheldes soovimatutega

Enamik meist omab Jeesusest väära ettekujutuse. Ja kui me kuuleme, et Ta seltsis nendega, keda Tema enda ühiskond pidas vastu võetamatuks, tõrgub meie kujutlusvõime sellest aru saamast või kalduv hoopis lialdustesse. Sageli, selle asemel, et pigem hakata rahu-likult uurima, mida Jeesuse elu see aspekt peaks tähendama meie jaoks tänapäeval isiklikul baasil, kasutame Tema käitumist, lõomaks teineteisele vastu pead – olles liiga mitteseltsiv, liiga konservatiivne ühiskonna armetumate elementide suhtes. Mõni oletab siiski, et Jeesuse sidemete hoolikas uurimine Tema aja soovimatutega jätab ena-muse (kui mitte kõik) meist tundma end vähemalt ebamugavust koge-va jõnglasena.

Uuri järgmisi löike. Millise sõnumi saame siit võtta? Mt 9:10-13; 11:18, 19; Lk 5:32; 1Kr 1: 26-28.

Kui kohandame need lõigud meie ajale, peaks meie ettekujutus nägema Jeesust istumas koos küsitava moraalliga inimestega sügavas sõpruses (nagu oli söögiaeg muistses maailmas). Süüakse ja juuakse; kuuldu valju ja rämedat muusikat; varjudes luuravad prostituu-did. See on taust ja täpselt sellisesse kohta läks Jeesus.

Huvitav, et Jeesuselt endalt kuuleme kõige halvustavamaid väljen-dusi, mis Tema vaenlased Tema kohta ütlesid: et Ta oli “söödik ja veinijoodik” (Mt 11:19; Lk 7:43, NIV). “Need halvustajad poleks iial tegutsenud Ristija Johannese või Gandhi vastu, kuid selle suhtes, kes veedab nii palju aega sellises seltskonnas kui Jeesus, sageli külasta-des ja rääkides lõuna seltskonnas ja pidusöökidel, tõstatasid nad küsi-muse, isegi kui see oli lialdatud” (F.Scott Spencer, *What Did Jesus Do?*, p 90). Kui tahes lialdatud, ei olnud see mitte vähem harukordne maailma Päästja jaoks, olla süüdistatud joomises ja liigsöömises.

Mida saame õppida nendest tekstidest, et rakendada seda isiklikus elus? Mida me ei peaks rakendama? Vastates mõtle, milline oli Jeesuse eesmärk nende inimestega seltsides. Mil moel aitab see vastus meil mõista, millised praktilised põhimõtted või-me ära jätta?

Edasiseks uurimiseks: “Jeesus nägi igas inimeses isikut, kelle ni pidi jõudma kutse tulla Tema kuningriiki. Ta jõudis inimsüdame teni, kuna Ta liikus heasoovlikult inimeste keskel. Ta otsis neid tänavalt, kodu ringist, paatidest, sünagoogidest, järve kallastel ning pulmapeolt. Ta kõnetas neid igapäevase töö juures ja ilmutas huvi nende argitegemiste vastu. Ta õpetas neid nende koduseinte vahel ning jagas nii tervele perekonnale jumalikku mõju. Tema sügav isiklik kaasaelamine võitis südameid” (Ellen G. White, peatükk “Pulmapeol”, orig lk 151, raamatust *Ajastute igatsus*).

“Ainuüksi Kristuse töömeetod võib tagada tõelise edu inimestega kontakti saamisel. Õnnistegija viibis inimeste keskel, soovides neile head. Ta osutas neile kaastunnet, täitis nende vajadusi, võitis nende usalduse. Siis aga ütles: “Järgi mind!” (Ellen G. White, *Ministry of Healing*, orig lk 143).

Küsimused aruteluks:

1. Milline on ÕIGLANE VIHA? Millal on see õigustatud ja millal mitte? Jaga oma mõtteid klassis.

2. Mil moel on Jeesuse suhtlemine ühiskonna heidikutega meie teejuht? Millistel tingimustel võib meie läbikäimine patustega saada ohuks meie hinge jaoks? Kõigis oma seltskondlikes kontaktides näis Jeesus olevat hoolitsev. Mida peaks see ütlema meile meie isiklikes püüetes tungida ühiskonna küsitavamatesse tegevuspiirkondadesse?

3. Millise määrani on Jeesuse käitumine eeskujuks meie jaoks tänapäeval? Millises ulatuses mitte? Millised on Tema käitumise teised näited siin, mis võiksid olla järgimiseks probleemsed?

4. Mõtiskle rohkem teiste poolt väärsti mõistetud olemisele, kui me püüame Jumala tahet järgida. Kuigi meil on sellest näiteid, nagu Jeesuse varases elus, miks tuleb meil olla ettevaatlikud? Tähendab, paljud inimesed on teinud mõningaid väga kahjustavaid asju iseenesdale ja teistele, sest on uskunud, et Jumal neid käskis. Mil moel teame kindlasti, et Jumal kutsub meid teostama teatud asju, mis võib põhjustada meist väära arusaamise? Miks peaksime olema avatud teiste nõuannetele, enne kui teeme midagi, mille puhul oleme veendunud, et Jumal käskis meil seda teha? Samas, kuidas saame olla hoolikad mitte takistamaks kedagi, keda juhitakse Jumala poolt viisil, mis võib meile võõrastav näida?

8. õppetükk: 17.-23. mai

Tema elu intensiivsus

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 4:4; Lk 2:40; 6:12; Jh 4:34; Jh 17; 1Jh 2:6.

Meelespeetav tekst: “Kes ütleb enese tema sisse jäävat, see on ka kohustatud elama niisugust elu nagu tema elas” (1Jh 2:6).

Adventistid on rahuarmastavad inimesed. Meil on ülev meeleolu, kui kogudus või selle liikmed saavad ajakirjanduse poolt positiivse hinnangu, kui igäüks mõtleb, et me oleme head. Kuid milliselt reageeriksime, kui ühel päeval ärgates leiaksime ajalehes tohtud pealkirjad häbimärgistamas meid luuserite, lõhestajate või vastuhakajatena? Kas meie kindelolek ja usaldus Jumalas on küllalt tugev, kinnitamaks meid? Me imetleme Jeesust mingi teo järgi; kuid meil pole vähimatki aimu, mida Tema jaoks tähendas olla halvustatud ja et teda peeti kurjuse tööriistaks Tema aja kõrgeimate tsiviil- ning vaimulike võimude poolt.

Lõpuks näeme Tema jõhkrat kohtlemist Rooma sõdurite poolt: “Ja nad riietasid ta purpurkuuega ja punusid kibuvitsakrooni ning panid temale pähe ja hakkasid teda teretama: “Tere, juutide kuningas!” Ja nad löid teda pähe pillirooga ja sülitasid tema peale, heitsid põlvili maha ja kummardasid teda. ... Siis viisid nad ta välja risti löömiseks” (Mk 15:17-20).

Mis valmistab inimest ette talumaks sellist füüsilist ja psühholoogilist väärkohtlemist ilma kokku kukkumata? Kuidas võib jääda inimene kindlaks ja rahulikuks, kuigi kogu maailm pöördub tema vastu – ilma ühegi nähtava inimliku toeta? Jeesuse jaoks seisneb vastus Tema osaduses Jumalaga, Tema pühendunud kõndimises Isaga – mis moodustab käesoleva nädala õppetüki teema.

Varajased aastad (Lk 2:40)

Nagu varem rõhutatud, teame me väga vähe Kristuse varajastest aastatest. Me kuuleme Tema sünnimisest ja väga varajastest aastatest, kaasa arvatud templi külastus 12-aastasena (vt Lk 2). Kuid see on kõik kuni Tema ristimiseni Johannese poolt Tema avaliku teenistuse alguses, kui Ta oli “umbes kolmekümne aastane” (vt Lk 3:21-23).

Sellele vaatamata on võimalik vaadelda Tema elu nagu me seda tunneme ja teha teatud õigustatud järeldusi austuses. Kui me enda isikliku kogemuse alusel eeldame, et püsivus ja tugevus, mida näeme Jeesuses Tema avaliku teenistuse jooksul, ei teostunud üleöö ega tekkinud pinnapealsusest ja pealiskaudsusest, siis oleme sunnitud järeldama – taas meie isiklikust kogemusest – et need lähtusid pühendunud kõndimisest Jumalaga.

Loe uuesti lugu Jeesusest templis (Lk 2:39-52). Millised seigad selles aitavad meil mõista Jeesuse vaimulikku alust, millel ta kasvas? Samuti, millist rolli mängisid Jeesuse kasvamisel Tema vanemad?

Uskumatu – need lõigud (peale sünnilugude) on kõik, mis on teada Jeesuse elu esimese kolmekümne aasta kohta. Pealegi arvavad piibliõpetlased, et suur enamus evangeeliumite ainekust keskendub Jeesuse elu viimasele nädalale, muutes need (nagu sageli öeldud) “Kannatuse jutustuseks”, mitte elulugudeks kui sellisteks. Need esitati ilmselt hästi määratletud eesmärgil – suunata profeetliku usu kahele otsustavale sündumusele: Jeesuse sündimise saladusele (lihakssaamine) ja Tema surma ning ülestõusmise tähtsusele. Nende kahe sündmuse vahel näeme Tema teenimise ja ohverdamise isetut elu. Ja me võime õigesti oletada, et see tulipunkt ja pühendumine, mida Tema avalikus teenistuses näeme, esitavad järjekindla, sügavalt isikliku ja pühendunud Jumala-suhte õilmitsemist.

Millised põhimõtted sellest loost saame omandada ja meie isiklikus kontekstis kohandada iseendale ja meie isiklikule vaimulikule elule?

Tema teenistuse algus (Mt 4:4)

Tema ristimise järgselt läheb Jeesus Juuda kõrbe 40 päevaks, et palvetada ja mõtiskleda oma missiooni üle. Võib-olla mitte kellelgi meist, kes uurime seda õppetükki, pole olnud mingit isiklikku teadmist selle sündmuse tähendusest. Siin seisame silm silma vastu pühendumisega, mida meie vaevalt mõista suudame; vaimuliku kesken-dumisega kaugelt üle meie tavalise kogemuse; ülima läheduse otsis-kelu Jumalaga, mis meid väga hämmastab.

Kuid kõrberännaku ilmne põhjus oli proovilepanek (Mt 4:1jj; Lk 4:2), ja kiusaja oli kohal, kasutamaks võimalust. Kasutades oma töö-riistana Õnnistegija äärmist nälga, üritas ta meeleheitlikult lüüa kii-lu Jeesuse ja Tema Isa vahele, väänamaks lahti Jeesuse kindlat haar-et Jumalast, murdmaks Jeesuse Jumalaga kõndimise jõulisuse, lõ-hestamaks seda ülimat lähedust.

Mil moel näitab Jeesuse vastus, nagu avaldatud järgmistes tekstides, Tema Jumalaga kõndimise intensiivsust? Mida saame õpitavast rakendada iseendi jaoks? (Mt 4:3-10; Lk 4:3-12).

Mõistmaks siin toimuvat, on meil vaja meeles pidada Jeesuse erilist seisundit terves lunastusplaanis. Tema oli Jumala veatu Poeg. Tulles inimolemuses maailma, pidi Ta elama täiesti väljaspool patu-sest piirkonnast mitte ainult ühe päeva, vaid kogu meie juures viibi-mise aja. Ta pidi heitlema nagu meie, olema kiusatud nagu meie, ometi pidi Ta jääma veatuks. Me võiksime võrrelda seda arvuti ka-sutamisega 33 aasta jooksul, kirjutades artikleid, tehes koduseid üles-andeid, vastates kirjadele, tegemata kunagi ainustki viga, mitte kuna-gi tarvitades kustutavat või tühistavat klahvi; või nagu läbida teatud algebra või füüsika kursus ja mõista igat probleemi õigesti; või män-gides klaverit 33 aastat ilma vale nooti vajutamata.

See oli Jeesuse osa. Ta ei tulnud ainult andma eeskuju isetus elamises, vaid surema patutu Ühena ja seeläbi tooma päästmise sel-lele planeedile. Tema täielikust keskendumisest, Tema Jumalaga kõn-dimise äärmisest pühendumisest alates, ei saa midagi pidada endast-mõistetavaks, mitte midagi ei jäetud juhuse hooleks. Üksainus eksi-samm – ja mäng oleks olnud läbi.

Kujutle, kuidas oleks olla mitte iialgi patustades, isegi mõttes mitte, nagu kogu Tema elu jooksul. Seda õigus tähendbki. Mõtle sellele, mida sa võlgned Jeesusele, kes pakub sulle, mida sa ei suudaks iial ise saavutada.

Tema palveelu (Lk 6:12)

Jeesus elas palvetades. Tema avalik teenimine algas erilise palve ja osaduse pikendatud perioodiga (nagu eile mõistsime); ja aruanne osutab, et Ta naases sellest kogemusest üliküllastatult elava väega (vt Lk 4:14). Tema jaoks olnuks ebaloomulik käia ühtki hetke tõstmata oma hinge üles Jumala poole, ilma elava ühenduseta Isenda ja Taeva vahel. Ja me leiame, et kuigi Tema elu oli pideva osaduse elu oma Isaga, võttis Ta enne iga tähtsamat sündmust aega erileks palveks.

Kuidas näitavad järgmised lõigud Jeesuse usalduse asetamist Jumalale juhtimiseks, suunamiseks ja vastupidavuseks suure tähtsusega hetkede, stressi või ohu keskel? Märgi ära, mis oli selleks eriliseks sündmuseks:

Mt 14:23 (võrdle salmidena 24-33) _____

Lk 6:12 (võrdle salmidena 13-16) _____

Jh 17 (võrdle salmidena 18:1-3) _____

Mk 1:35 näib kirjeldavat mitte ainult üht juhtumit, vaid pigem teatud eeskujut, kui see kõneleb Jeesuse ärkamisest “tükk aega enne koidikut” (NKJV) ja väljumist “üksikusse paika” (NKJV) palvetamiseks. Ta alustas iga päeva Jumalaga. Kuid erilise vajaduse korral muutub palve intensiivsus. Lk 6:12 teatab meile, et Jeesus veetis terve öö palves ühel mäerinnakul vahetult enne kaheteistkümmene jüngri valimist ilmselt suurema grupi järgijate hulgast (vt Lk 6:13). Enne Tema jahmatavat kõndimist järvel oli Ta veetnud teatud aja intensiivses ühenduses Isaga. Ja Kannatuse Nädala kestel, kui Teda ähvardas rist, esitas Jeesus sügavalt anuva palve oma otseste jüngrite ning oma rahva eest ajastu lõpuni.

Vaatle veel Jeesuse tähtsat palvet Jh 17. Milliseid sügavalt isikliku Jumalaga kõndimise elemente leiad selles? Millised sündmused sunnivad sind põlvedele? Milline on olnud sinu kogemus sind toetava palve väega? Mil moel võiksid sa paremini teha edusamme oma palveelus?

Pühendtatud eluülesandele (Jh 4:34)

Ameerika poeedi Robert Frosti jaoks olid metsad “armsad, pimedad ja salapärased. ... Kuid mul on ludadused pidada ja käia miile, enne kui ma magama jään.”

Jeesus elas alalises teadlikkuses pimedusest metsades Tema ümber, alati salapärasest, aga mitte kunagi armsatest. Nagu too poeet, oli Ta pidevalt teadlik vajadusest käia miile, enne kui võis uinuda; nii palju oli teha lühikese ajaga. “Ma pean tegema Tema tegusid, kes mu on läkitanud, niikaua kui päeva on”, ütles Ta, “öö on saabumas, mil ükski ei saa töötada” (Jh 9:4, NKJV). Me näeme missioonile pühendumist Tema kohtumises Samaaria naisega. Korraga, selle abivajava hinge juuresolul, unustas Ta kogu nälja ja kogu janu, olles täielikult rahuldatus käesolevast ülesandest.

Naine, olles elevil kohtumisest, jätab maha veenõu ja kiirustab külla, et levitada uudiseid kõige enam pühendunud inimesest, keda ta iial on kohanud. Jüngrid leiavad tagasi tulles Jeesuse vaikiva ja mõtlikuna, palumas selle värske kohtumise kordamineku pärast.

Kui nad kutsusid Jeesust sööma, mis Ta neile vastas? (Jh 4:32-34). Milliselt peaksime neid sõnu mõistma? Millise sõnumi leiame siit enda jaoks?

Mida räägivad järgnevad lõigud Jeesuse vaimustuse sügavuse kohta Tema missiooni suhtes? Jh 9:1-12, 35-39; 12:27-36.

Jeesuse mõtteavaldused viimases lõigus on sisutihedad tähenduse poolest. Jüngrid tulid Jeesusele teatama kreeka palverändurite soovist Temaga kohtuda (Jh 12:20-22). See oli palve, mis avas Talle võimaluse isiklikuks kuningriigi sõnumi edastamiseks Tema kodusest Palestiinast väljapoole, maa kaugete nurkadeni. Kuid Ta teadis, et nii tehes töötaks Ta vastu oma missiooni kõige olulisemale aspektile – anda enda elu lunahinnaks rahvaste eest. Seepärast jätkab Ta nende jõuliste sõnadega nisuiva langemisest mulda (s 24), sümboolne mitte ainult Tema isikliku ohvri, vaid põhimõtte osas, et kõik, kes Teda järgivad, peavad olema täielikult pühendunud Jumala tahte, hoolimata sellest, mis võiks olla selle hind.

Milline on olnud sinu isiklik kogemus Jeesusele järgimise hinna osas? Miks on see hind siiski odav, hoolimata sellest, kui kalliks see meie jaoks osutub?

Meie isiklik kõndimine Jumalaga (1Jh 2:6)

Loe palvemeelselt antud tekst. Milline põhimõte on seal meile järgimiseks? Mõistes, nagu eelmistes õppetükkides, et me ei suuda (ja ei peakski) teha kõike, mida Kristus tegi – mil moel muudame me siiski selle teksti tõelisuseks meie isiklikus elus? Mil moel peame kõndima Jumalaga nii nagu Jeesus kõndis?

Mõte Jumalaga kõndimisest ulatub halli antiikaega. Võib-olla esimene selgesõnaline piibellik viide sellele esineb 1Ms 5:22, 24. Salm 24 ütleb: “Eenok kõndis ühes Jumalaga; ja siis ei olnud teda enam, sest Jumal võttis tema ära.” Heebrea sõna “kõndis” esineb seal vormis, mis vihjab teatud laadi pidevale, jätkuvale kõndimisele, millelegi, mis toimus alati. Millised tahes olid tema nõrkused ja heitlused, säilitas Eenok järjekindla kõndimise oma Issandaga.

Meil kristlastena on võimalus teha sedasama. Ometi on nii kerge lasta teistel asjadel asetuda sellele kõndimise teele.

Kus iganes sa elad, milline tahes on teie kultuur – millised asjad saavad väga kergesti takistada sinu kõndimist Jumalaga? Kas liiga palju jõudeaega? Liiga palju kõrvalmõjusid? Liiga palju teha? Liiga palju tööd ainult elatusvahendite teenimiseks? Kui kord need seigad määratled, siis milliseid praktilisi samme saad astuda, püüdmaks neil asjadel takistada sind vaimulikult kahjustamast?

Loe, mida ütles Jeesus Mt 13:22. Mida ütleb Ta seal meie tänase arutluse tuuma kohta? Järelikult on selge, et ükski neist asjadest ei saa tegelikult olla põhjendatud vabandus meie teelt eksimisele, sest Issand on neist juba ette teavitanud. Kui oluline on siis, et me oma parimate Jumala poolt antud võimtega teeme igapäevaseid otsuseid, nagu tegi Jeesus, säilitades kõndimise Jumalaga sügavalt pühendununa ja püsivana. Miks peaksime andma kiusajale üldse midagi kinni haaramiseks, et seeläbi meid Jeesusest ära pöörata?

Edasiseks uurimiseks: “Oleks hea, kui me veedaksime igal päeval vaikse tunni Kristuse elu üle mõtiskledes. Me peaksime käsitlema seda punkt-punktilt ning elama oma kujutluses läbi iga etappi, eriti viimaseid. Kui me nii viisi mõtleme meie eest toodud suurele ohvrile, muutub meie usk Temasse kindlamaks, armastus elavamaks ning me täitume rohkem Tema Vaimuga” (Ellen G. White, peatükk “Paasapühal” raamatust *Ajastute igatsus*, orig lk 83).

Igal võimalikul viisil püüdis Saatan takistada Jeesusel arendamast välja täiuslikku lapsepõlve, veatut meheiga ning püha teenindust, püüdes Tal takistada saamast laitmatuks ohvriks. Saatan sai aga lüüa. Ta ei suutnud mõjutada Jeesust patustama. Ta ei suutnud Teda araks teha ega eemaldada Teda tööst, mida Ta siia maailma tegema tuli. Kõrbest kuni Kolgatanani peksis Teda Saatana vihatorm, kuid mida halastamatum see oli, seda kindlamini hoidis Jumala Poeg kinni Isa käest ning sammus edasi mööda verrega kastetud teerada” (Ellen G. White Comments, The SDA BC, vol 5, orig lk 1130).

Küsimused aruteluks:

1. Ebasiirad Jeesusele öeldud komplimendid Mt 22:15, 16 kõnelevad Temast kui tõemeelsest ja õiglasest isikust, keda ei mõjuta inimeste ametikoht või võimupositsioon. Mida ütleksid inimesed sinu kohta? Kas nad ütleksid sulle samalaadi komplimente? Mida öeldakse laiemal tasandil teie kohaliku koguduse kohta? Kas on see valmis ühtviisi aitama nii ühiskonna alamat kui kõrgemat kihti? Mida ütleb su vastus muutuste kohta, mida oleks vaja teha?

2. Vaadake klassis üle, mida kirjutasite neljapäevases osas asjade kohta, mis võivad takistada sinu kõndimist Issandaga. Võrrelge märkmeid teiste omadega. Mida loendasite ühtviisi? Millised olid erinevused? Veelgi olulisem – mil moel saate töötada üheskoos, aitamaks teineteist nende väljakutsetega hakkama saada? Millist tege likku abi saate teineteisele anda?

3. Matteuse evangeeliumis mainitakse Jeesust sageli veetmas aega mägedel ja õpetamas mäenõlvadel. Lõpuks muudetakse Ta ühel mäel (Mt 17:1-9). Võib-olla on see ühendus kõrgemal pinnal mõeldud viitama Jeesuse kogetavale igapäevasele osadusele reaalsusest kõrgemate valdkondadega. Millised on need võimalused, kuidas me kogudusena saame koos töötada, ulatumaks teatud mõttes taevani, kuigi olles sellal isegi pingeliselt tegutsemas all orus?

9. õppetükk: 24.-30. mai

Tema armastuse hellus

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 5:44-48; 19:13, 14; 23:37; Lk 10:38-42; Jh 8:2-11; Ap 6:7.

Meelespeetav tekst: “Aga kui ta rahvahulki nägi, oli tal kaastunne nende suhtes, sest nad olid piinatud ja vintsutatud otsekui lambad, kellel ei ole karjast” (Mt 9:36).

Matteuse 9:35 räägib, kuidas Jeesus käis läbi palju Palestiina asulaid, “kuulutades kuningriigi evangeeliumi ja parandades kõike tõbe ja haigusi” (NIV). Meie küünilisel ajastul, mil inimesed kahtlustavad, et iga nende abistamiseks tehtud pingutuse taga on mingi varjatud motiiv, mõjub Jeesuse teenimine värske õhu puhanguna. See on siiras armastus, kirjeldatud “kaastundena” (s 36). Ta oli liigutatud inimeste olukordadest. Tema süda oli neile avatud. Me kohtame sedasama üldist hoolt Mk 8:1-3, kus Jeesus on mures inimeste võimaliku nõrkemise pärast koduteel. “Nad on juba kolm päeva olnud minu juures”, meenutab Ta jüngritele, “ja neil ei ole midagi süüa. Kui ma saadan nad näljastena koduteele, nõrkevad nad teel!”, sest mõned neist olid kaugelt tulnud” (s 2, 3 NIV).

See märkimisväärne õrn hoolitsus ütleb Jeesuse kohta palju. Ta tundis oma kuulajaskonda. Ta tundis kaasa nende vajadustele. Ta tundis nende valu. Ka ei palu Ta meid olla täpselt nagu Tema oli või teha just seda, mida Tema tegi. Sest kuigi Ta oli ise teinud läbi 40 päevase paastumise, oli Ta ometi mures inimeste tervise ja turvalisuse pärast, kes olid veetnud ainult kolm päeva peaaegu midagi söömata (kuigi vast mitte täielikult).

Sedalaadi armastavat kaastunnet vaatleme selle nädala jooksul nii üksikisikute kui Iisraeli rahva elus tervikuna.

Abielurikkumiselt tabatud naise suhtes (Jh 8:2-11)

Vaata üle jutustus abielurikkumiselt tabatud naisest. Kuigi Ellen G. White selgitas, et see naine oli tema toojate poolt sellele teole meelitatud (*Ajastute igatsus*, orig lk 461), polnud tema süüs mingit kahtlust. Sellele vaatamata – kuidas kohtles teda Jeesus? Mida saame sellest loost õppida?

“Naisele andestades ja julgustades teda elama paremat elu, ilmes Jeesuse iseloomu täiusliku õiguse ilu. Kuigi Jeesus ei vabanda pattu, ega vähenda süüd, ei mõista Ta hukka, vaid päästab. Maailm põlgas eksinud naist, kuid Jeesus rääkis talle lohutuse ja lootuse sõnu. Patuta Päästja tunneb patusele kaasa ja ulatab abistava käe. Ehkki silmakirjalikud variserid mõistsid naise hukka, lausus Jeesus: “Mine ja ära tee enam pattu!”

Milline õrn kaastunne ja armastus Jeesuse poolt! Ta käsitses seda olukorda viisil, et millal iganes hiljem oleksid naise süüdistajad ta rahule jätnud, kuna nad ei võinud iial olla kindlad, mida naine nende eraelu kohta oli tol hommikul maast lugenud.

Mil moel teenis Jeesus isegi neid silmakirjatsejaid, kes tõid selle naise Tema juurde, üritamaks Teda lõksu püüda?

Kui sa seda lugu hoolega loed, suudad näha Jeesuse kaastunnet isegi nende suhtes, kes olid oma kavatsustes väga õelad. Kui vaid nende südamed oleks olnud sama avatud Kristuse püüdele neid endale võita, kui oli selle õnnetu naise süda.

Kuidas toimiks tüüpiline adventkogudus sellises olukorras? Mil moel tasakaalustame vankumatut poolehoidu kõrgetele kõlbelistele standarditele ja kaastunnet eksinu suhtes?

Laste suhtes (Mt 19:13, 14)

Lapsed on sajandite jooksul kõige rängemalt kannatanud. Abitud ja sõltuvad, on neid sageli tabanud sõdade ja vastuolude risttuli, avalikud rahutused ja perekondlikud vaenud. Need olid lapsed, nimelt poiss-beebid, kes kannatasid rängalt esimese kohutava “juudi probleemi lahendamise” all muistse Egiptuse vaaraode ajal (2Ms 1:15,16). Ning need olid taas poisslapsed, kes hukati Heroodesse korraldatud süüitute laste tapatalgutel (Mt 2:16), mis meenutas Matteusele kunagist laste valimatut tapmist Babüloonia vangipõlve alguses (Mt 2:17, 18; võrdle Jr 31:15). Kuuldes Heroodesse tapatalgutest võib-olla oma ema põlvedel istudes – kui lõikav-valulikult võis Jeesus seda meenutada, teades, et need süüitud väikesed olevused olid teatud mõttes surnud Tema pärast. Ta oli tulnud küll nende eest surema, kuid enne kui Tema oli küllalt vana, et üldse oma missiooni tunnetada, olid nemad juba Tema pärast surnud.

Mil moel võidavad järgmistes lõikudes Jeesuse õrna armastuse ja hooli väikelapsed ja alaealised? Millised sõnumid on antud meile nendes aruannetes, et mõistaksime, mil moel peaksime oma lapsi kohtlema? (Mt 18:2-6; 19:13-15)

Milliseks võis küll olla kujuneneud nende laste tulevik, kes sel päeval Jeesuse süles istusid ja kelle üle Tema käsi oli õnnistades välja sirutunud? Millised mälestused võtsid sellest päevast kaasa need, kes olid mäletamiseks küllalt vanad? Kas mõningad neist võtsid hiljem Jeesuse Messiana vastu? Ja millisena pidi neid puudutama teadmine, et see armastav Isik, kes oli nende peale pannud oma õnnistavad käed, oli nüüd kõrgeimas taevas nende heaks teenimas? Millise sügava kindluse pidi see neile andma! Poliitikud suudlevad beebisid nende vanemate hääle püüdmiseks, kuid Jeesus armastas lapsi nende endi pärast. “Laske väikestel lastel tulla minu juurde”, noomis Ta oma tõrjuvaid jüngreid, “ja ärge takistage neid, sest taevariik kuulub nende sarnastele” (Mt 19:14, NIV).

Millised lapsed, kui üldse, on sinu isikliku mõju piirkonnas? Milliselt suhtud sa neisse? Mõtle hoolikalt selle üle, mil moel sa neid kohtled. Milliseid samme saad astuda, kindlustamaks, et su mõju oleks võimalikult positiivne?

Laatsaruse perekonna suhtes (Jh 11:5)

Me ei tea Betaaniast pärit Laatsaruse pere kohta väga palju. Evan­geeliumid varustavad meid nende suhtes vähese teabega. Aga näib olevat selge, et neil kolmel vallalisel täiskasvanud õel-vennal oli ühine majapidamine. Arvatavasti polnud see tüüpiline juudi pere­kond, kuid sinna läks Jeesus alati, kui Ta selles linnas viibis. Johan­nes teatab meile, et “Jeesus armastas Martat ja tema õde [Maarjat] ning [nende venda] Laatsarust” (Jh 11:5, NIV).

Uuri Lk 10:38-42 kirjeldatud sündmust. Kuidas mõistad sina Jeesuse reageeringut Marta nõudmisele? Mil moel näeme isegi siin avaldumas Jeesuse armastavat kaastunnet?

Marta nõudlik palve näib suurel määral õigustatuna. Lõppude lõ­puks on söögiaeg idamaises külalislahkuses kesksel kohal ja selleks valmistumine oli tähtis. Võib-olla olid nad teenijate pidamiseks liiga vaesed ja seetõttu vajas Marta köögis abi. Kõige sellega arvestades, paistab Jeesuse vastus Martale Temale ebatüüpiliselt mõistetamatuna.

Võib-olla on selle mõistmisel võtmeks Jeesuse missiooni ava­rama ulatuse vaatlemine. Jeesuse jaoks ei olnud miski erakordne, nagu märkasid Tema enda vanemad vahejuhutmi puhul templis (Lk 2:48, 49). Jeesuse jaoks oli eesmärgiks veeta meiega võimalikult palju aega ja selle kõrval ei olnud köögitoimkonnal mingit tähtsust.

Ometi mõistame Jeesust väärsti, kui arvame, et Ta oli Marta suhtes osavõtmatu. Otse vastupidi. Evan­geeliumid ei varusta meid vi­deoklippidega kirjeldatud sündmustest. Me ei näe Jeesuse nägu, kui Ta vastas Martale. Me ei kuule liigutatust Tema hääles. Kasutades siiski meie kujutlusvõimet ja võttes appi Jeesuse kohta teistes evan­geeliumides kirjutatu, võime kujutleda Teda oma kohalt tõusmas ja Martat kõnetamas, korrates südamlikult tema nime kaks korda. “Marta, Marta,” ütleb Ta, suundudes köögi poole, Maarja Talle järgnedes, “on midagi lõpmatult tähtsamat kui kostitamine, ja Maarja on selle leidnud” (Lk 10:41,42, ümbersõnastatud).

Mil moel võiksid sina olla, nagu Marta, nii hõivatud selle maa­ ilma muredega, et unustad tõeliselt olulise? Kõige tähtsam – kui­ das saad tunnistada, kui sinu eelistused pole õiged?

Tema vaenlaste suhtes (Mt 5:44)

Üks Jeesuse tuntumaid ütlusi on Mt 5:44-48. Vaata need salmid üle. Milline on selle tähtsa sõnumi tuum kõigile, kes järgnesid Jeesusele?

Tõelises mõttes võiks keegi öelda, et Kristuse kogu elu ja surm oli kuulutus põhimõttest armastada oma vaenlasi, teha head isegi neile, kes sulle samaga ei vasta.

Pärast Aadama ja Eeva langemist sai tervest maailmast teatud mõttes vaenlase territoorium, kus elas tõug langenuid ja mässulisi olendeid opositsioonis Jumalaga. Mida tegi Jumal siiski selle vaenlase plaanidega? Kas Ta saatis alla inglite armee, pühkimaks selle minema koos ülekohtuga? Ei, Ta saatis selle asemel Oma Poja, kes tuli selleks, et maailm päästa ja mitte seda surma mõista.

Milliseid ilmseid näiteid leiad evangeeliumeis, mis osutavad Jeesuse armastusele isegi Tema vaenlaste suhtes? Millised neist paistavad sinu arust enim silma?

Kuidas on näiteks sellega, kui Ta parandas Peetruse poolt mõõgaga ära raiutud sõjasulase kõrva (Lk 22:50, 51)? Või kuidas sellega, kui Ta avaldas Juudasele, et Ta teadis ette, mida Juudas teha kavatseb, andes kalgistunud jüngrile veel ühe võimaluse patust pöördumiseks (Mt 26:25)?

Loomulikult on suurim näide Tema palve Isale, kui Ta oli ristile naelutatud: “Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea, mida nad teevad” (Lk 23:34). See ülim näide armastusest nende suhtes, kes seda ei pälvi; kuigi nad ei teadnud, mida nad tegid, ei olnud sel mingit vabandust. Jeesus andis oma maapealse aja jooksul küllaldaselt võimalusi nii juutidele kui roomlastele, teadmaks, kes Tema on, või vähemalt teadmaks piisavalt, et mõista Jeesusele teenimatult osakssaavat vääritut kohtlemist. Sellele vaatamata oli Jeesus nende vastu ometi kaastundlik.

Üks asi on öelda: “sinult oodatakse, et sa armastaksid oma vaenlasi; teine asi on teada, kuidas seda teha. Milline on mõtteviis selle hoiaku avaldumiseks sinu isiklikus elus? Kui tahtlik oled sa teostama vajalikke muutusi, olemaks võimeline oma vaenlasi armastama?

Iisraeli suhte (Mt 23:37)

“Jeruusaleem, Jeruusaleem, kes tapad prohveteid ja viskad kividega surnuks need, kes sinu juurde on läkitatud! Kui mitu korda ma olen tahtnud su lapsi koguda, otsekui kana kogub oma pojukesi tiibade alla, ja teie ei ole tahtnud!” (Mt 23:37).

Mil moel avaldatakse toodud tekstis Jeesuse iseloom? Mida räägib see meile Jumala armastuse kohta Tema rahva suhtes? Mida räägib see meile piiride kohta, mida armastus suudab korra saata? Samas – enne kui hakkad kellelegi sõrmega osutama, küsi endalt: mil moel võiksid need sõnad olla kohaldatud otseselt minu kohta?

Kui Jumal jagaks samu tundeid nagu inimesed, siis jutustus Tema suhtest Iisraeliga oleks tähendandud nelja tuhandet aastat peaaegu pidevat pettumust ja meelehärmi. Kindlasti oli seal kõrghetki, mil rahvas Jumalale rõõmu tegi, kuid need korrad olid harvad ja suhteliselt lühikesed. Viimaks, Tema ebatavalise kannatlikkuse lõpule jõudes andis Jumal sellele rahvale 490 aastase perioodi (Tn 9:24), mis pidi ulatuma Messia tulekuni. Jeesus oli see Messias; ja mida me Temas näeme, algusest lõpuni, oli kaastundlik hoiak, armastus – samaaegselt visa ja õrn.

Mil moel näitlikustab Mt 23:25-35 Jeesuse armastuse visadust?

Siin vaatleme Jumaliku kannatlikkuse lõpule lähenemise ilmingut. Ometi, kui tahes tõsiselt provotseeritud ja kui tahes pikale venitatud oli see provokatsioon, murrab õrnus läbi Jeesuse sitkuse välise kesta. Ta poleks rääkinud neid karme sõnu, kui poleks olnud lootust, et mõned neist inimestest lõpuks näevad oma toimumisviiside väärust.

Loe Ap 6:7. Pane tähele, kes ka said “sõnakuulelikuks usu-le”. Kas võinuks mõned neist olla olnud nende hulgas, keda Jeesus varem noomis? Milline on siin sõnum kohut mõistmise või arvustamise kohta?

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust "Ajastute igatsus" peatükid "Laatsarus, tule välja!", lk 353-361; "Ülempreestri ees", lk 474-485; "Juudas", lk 486-492.

"Hingedevõitmise töös vajatakse suurt taktitunnet ja tarkust. Õniste gija ei varjanud iialgi tõde, kuid Ta väljendas seda alati armastuses. Tema suhtlemises teistega rakendas Ta suurimat taktitunnet ja Ta oli alati lahke ning hoolitsev. Ta ei olnud kunagi viisaku seta, ei öelnud kunagi vajaduse ta ühtki karmi sõna, ei tekitanud iial asjatult valu tundlikule inimesele. Ta ei mõistund hukka inimlikku nõrkust. Ta häbimärgistas kartmatult silmakri jalikkust, uskmatust ja üle kohut, kuid väljendades oma teravaid noomitusi, olid Tema hääles pisarad. Ta ei esitanud tõde kunagi halastamatuna, vaid avaldas alati sügavat õrnust inimeste suhtes. Iga hing oli Tema silmis väärtuslik. Ta käitus jumaliku väärikusega; siiski kummardus Ta õrnuse, kaastunde ja tähelepanuga iga Jumala perekonna liikme poole. Ta nägi kõigis hingi, keda päästa oli Tema missioon" (Ellen G. White, *Gospel Workers*, p 117).

Küsimusi aruteluks:

1. Mõtiskle oma vaenlaste armastamise mõtte üle. Mida see tegelikkuses tähendab? Mil moel tuleb seda armastust ilmutada? Kas on olemas teatud olukord, mille puhul oleks võimatu armastada oma vaenlasi? Kui nii, milline võiks olla see olukord?

2. Milline on laste olukord teie koguduses? Kui palju tähelepanu nende vajadustele pööratakse? Mida saaksite kogudusena selles valdkonnas paremini teha?

3. Mil moel on kerge armastust segi ajada odava armuga? See tähendab, milline on oht lasta inimestel hakkama saada millegagi, mida nad poleks pidanud tegema – ja seda seepärast, et tahame neile armastust väljendada? Millal väljendatakse vahel armastust kõige paremini nõudliku kõlbelise vastutuse kaudu? Kuidas suudame leida õige tasakaalu? Kui on oht eksida, siis millisele poolele oleks parem eksida?

4. Milliseid paralleele oskad leida juudi rahva (teokraatliku perioodi kestel) ja Seitsmenda Päeva Adventistide koguduse vahel tänapäeval? Milliseid õppetunde peaksime neilt õppima? Ja – kas me õpime neist?

10. õppetükk: 31.mai-6.juuni

Tema surma tähendus

Hingamispäeva pealelõuna

Meelespeetav tekst: “Sest isegi Inimese Poeg ei tulnud ennast laskma teenida, vaid ise teenima ja andma oma hinge lunaks paljude eest” (Mk 10:45, NIV).

Teatud suurema ajakirja kaane-artikkel teavitas arutlusest ühes meeste Piibli-uurimise grupis. Teema? Jeesuse surma põhjus. Arutluse käigus esitatud küsimuste hulgas olid näiteks sellised: Mis siis, kui Jumala plaani kohaselt pidanuks Jeesus ainult tulema ja jagama meile häid õpetusi, nagu on meie vaenlaste armastamine? Või pidi Ta ka kannatama ja surema? Kui nii, siis miks? Kas õpetusest poleks piisanud? Ja isegi kui Ta pidi surema, mis on sellel tegemist meiega tänapäeval, palju sajandeid hiljem?

Peaaegu kaks tuhat aastat pärast Tema surma on risti tähendus jätkuvalt teema, mis kristlastele väljakutse esitab. Tegelikult isegi enne Tema surma püüdsid prohvetid pidevalt “teada saada aega ja olukordi”, millele Püha Vaim nende tähelepanu pööras, “kui ta ette ilmutas Kristuse kannatusi ja neile järgnevaid austusi” (1Pt 1:10, 11, NIV).

Nüüsiis, sel nädalal püüame üritada vastata tähtsale küsimusele – miks Jeesus suri, milline eesmärk saavutati Tema surma läbi ja mida tähendab see meie jaoks palju sajandeid hiljem? Kas Kristus suri, nagu mõned väidavad, ainult näitamaks meile Jumala armastust ja järelikult muutmaks meie tundeid Jumala kohta; või tegi Kristuse surm tegelikult midagi, mis muutis Jumala suhtumise meie suhtes? Need on kõik teemad, mis väärivad meie sügavaimat huvi.

Sündinud selleks, et surra

Loe Lk 2:25-35. Mis on selle lõigu tähendus? Milline on sõnum Maarjale? Milline on selle sõnum Jeesuse kohta?

See jutustus, mille ainult Luukas on kirja pannud, on jõuline oma lihtsuses ja sügav selles antud vihjete tõttu. Vaga Siimeon, kohates viimaks Messiat, keda ta oodanud oli, avaldab lapse tuleviku selle vanematele salapärases kokkusurutuses ja täpselt: “See laps on määratud põhjustama langemist ja tõusmist paljudele Iisraelis. ... Ent ka sinu enda hingest tungib mõök läbi” (Lk 2:34, 35, NIV). Sõna “mõök” kreeka keeles tähendab tohutut, koljatlikku vahendit, määratud läbistama Maarja südame – ettekuulutus hingepeinast, mida ta pidi kogema risti juures. “Need Siimeoni saladuslikud sõnad puudutasid arvatavasti Maarja teadvust nagu külm, pahaendeline kuulutus tuleviku suhtes” (The SDA BC, vol 5, p 704).

Mida räägivad järgnevad lõigud meile Jeesuse surma kohta? Kas oli see midagi, mis pidi toimuma? (Mt 16:21; 26:52-54; Mk 10:45; Lk 18:31-33; Jh 3:14; Hb 9:25-28)

Ühiseks nimetajaks on siin see, et Jeesus sündis selleks, et surra; Tema surm ei olnud õnnetusjuhtum. See PIDI toimuma! Miks pidi? Noh, see ei ole küsimus, mida saab täielikult selgitada mõistuse abil, mitte seepärast, et see oleks mõistusega mittehaaratav, vaid seepärast, et see on ÜLEMÕISTUSLIK, kõrgemal inimese arusaamisest. See kuulub Jumaliku ilmutuse valdkonda, mis on osa “saladusest, mis oli varjul endiste ajastute ja sugupõlvade eest, aga nüüd on avalikuks tehtud tema pühadele” (Kl 1:26). Piibel ei püüa seda pikemalt õigustada või selgitada võib-olla seetõttu, et see pole inimliku loogika jaoks. Meil ei ole kuskil Imujal teisi näiteid, mille kaudu selle üle otsustada või seda võrrelda. Piibellik lunastus kujutab endast üksikjuhtumit universumi ajaloos. Ja meie ülesanne on püüda mõista, mida Piibel selle kohta ütleb ja rakendada selle tähendust oma isiklikus elus.

Fakt, et Jeesus pidi surema meie pattude lunastamiseks, peaks meile rääkima midagi selle kohta, kui tõsine patt tegelikult on. Kui tõsiselt võtad sa pattu oma isiklikus elus? Milliseid pingutusi teed sa selle võitmiseks?

Kuidas see toimus (Mt 27:45,46)

Evangeeliumid pühendavad tohutu hulga ruumi Jeesuse elu viimasele nädalale. Matteuse evangeeliumist hõlmab see 1/3, Markuse omast rohkem kui kolmandiku, Luuka evangeeliumist ¼ ja Johannese evangeeliumist on pool sellele pühendatud. Arusaadavalt on keskpunktis Jeesuse kannatus, surm ja ülestõusmine. Evangeeliumid ei ole elulood; neid peaks pigem mõistma teoloogiliste lühikokkuvõttena Jeesuse surma tähendusest.

Ela järgnevate lõikude ülevaatamise kaudu uuesti läbi need kannatuse kohutavad sündmused: Mt 27:27-31, 45-54; Mk 15:21-32; Jh 19:28-30. Kuidas panevad need sind ennast tundma? Miline on sinu valdav tundmus ja miks?

Mitte keegi meist ei saa öelda, et ta mõistab täielikult Jeesuse surma tähendust või seda ümbritsevaid olukordi. Kuid selge näib olevat siiski see, et osa, mida täitsid füüsiliselt kohalolijad tegelased (kas Tema kohtuprotsessil või risti juures), oli teoloogiliselt ebaoluline. Sama kehtib osalejate rassilisse või rahvuslikku kuuluvuse kohta. Halvustada tänapäeva juute või kaasaegseid itaallasi sel põhjusel, et mõningat nende eellastest oli kaasahaaratud Jeesuse surmas, on teoloogiline juhmus, täiesti vastupidine hoiak piibelliku religiooni tõelisele olemusele. Tema surmas osalenute individuaalne süü on nende ja Jumala vaheline asi. Sõrmega näitamise asemel peaksime võib-olla iseendilt küsima: Mida oleksime meie teinud, kui oleksime olnud seal? Teatud mõttes – me tegelikult olimegi!

Loe Mt 26:38. Mis oli see, mis nii raskelt rippus Päästja kohal selle purustava surmaheitluse kestel? Kuidas suutis Ta selle katsumusega toime tulla? (vt Lk 22:43) “Olles teinud (lõpliku) otsuse,” kirjutas Ellen G. White, “langes Ta otsekui surnuna maha (seal aias).” (*Ajastute igatusus*, orig lk 693). See tähendab, et kuigi Ta hiljem tapeti roomlaste kätega, oli saatuslik löök tulnud palju varem, antud hiiglasliku kollektiivse käe – meie – poolt. Kuidas paneb see sind end tundma, teades, et sinu enda süü põhjustas Jeesuse surma? Veel tähtsam – kuidas peaksid sa reageerima sellistele tunnetele?

Mida see korda saatis – 1

Mis on nende järgnevate lõikude keskpunkt? (1Kr 2:2; 15:3; Gl 6:14). _____

Uue Testamendi kirjutajad kasutasid erinevaid metafoore, kujundeid ja pilte oma katsetes väljendada Jumala päästvat tööd Kristuses. Täna osas (ja kolmapäevases) toome mõned näited:

1. OHVRI, OHVRIANNI, ASEMIKU MÕISTE:

Ef 5:2: Kristus “on iseenese andnud meie eest healõhnaliseks anniks [prophoran] ja ohvriks [thusian] Jumalale” (NIV). Hb 9:26: Ta tuli, “et oma ohvriga [thusias] kaotada patt” (NIV). Heb 10:14: “Ühe ohvriga [prophora] on ta jäädavalt teinud täiuslikeks need, keda pühitsetakse.” (NIV)

Kõigis neis lõikudes on tegemist asendusliku surmaga, surmaga meie asemel. Asenduslik kannatus on ühe isiku poolt talutud kannatus teise asemel. 1Kr 15:3 ütleb Paulus, et “Kristus suri meie pattude eest” (NIV); Rm 5:8 ütleb, et “kui meie olime veel patused, suri Kristus meie eest” (NIV); ja 1Pt 2:24 ütleb, et Kristus “kandis meie patud oma ihus üles ristipuule” (NIV).

2. LUNARAHHA MÕISTE: sõna LUNASTUS tuleb kreeka terminist LUTRON. Selle peamine tähendus on tasumine millegi vabastamise eest. Klassikalises kreeka keeles kasutati seda sageli seoses orjade ja sõjavangide vabaksostmisega. Piibli kirjutajad laenasid mõiste ja rakendasid seda teatud kõrgema teema teenistusse: Mt 20:28 (võrdle Mk 10:45: Jeesus tuli “andma oma elu lunaks [lutron] paljude eest” (NIV). (Siin tähendab “palju” kõiki.)

Sõnade perekond, millest tuleneb LUTRON, asetab sõrme Kristuse ohvri asendulikule olemusele. Ta andis oma elu meie eest, verbi ajavorm ANDIS alguses kreeka keeles osutab teatud erilisele sündmusele ajas – Jeesuse surmale ristil. Põhiline käsitus siin on, et meie olime patu orjad, mõistetud igavesse surma ja võimetud iseendid vabastama; kuid Jeesus tuli meie lunarahana.

Mõttele neile asjadele, mida oled valesti teinud, asjadele, mida teadsid vale olevat, kuid tegid neid siiski. Mida tähendab sulle teadmine, et keegi teine, Jeesus, keegi süütu, võttis enda peale karistuse, mis muidu kuulunuks sulle nende (ja teiste) asjade eest, mida tegid?

Mida see korda saatis – 2

Eile arutasime kahe metafoori üle paljudest, mida Uue Testamendi kirjutajad kasutasid, väljendamiseks Kristuse surma saavutusi. Siin on veel kaks:

3. MÕISTE LEPITAMISEST (või HEASTAMISEST) (HILASTERION): Kristuse missiooni osas esineb see sõna Hb 2:17, kus see kõneleb Kristusest teostamas “lepitust rahva pattude eest” (NKJV). “Lepitamise” tähendus on kellegi lepitamine. Leiti, et kui mingi jumal on vihane, peaksid inimesed tegema rahusobitamise pesti (HILASTERION), selleks et muuta jumal jälle HILAROS (õnnelik, rõõmus). Uue Testamendi uurijad on siiski korduvalt märkinud, et autorid, kuigi laenates sõnavara klassikalisest kreeka keelest ja mujalt, andsid sellest hoolimata sõnavarale tuluuue sisu ja tähenduse.

Niisiis, paljud Piibli õpetlased nõustuvad, et selle sõna parem tõlge inglise keelde on “lepitus”. Selliselt mõistetuna on mõte selles, et Jeesuse surma abil Jumal “lepitab”, “katab”, “kustutab” meie patu.

Igasugune mõte inimlikust Jumala lepitamisest oleks äärmiselt võõras Uue Testamendi kirjutajatele. Selle asemel tahtsid nad rõhutada, et kogu inimsugu, keda ähvardas Jumala õiglane viha patu tõttu, päästeti Jeesuse surma läbi. Jeesus sai meie LEPITUSKAANEKS, kaitstes meid Jumala viha eest (vt Hb 9:5).

4. LEPITUSE MÕISTE (KATALLAGE)

Loe järgmised lõigud. Milline oluline rõhuasetus on neis ühine? Rm 5:10,11; 2Kr 5:18-21; Ef 2:16; Kl 1:20-22).

Patt on kõrvalekaldumine Jumalast ja Jumala tahtest. See asetab meid Jumalast võõrandumise olukorda – seisundisse, mille tagajärjeks on surm.

Lepitus kõneleb kooskõla taastamisest meie ja Jumala vahel, terviklikkuse tagasisaamisest. Ja siin tuleb tähele panna otsustavat punkti: See oli Jumal, kes astus esimese sammu (Rm 5:8-11). “Jumal oli Kristuses ja lepitas maailma iseenesega” (2Kr 5:19). Patu tõttu seisis kogu maailm hukkamõistetuna õiglase Jumala ees; risti tõttu muutus meie seisund Jumala ees ja järelikult kõik, kes tulevad usu läbi Jeesuse juurde, omavad kinnituse igavesest elust.

Risti tõttu on sul usu läbi võimalus seista täiuslikuna, pühana ja vastuvõetuna Jumala poolt. Mil moel peaks see igapäevane elu peegeldama uut seisundit, mille me võime saada Jeesuse läbi?

Universumi kindlustusvahend

Rist on saanud kristluse keskseks sümboliks. Uue Testamendi teoloogias kõneleb rist nii mõndagi inimeste olukorra kohta.

Vaatle järgnevaid löike. Mida räägivad need inimese olukorra ja Jeesuse surma vajaduse kohta? (Rm 3:10, 23; 1Kr 2:2; 15:3; Gl 6:14).

Kreeklased ja teised antiikses maailmas mõtlesid inimolmusest, et see on põhiliselt hea moraalse tervise juures. Õigete võimaluste puhul hakkab meie loomupärane, kaasasündinud headus nende arvamust mööda kasvama ja õilmitsema. See hoiak esitas tähendusrikka väljakutse kristlusele selle käsitusega inimese universaalsest rikutusest ja meie meeleheitliku vajadusega välise sekkumise järele. Selle tõttu võis Paulus öelda, et “sõnum ristist on rumalus neile, kes hukuvad, aga meile, kes oleme päästetud, on see Jumala vägi” (1Kr 1:18, NIV). See rahulik vägi, ütles Ta, lõpptulemusena võidab ja “kõik põlved [universumis] nõtkutavad, ... tunnistades, et “Jeesus Kristus on Issand” (Fl 2:10, 11, NIV).

Ometi, kui tahes keskne meie päästmisele, omab rist tähtsuse, mis ulatub meist väljapoole.

“Kristuse surma tähtsust mõistavad nii lunastatud pühad kui inglid. Langenud inimesed ei saaks omada kodu Jumala paradiisis, kui poleks “maailma rajamisest tapetud Talle.”... Inglid osutavad Kristusele austust, kuna isegi nemad oleks kindlustundeta, kui nad ei vaataks Jumala Poja kannatustele. Risti tõhususe läbi hoitakse ka taeva ingleid langemast. Ilma ristita poleks nad rohkem kurja eest kaitstud kui olid inglid enne Saatana langemist. Ingli täiuslikkusest taevas ei piisanud. Inimese täiuslikkusest Eedenis, hiilgavas paradiisis, ei piisanud. Kõik, kes soovivad turvalisust nii taevas kui maa peal, peavad vaatama Jumala Tallele. Lunastusplaan, mis ilmutas Jumala õigluse ja armastuse, on ka igaveseks kaitsevahendiks langematute maailmade äralangemise vastu, samuti nende äralangemise vastu, kes lunastatakse Talle vere läbi” (Ellen G. White Comments, The SDA BC, vol 5, p 1132).

Isegi inglid taevas kaitstakse ärataganemisest Risti tõttu! Milline uskumatu mõte! Kui rist tähendab nii palju langematute olendite jaoks, kelle elu polnud selle läbi lunastatud – kui palju enam peaks rist olema keskne fookus meie jaoks, kes oleme selle läbi lunastatud?

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust "Ajastute igatsus" peatükid "Kolgata" orig lk 744- 757; "See on lõpetatud", orig lk 758-764.

"Sellepärast oli inglitel tõesti põhjust rõõmustada, kui nad vaatasid Lunastajat ristil; ehkki nad ei mõistnud siis veel kõike, teadsid nad, et patu ja Saatana hävitamine oli igaveseks otsustatud, inimese lunastamine teostatud ning universumi julgeolek igaveseks tagatud. Kristus ise mõistis täielikult oma Kolgatal toodud ohvri tulemusi. Kõiki neid silmas pidades hüüdis Ta: "See on lõpetatud!" (Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 525).

"Kristuse surm ristil kindlustas selle hävitamise, kes ütles endal olevat võimu surma üle, kes oli patu algataja. Kui Saatan hävitatakse, siis ei ole enam kedagi, kes kiusaks kurjale. Lunastust ei ole enam iialgi tarvis korrata. Ei ole ohtu uue mässu tekkimiseks Jumala universumis" (Ellen G. White, *Comments, The SDA BC*, vol 5, p 1132).

Küsimusi aruteluks:

1. Paljud kitsendavad risti ainult Jumala ilma mingi õigusliku või lunastava toimetä armastuse näitamisele. Tähendab, Kristus suri, et näidata meile vaid Isa armastust ja see ohver ei toonud kaasa mingit muutust meie õiguslikus seisundis Isa ees. Järelikult oli Risti ainus eesmärk esile tuua muutus meis ja meie hoiakus Jumala suhtes. Miks on selline seisukoht juurteni nõrk ja lõppkokkuvõttes ebarahuldav arusaam Jeesuse surmast? Mil moel viib selline arusaam paratamatult tegude-läbi-päästmise teoloogiani?

2. Mõtiskle veel mõtte üle universumi kindlustatusest risti läbi. Mida räägib see meile risti kohta ja suurte küsimuste kohta, milliseid see käsitles? Mil moel aitab meie arusaamine suurest võitlusest meid paremini hinnata ristil toimunut?

3. Jeesuse elu ja surm esitab meile müsteeriumi algusest lõpuni. Kuigi selles on aspekte, mida me mõista suudame, jäävad teised saladuseks. Kuidas suudad sa õppida usaldama Issandat, mis puutub neid asju, milliseid sa ei mõista? Mis on sinu usku tugevana hoidev võti?

11. õppetükk: 7.-13. juuni

Tema ülestõusmise vägi

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 27:62-66; Lk 24:36-39; Ap 3:14-16; 1Kr 15; Fl 3:7-10.

Meelespeetav tekst: “Ma olen elav; ma olin surnud, ja vaata, ma olen elav igaveseks ajaks!” (Ilm 1:18, NIV).

Kui Ülestõusmispühad lähenesid, saatis üks õpetaja oma õpilased kooli ümber olevasse loodusesse. Ta andis igaühele väikese karbi ülesandega tuua karbis kaasa midagi, mis sümboliseerib elu. Kui lapsed tagasi tulid, avati järgemööda iga karp. Esimeses karbis oli liblikas, kes karbi avanedes minema lendas. Teises olid lehed. Ühes oksake. Kuid üks karp, mille ta avas, oli tühi.

“Kui rumal!”, hüüatas üks õpilane. “Keegi jättis ülesande täitmata!” Selle peale ütles Philip, poiss dauni sündroomiga: “See on minu karp.”

“Noh, Philip,” jätkas sama poiss, end segada laskmata, “sa jätsid ülesande täitmata!”

“Ei,” vastas poiss kindlalt. “Haud oli tühi!”

Sel päeval sai Philipist rühma austatud liige. Ta suri varsti peale seda sündmust ja tema matusele tõid kõik õpilased kaasa ühe tühja karbi nende lahkunud klassikaaslase auks.

Jah tõesti, haud oli tühi! Ja selles tühjas hauas leiame me suure lootuse kõigi kristlaste jaoks igal pool.

Sel nädalal vaatleme lootust, mis leitakse Jeesuse Kristuse surnuist ülestõusmises.

Jutustus ülestõusmisest – 1 (Mt 27:62-66)

Mitmeid sündmusi võib kirjeldada krisklusele keskseina, nagu näiteks lihaksaamine, rist ja teine tulemine. Kuid teatud mõttes ületab neid kõiki ülestõusmine. See ületab isegi risti, mida ülistasime eelmise nädala õppetükis. Sest ilma ülestõusmiseta pole millelgi muul tähtsust. Tõepoolest, Jeesuse surmast rääkides arvame loogiliselt selle juurde ka ülestõusmise, kuigi me sõnadega ei pruugi seda mainida. Tegemist on ristiusu keskse doktriiniga.

Kõigist maailma religioonidest on kristlus ja judaism ainsad, mis võtavad omaks mõiste ülestõusmisest kui sellisest ja ainult kristluses on see keskne. Ainult kristlus on rajatud uskumusele, et selle keskne isik tõepoolest äratati surnuist. Kõik neli evangeeliumi sisaldavad seda harukordset sündmust ja jutustavad selle loo otsekohelega, mis muudab selle äärmiselt usutavaks.

Millise toetuse annab iga järgnev lõik, et pidada ülestõusmise lugu usutavaks?

Mt 27:50-53 _____

Mt 27:54-56 _____

Mt 27:57-61 (võrdle Mk 15:42-47) _____

Mt 27:62-66 _____

Siin nimetatud sündmused on kõik avalikud. Matteuse evangeeliumi ajamäärangu (arvatavasti kirjutatud enne 70. pKr) järgi pidid pealtnägijad olema elus kas kinnitamaks või kummutamaks neid jutustusi. Ka poleks olnud usulise ülemkihi huvides jätta sellistele kinnitustele ja väidetele kui valedetele vastu vaidlemata: Templi eesriide kärisemine “ülemisest äärest”! (kindlasti mõned sel päeval templis teeninud inimesed pidid olema midagi näinud); maavärin pidi olema avalik ja üldine antud piirkonnas; surnud inimeste ülestõusmine ja nende ilmumine paljudele linnas (mis oleks olnud kirjutaja võimalik eesmärk sellise detaili kirjutamisel!); Rooma sajapealiku ja tema kaassõdurite tunnistus; haua pitseerimine; erilise valvesalga kohale paigutamine; loend võiks jätkuda. Need on konkreetset sündmused, seotud ei mingite spetsiaalsete kaitsekõnede või ükskõik millise kaitseolukorraga.

Jutustus ülestõusmisest – 2 (Lk 24:36-39)

Eilses osas alustasime teatud grupi lõikude loendit evangeeliu-
mides, mis kirjeldavad Jeesuse surmaga seonduvaid sündmusi; sünd-
musi, mis oma otsekohesuses ja ilustamata loomutruuduses tunnusta-
valt mainivad ülestõusmise loo usutavust. Järgnevalt veel vähesed
lõigud samas vaimus.

**Millised olulised sõnumid leiduvad neis salmides? Milline võt-
mepunkt on neil kõigil ühine? (Mt 28; Mk 16; Lk 24:10-44).**

Kuigi toodud loend ei sisalda ühtki tsitaati Johanneselt, sisalda-
vad kõik neli evangeeliumi märkimisväärses ulatuses ülestõusmist.

**Miks sa arvad, et see nii on? Mis on ülestõusmises nii tähtis
meie usu jaoks?**

“Koguduse ajaloolise tähtsusega usk on olnud nõus püha Paulu-
saga: “Kui Kristust ei ole äratatud, siis on teie usk tühine” (1Kr
15:17). Kõik teised kristlikud doktriinid sõltuvad ülestõusmise kuu-
lutamisest: jõulude tähtsus seisneb faktis, et laps, kes sündis, on see
üks, kelle Jumal surnuist üles äratas; Suur Reede oleks vaid üks
märterluse igaastane mälestuspäev, kui Tema, kes suri, poleks see
üks, kes üles tõusis; Issanda Pühaõhtusöömaaja sisseseadmine kogu-
duses oleks mõeldamatu, kui ustavad poleks Issandat leiva murdmis-
es ära tundnud” (Alan Richardson, ed., “Resurrection of Christ,” *A
Dictionary of Christian Theology*, Philadelphia: The Westminster
Press, 1969, p 290).

Tänastes tekstides näeme Jeesuse ülestõusmise väge nii füüsili-
selt kui vaimulikult. Ta murdis haa ahelad; Rooma pitserid andsid
järele; haud prahvatas lahti. Ja Tema teatab täna: “Mina olen Elav;
Ma olin surnud ja vaata ma olen elus igaveseks ajaks” (Ilm 1:18,
NIV). **Kui sind palutakse öelda 10-ne või vähema sõnaga, mida
ülestõusmine sinu jaoks tähendab, siis millised need sõnad võik-
sid olla?**

See õigustas teatud liikumise (Ap 3:14-16)

Kuidas võis mingi välismaine uskumus, nagu seda on ühe surnud prohveti ülestõusmine, levida ilma soovituseta läbi kogu paganliku Rooma impeeriumi? Miks mõtelnuks salk kalureid ja maksukogujaid, vastupidiselt valitsevale maailmavaatele, välja sellise loo? Ja kui nad selle välja mõtlesidki, kuidas võisid nad hakata seda ise nii kindlalt uskuma, et nad polnud selle kaitsmiseks mitte üksnes valmis maha jätma oma perekonna ja sõbrad, vaid ka andma oma elu selle eest, kelle nad kuulutasid olevat ülestõusnud Kristuse?

Nende õpetaja vangistamine, kohtuprotsess ja hukkamine olid teinud järgijad murdunuks, traumeerituks, lööduks. Pettekujutelmadest kainestunud, hakkas endine sisemine ring langema tagasi vanade õabloonide juurde, pöörduma tagasi oma harjunud rööbastesse (ja nad ise räägivad seda). Me kuuleme ainult kalastma mineku kohta (endine elatis enamikule neist); kuid oli ka suur hulk mittekalamehi, nagu näiteks Matteus ja Siimon Selootes, kes küsisid endalt, kuhu nüüd minna ja mida edasi teha.

Uuri nädalaid hilisemat Püha Vaimu väljavalamist Nelipühal (Ap 2). Kui Peetrus pidas oma ettevalmistamata nelipühi jutluse, oli see tema viide Jeesusele kui elavale isikule, kes oli üles tõusnud ja ülenadatud taevase Isa ees. See oli hämmastav avaldus, et Jeesus oli elus ja mis jõudis nüüd kuulajatele kohale. Nende reageering oli: "Vennad, mis me peame tegema?" (Ap 2:37, NIV).

Ka ei olnud ülestõusmise rõhutamine mingi varajaste usklikte eriharustus, mingi üürrike uudsus, saamaks hüljatud millegi parema esile kerkides. Täiesti vastupidi. Ülestõusmine moodustas apostelliku jutlustamise keskse osa, mille juurde Peetrus ja teised apostlid korduvalt oma jutlustes tagasi pöörduvad.

Loe Ap 3:11-16; 4:8-12; 7:54-56; 17:29-31. Millisele teemale need püsivalt viitavad? Ja miks?

"Varajaste kristlaste jutlustamise jaoks on ülestõusmine see, mis määratles Jeesuse Kristusena, Jumala Pojana. ... See on punkt, millest algab Tema valitsus Messiana, kui ... Ta hakkab üle võtma ja õnnistab sisse TAEVALIKU AU ajastu" (*Interpreter's Dictionary of the Bible*, vol R-Z, p 44).

Kirjutades filiplastele, ütles Paulus soovivat "tunda Kristust ja tema ülestõusmise väge" (Fl 3:10, NIV). Mida see sinu arva-tes tähendab? Mil moel saame tänapäeval kogeda oma elus ülestõusmise väge? (Vt nt Jh 3:3; Rm 6:1-12.)

Ettemääratud õigus tunnistamiseks (Fl 3:7-10)

Me näeme apostlite teenimises ülestõusmise väge. Peetruse sõnad halvatule toetusid kindlalt ülestõusnud Päästjale: “Jeesuse Krisuse nimel Naatsaretist, kõnni” (Ap 3:6, NIV). Siis kui inimesed üllatusest ärevaks muutuvad ja ime üle hämmastuvad, tuletab Peetrus neile meelde Jeesuse kannatust ja surma (s 13, 14) ja hakkab siis kuulutama evangeeliumi, mis oli tema eesmärk algusest peale: “Te tapsite elu algataja, kuid Jumal äratas tema surnuist” (s 15, NIV). Edasi ütleb Peetrus, et Tema ülestõusmise kaudu vallandunud väe läbi hakkas halvatud mees kõndima. “Usu läbi Jeesuse nimesse, see mees... tehti tugevaks. Jeesuse nimi ja usk, mis tuleb tema läbi, on andnud täieliku tervenemise” (s 16, NIV).

Sellest tähelepanuväärselt imest hoolimata vangistatakse Peetrus ja kutsutakse aru andma nende ebatavaliste uudiste kohta: “Mis suguse väega või kelle nimel te tegite seda?” (Ap 4:7). Sellise kutse peale läheb Peetrus tagasi talle lemmikteemaks muutunud Jeesuse ülestõusmise juurde: “Jeesuse Kristuse, Naatsaretlase nime läbi, kelle teie risti lõite, kuid kelle Jumal surnuist äratas, seisab see mees teie ees tervena” (s 10, NIV).

Seega, kolmel erineval juhtumil on Peetrus nüüd laserkiire kombel juhtinud valguse Jeesuse ülestõusmisele kui tema tunnistamise väe allikale. Tegelikult vihjas kogu jutlustamine Kristusest Tema ülestõusmisele (Ap 5:40-42).

“Veendumus, et Jeesus elab edasi, muutis jüngrid üheks kõige jõulisemaks grupiks inimkonna ajaloos. Loeme, et tulekeeled langesid nende peale. Inimesed, kes ei olnud mingid kõnemehed, muutusid kõneosavateks. Nad liikusid plahvatuslikult läbi Kreeka-Rooma maailma, jutlustades evangeeliumi, mis sõna-sõnalt tähendab HÄID SÕNUMEID. Alustades ülemises toas Jeruusalemmas, levitasid nad oma sõnumit sellise innukusega, et nende endi generatsiooni ajal juurdus see piirkonna igas suuremas linnas” (Huston Smith, *The Illustrated World’s Religions*, New York: HarperCollins, 1986, p 215).

Loe 1Kr 15, Pauluse suurt uurimuslikku kirjutist ülestõusmise teemal. Kui keskne on see tõde ristiusule? Teisisõnu, kui palju sellest sõltub? Kas sa oled armastanud neid, kes on surnud? Millised Pauluse arutluse erinevad osad annavad sulle suurima lohutuse?

Meie isikliku ülestõusmise tagatised (1Kr 15:20)

Olenemata sellest, kui arusaadav on Uus Testament Jeesuse kirjatähelise ihuliku ülestõusmise osas, vaidlevad mõned liberaal-teoloogia esindajad, puhtalt teadusliku ja ratsionalistliku maailmavaate lõksu langenuna, vastu ülestõusmise tegelikule reaalsusele. Selle asemel ütlevad nad, tuleks ülestõusmist vaadata müüdina, metafoorina uuest, ülesäratatud elust, mille võime omada siin ja praegu, kui võtame kogukonnana omaks Jeesuse kõlbluse õpetuse.

Kui tahes kaunina see kõlabki, põhineb see vaade inimlikul mõtlemisel ja mitte Jumala sõna selgel õpetusel, mis on äärmiselt arusaadav ja ühemõtteline Kristuse ülestõusmise kirjatähelisuses.

Meil puudub igasugune oht pidada ülestõusmist metafooriks, juhul kui me võtame Jumala sõna nii nagu see ütleb: ja see on selgesõnaline Jeesuse tegeliku ihuliku ülestõusmise suhtes. Omades kord kindlaskujunenud arvamuse ülestõusmisest, saame iseendi jaoks koguda lootust, mida see pakub meile surmast hoolimata. Vaatamata sellele, mis meile selles elus osaks saab, on meil lootus, et nii nagu Jeesus surnuist tõusis, tõuseme ka meie. Töötus ülestõusmisest aitab meil hoida kõike õiges perspektiivis.

Loe järgmised lõigud. Millise lootuse pakuvad need ülestõusmiseks?

Jh 5:25-29 _____

Jh 11:23-26 _____

1Kr 15:51-58 _____

Ilm 1:18 _____

Jeesuse ülestõusmine kehtestas kolm kahtlematut tõsiasja: 1) et meie saatus on kindel Jeesuses (1Pt 1:3-5); 2) et surm on võidetud vaenlane (1Kr 15:20-22) ja 3) et vägi on kättesaadav, jagamaks seda fantastilist uudist teistega (Jh 14:12; Ap 1:8).

Mil moel peaks lootus ja töötus meie ülestõusmisest aitama meil hoida oma elu ja kõike selles toimuvat õiges perspektiivis? Kujutle, milline oleks elu, kui sul seda lootust poleks?

Edasiseks uurimiseks:

“Joosepi avatud hauakambri uksele oli Kristus võidukalt kuulutanud: “Mina olen ülestõusmine ja elu.” Selliseid sõnu võis lausuda ainult Jumal. Kõik loodud olevused elavad Jumala tahte ja väe läbi. Nende elu sõltub Jumalast. Kõrgeimast seeravist lihtsaima elusolendini saavad kõik elu Temalt. Ainult Tema, kes on üks Jumalaga, võis öelda: “Mul on meelevald oma elu jätta ja mul on meelevald seda jälle võtta.” Olles Jumal, oli Kristusel vägi murda surma ahelad” (Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, peatükk “Issand on üles tõusnud,” orig lk 785).

“Oma tööperioodi jooksul oli Jeesus ärritanud ellu surnuid. Ta oli ärritanud Naini lesknaise poja, Jairuse tütre ning Laatsaruse. Kuid nimetatud inimesed ei saanud surematust. Kuigi Jeesus ärritas nad ellu, pidid nad uuesti surema. Kuid inimesed, kes tulid haudadest välja Kristuse ülestõusmisel, ärritati igavesele elule. Nad läksid koos Jeesusega taevasse võidumärkidena Tema võidust surma ja haua üle. “Need,” ütles Kristus, “ei ole enam Saatana vangid; ma olen nad lunastanud. Ma olen toonud nad hauast välja oma väe uudseviljana, et nad oleksid seal, kus mina olen, ega näeks enam kunagi surma või kogeks kurbust” (Samas, lk 786).

Küsimused aruteluks:

1. Heida veel üks pilk 1Kr 15. peatükile, ülestõusmise teoloogilise kaitse lipulaevale Uues Testamendis. Jälgi Pauluse tõendusi selle põhilise kristliku õpetuse kasuks. Miks on need tekstid mõttetud, kui te usute, et õiged surnud lähevad surses kohe taevasse? Kuidas õigustavad need tekstid meie arusaamist surnute olukorrast? Mis muudab töötuse ülestõusmisest meile kui seitsmenda päeva adventistidele, meie arusaamisega surnute olukorrast, nii otsustavaks?

2. Mõttele järgneva küsimuse üle ja võta oma vastus klassi kaasa: kui erinevalt elaksid juhul, kui usuksid, et surmaga lõpeb kõik igaveseks?

3. Vaata üle kogu tekstiline tõendusmaterjal, mida suudad leida ja mis aitab kinnitada Jeesuse ülestõusmist. Võta see klassi kaasa ja vaadake see materjal koos üle. Kui vastupandamatu see on? Kuidas saad selle materjali nii kokku panna, et see oleks kasutatav jõulise tunnistamise abinõuna?

12. õppetükk: 14.-20. juuni

Tema preesterliku teenistuse tõhusus

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: 2 Ms 25:8; Mt 27:50, 51; Ap 7:54-56; Hb 6:19, 20; 7:23-28; 8:1, 2; 9.

Meelespeetav tekst: „Aga peaasi selles, millest me kõneleme, on see: meil on selline ülempreester, kes istub Ausuuruse istme paremal käel taevas” (Hb 8:1).

„Varsti pärast loomist... langesid meie esivanemad pattu. ... Peale seda kohutavat kriisi oli Jumala esmane hool inimese ennistamine ja universumi igavene julgeolek. Kolmainuse ühe liikme surm – teatav Jumala etteteadmises ja nõupidamises juba ette määratud võimalus (vt Ilm 13:8) – oli selleks ainuke abinõu. Et kindlustada inimese osalemine ja koostöö selles üliras taotluses, kiirustas Jumal, et meie esivanemaid sellest plaanist informeerida. Samal ajal pani Ta paika teatava õpetuse skeemi, hoidmaks seda alaliselt nende tähelepanu keskmes ja järgnevate sugupõlvade ees” (Roy Adams, *The Sanctuary*, Hagerstown, Md., Review and Herald, 1993, pp 17, 18). Õpetuse skeem oli loomulikult pühamu teenistus.

Pühamu sai heebrealaste jumalateenistuse keskpunktiks ja selle toimingute ja tseremooniade läbi osutas see palujatele, et inimese päästmise kosmiline reaalsus on saabuvas Messias (vt Hb 9) ja Jeesuse teenistuses taevases pühamus. Sel nädalal vaatleme taevast pühamut ja Kristuse sealset teenistust.

Näpunäited muistsest kogudusetelgist (2Ms 25:9, 40)

Moosest kästi ehitada kogudusetelk vastavalt talle Jumala poolt Siinai mäel näidatud eeskujule (2Ms 25:9, 40). Ja kuigi kaine praktiline mõistus viiks meid eemale järeldusest, et kogudusetelgi (ja hiljem templi) igal plangul ja naelal oli teoloogiline tähendus, peaksime sellele vaatamata võtma täie tõsidusega Vana Testamendi pühamu süsteemi õpetuslikku funktsiooni. Isegi sel juhul ei anta meile teatud suurt osa teabest sümbolite tähenduse osas; tegelikult, enamikel juhtudest, üldse mitte. Ometi, pannes kokku Vanast Testamendist leitava vähese sellega, mida leiame Uues, oleme võimelised jõudma üsna heale arusaamisele teatud põhiliste aspektide üldisest tähendusest muistse pühamu süsteemis ja teenistuses, mis osutavad nende taga olevale tähtsamale tõelisusele.

1. Hommikune ja õhtune ohver (2Ms 29:38-42; 4Ms 28:1-6)
2. Vaateleivad ja küünlajalg (2Ms 25:23, 30, 31, 37)
3. Lepituspäeva tseremooniad (3Ms 16; Hb 9:1-12)
4. Ülempreestri riietus (2Ms 28:6-21)

Hommikused ja õhtused ohvrid sümboliseerisid “kogu rahva igapäevast pühendumist Issandale ja pidevat sõltumist Kristuse lepita-vast verest” (Ellen G White, *Patriarhid ja prohvetid*, orig lk 352). Paljud Uue Testamendi vihjed leivale näivad osutavat, et leib kogudusetelgis/pühamus näitas ettepoole Kristusele (vaata näiteks Mt 26:26; Jh 6:48-51). “Nii manna kui vaateleivad osutasid Kristusele – Elavale Leivale – kes on alati Jumala juures ja esindab meid” (Ellen G White, *Patriarhid ja prohvetid*, orig lk 354). Samaselt näib küünlajalg osutavat Temale, kes ütles: “Mina olen maailma valgus” (Jh 8:12). “Nikerdatud vääriskivid [ülempreestri] rinnakilbil... kandsid Iisraeli suguharude nimesid, vihjates, ütleb Ellen G White, ... et nagu Kristus meie suure ülempreestrina esitab oma verd Isa ees, kannab Ta oma südamel ka iga kahetseva, uskuva inimlapse nime” (Roy Adams, *The Sanctuary*, p 38; võrdle *Patriarhid ja prohvetid*, orig lk 351).

Vaata oma parimat arusaamist mööda uuesti üle maine pühamuteenistus. Kuidas aitab see meil mõista lunastusplaani?

Kõik vihjed osutavad Temale

Loe Jh 1:29. Milline on Johannese poolt Jeesuse “Jumala Talleks” nimetamise tähendus?

Kõrbe kogudusetelk püsis iisraellaste jumalateenistuse keskuse-
na sadu aastaid. Ja niikaua kui Iisrael jäi ustavaks Jumalale, vaatasid
nad sellele pühitsetud ehitisele kui päästmise paigale, lepituse pai-
gale Jumala ja Tema rahva vahel. Üleloomulikud ilmingud, mis kaas-
nesid selle ehitise pühitsemisega (vt 2Ms 40:34, 35), olid kinnista-
nud neid pealtnäinute hinge väga sügavad jäled.

Silmapaistev tõendus Jumala kohalolekust templi pühitsemisel
ei andnud siiski mingit vihjet selle ehitise rahutust tulevikust.
Babüloonia armee poolt täielikult hävitatud, ehitati see hiljem uuesti
üles, kuigi mitte selle endise toreduse mõõduni. See oli siiski tem-
pel, mida Jeesus tundis, mis tundis Tema sammude kõla. Ja kui Jee-
sus suri väljaspool Jeruusalemma ühel reede pärastlõunal kaks tuhat
aastat tagasi, kärises just selle templi kõige pühama paiga eesriie
mõistatuslikult ülalt alla kaheks (Mt 27:51).

“Oli õhtuse ohvri aeg. Kristust kujutav tall on valmis tapmiseks.”
Kuid maa väriseb, “ja kärinal rebitakse templi sisemine eesriie nähta-
matu käe poolt ülalt alla lõhki, paljastades kohalolijatele paik, mida
kord täitis Jumala ligiolek.” Ühel hoobil on see paik, “kus oli elanud
Jumala ligiolek” ja kus “Jumal oli ilmutanud armuaujärje kohal Oma
au”, nüüd avatud rahva pilgule! “Maise pühamu kõige püham paik ei
ole enam püha.” Siis teeb ta erutavas kujunduses selgeks: “kõiki haa-
rab õudus ja segadus. Preester on just ohvrit tapmas; kuid nuga langeb
ta jõuetust käest ja tall põgeneb. Varjuteenistus on kohtunud Jumala
Poja surmas tegelikkusega. Suur ohver on toodud. ... Tundus, nagu oleks
üks hääl Jumala kummardajaile öelnud: kõikidel ohverdamistel ja pa-
tuohvritel on nüüd lõpp. Jumala Poeg on tulnud vastavalt Tema sõna-
dele” (Ellen G White, *Ajastute igatsus*, orig lk 756, 757).

**Tänapäeval vaatavad paljud kristlased Jeruusalemma templi
ülesehitamise poole lõpu märgina. Isegi kui selline tempel taas-
ehitataks ja ohverdamisi uuesti alustataks – miks ei oleks neil
ohvritel mingit mõju patuprobleemi suhtes?**

Meie ülempreester (Hb 7:25)

Apostel on Heebrea raamatu esimestes peatükkides öelnud suure hulga asjaolusid inglite ja nende seisundi kohta, Moosese ja tema kõrbekogemuse kohta, Joosua ja Kaanani maa kohta, prohvetite ja Aabrahami ja Melkiseedeki kohta. Kuid jõudes 8. peatüki 1. salmini, kutsub ta meid järsku tagasi tulipunkti juurde.

Loe Hb 8:1, 2. Mis on nendes salmides apostli poolt öeldu peamine mõte? _____

Muistse iisraellaste leeri sisepiirides lahutas tavalist iisraellast jumalakummardajat pühamu sisimast pühast paigast mitu takistust. Saavutamaks isiklikku juurdepääsu, oleks olnud vajalik pääseda mööda preestrite ja leviitide puhvertsoonist ning püha tarandikku ümbritsevaist keelatud aladest. Kuid nüüd, ütleb Heebrea raamatu kirjutaja, on Kristus, meie taevane preester-vahemees, avanud ukse piiramatuks juurdepääsuks taevasele pühamule endale, elava Jumala troonisaali. “Läki siis julgusega armujärje ette”, ütleb pühitsetud kirjutaja, “et me saaksime halastust ja leiaksime armu abistamiseks meid meie vajaduse ajal” (Hb 4:16, NIV). Jeesus on meie eestkostja taevas.

Kuigi me ei tea täpselt viisi Jeesuse esstkostest meie heaks, pakub Pühakiri näiteid sellest mõistest, ehkki inimlikust seisukohast. Kaks neist toimusid Moosese elus seoses kuldvasika looga (2Ms 32:9-14, 30-32). Need on jõulised lõigud. “Kuid nüüd”, anus Mooses Jumalat selles viimases osutuses, “palun andesta nende patt – aga kui mitte, siis kustuta mind oma raamatust, mille oled kirjutanud” (s 32, NIV). Me näeme selliseid preesterliku eestkoste viise ka Taanieli raamatus (Tn 9) ja Jeesuse suures palves enne Tema kannatamist (Jh 17).

Uuri järgmisi tähtsaid lõike Heebrea kirjas näiteina sellest, mida meie taevane Ülempreester meie heaks teeb: Hb 2:18; 7:25; 8:3-10; 9:11-14; 10:11-17. Kõige tähtsam, küsi iseendalt: kuidas saan ma isiklikult tuge oma kõndimises Issandaga teadmise läbi, et Jeesus on tegemas neid asju minu heaks? Mil moel saan ma rakendada neid töotusi oma elus?

Sellest tulenev erinevus – 1

Loe Hb 4:16. Milline töotus on siin meie jaoks? Mida manitsetakse meid tegema? Millist lootust see meile pakub? Mil moel saad siin leiduva rakendada oma ellu?

Kas neil, kes tunnevad Jeesust Päästja ja Ülempreestrina, on vaimulikult paremas olukorras võrreldes teistega, kes tunnevad Teda ainult Päästjana? Käsitleme seda küsimust kahes osas, kuid alustame Heebrea 9. peatükiga:

Muidugi on seda peatükki võimalik lugeda mitmel viisil. Üks võimalus on rangelt teksti tõlgitsev ja keeleteaduslik lähenemine, määratledes sõnade ja fraaside tähenduse ja pigistades välja salmide tähenduse puht-teoreetilisest vaatepunktist. Kuid teine moodus, võrd-selt kehtiv, möödub oluliselt kõigest sellest. Ilma esimese lähene-misviisi tulemusi tähelepanuta jätmata, loeb see lihtsalt peatüki ja täheldab, mida see ütleb. Kui me selliselt toimime – siin on, mida me leiame, kuna see seondub põhilise küsimusega meie ees:

1. Mis toimus esimese lepingu ajal (Vana Testamendi pühamu teenistused), oli ainult ajutine. Põhjapanevalt ebapiisav tooma esile sisemist muutust, osutasid need ohverdamised ja tseremooniad millelegi suuremale nende taga.

2. See mingi suurem on nüüd toimunud. Kristus on tulnud. Tema on tõeline Ülempreester (Hb 9:11). Tema ei sisenenud taevasesse pühamusse “sikkude ega vasikate verega, vaid ... üks kord kõikide eest iseenese verega, olles saavutanud igavese lunastuse” (s 12, NIV).

3. Ohverdamised vana süsteemi ajal saavutasid väliseid tulemusi (s 13), kuid ei suutnud täide viia sisemist muutust. Aga Kristuse veri ulatub meie seesmise olemuseni, puhastades “meie südametunnistuse surma viivatest tegudest, nii et me võime teenida elavat Jumalat!” (s 14, NIV).

4. Kristus valas oma vere üks kord meie asemel ja nüüd Ta ilmub Jumala palge ette meie eest kui meie ülempreester (s 24-28).

Loe läbi Hb 9. peatükk. Millise olulise tähtsusega sõnumi annab see meile? Milliseid seal leiduvaid töotusi pead sa iseenda jaoks eriti julgustavaiks?

Sellest tulenev muutus – 2

Jeesuse tundmine ja vastuvõtmine meie ülempreestrina peaks muutma meid lahkeks ja suuremeelseks ja kannatlikuks – samad omadused, milliseid Tema meie suhtes ilmutas. See peaks muutma meid halastavaks ja armuliseks – samal kombel näitas Tema halastust ja armu meie suhtes. Ja see peaks muutma meid moraalselt õiglaseks ja alaliselt tänulikuks meie heaks toodud täieliku ohvri eest. Aga mõni adventist, kes on suhelnud kristlastega teistest konfessioonidest, möönas valmilt, et on leidnud nad võrdselt armuliste ja halastavate ja kannatlike ja suuremeelsete ja lahkete ja moraalselt õiglastena. Niisiis, millise tegeliku erinevuse kutsub esile “meie sõnum pühamust”?

Sellel on tõenäoliselt midagi tegemist truuduse ja ustavusega. Kui Heebrea raamatu kirjutaja soovis uuesti oma raamatu lugejaid usus kinnitada, pöördus ta pühamu teema juurde.

Loe Hb 10:19-25. Milline praktiline sõnum siin meile antakse – sõnum, mis peaks mõjutama meie eluviisi ja meie suhtumist teistesse?

Heebrea raamat kutsub meid lähenema “armujärjele” (Hb 4:16). Siin on tegemist mitmete kaasmõtetega, kuid üks neist puudutab just praegu meie ees olevat küsimust. Tee on valmistatud meie jaoks Jeesuse läbi, et ligineda Jumalale taevases pühamus. Ja et järgida Jeesusele usu läbi pühamusse, ei tähenda üksnes kellegi hinge puhastumist Tema imepärase armu läbi, vaid tähendab ka kogeda Tema muutmata käsu uuendatud mõistmist (vt Hb 8:10). See toiming, äärmiselt tähendusrikas mõtteseos, mida adventistid nimetavad “suureks võitluseks headuse ja kurjuse vahel”, määratleb erinevuse meie jaoks, mis tuleneb pühamu õpetusest. Usu läbi siseneme me täis kindlust sellesse pühitsetud paika, kus teenib Jeesus. Ja seal, vastu kõike võimalikku ebavõrdsust, klammerdume selle ühe külge, kelle hävitamatut tütost sümboliseeritakse seaduselaekaga, elava Jumala enda trooniga, mis rajaneb õiglusel ja armul. Nõndaviisi kinnitatuna, ei kaldu me kõrvale ei teatud arusaamisest käsust, milline viib meid Jumala püha hingamispäeva hülgamisele ja ka mitte evolutsioonilisele käsitusele loomisest, mis püüab elava Jumala troonilt tõugata Tema enda universumis. **Järelikult muutub õpetus pühamust meie kaitseks mässamise vastu ja kindlustab Jumala ustava ülejäägi vastuhakkavas maailmas.**

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G White'i raamatust "Suur võitlus" peatükk "Kõige pühamas paigas", orig lk 423-426; raamatust "Patriarhid ja prohvetid" peatükk "Kogudusetelk ja selle teenistused", orig lk 350-358.

"Pühamu oli võtmeks, mis avas 1844. aasta pettumuse saladuse. See avas terve tõdede süsteemi ning näitas, et Jumala käsi oli juhtinud suurt adventliikumist. See paljastas ühtaegu ka ajakohased ülesanded ja näitas Jumala rahvale kätte tema koha ja töö" (Ellen G White, *Suur võitlus*, orig lk 423).

"Ma ei kujutle nägevat tühja taevast pühamut. Jumala troon, mis tahes kujul, asub seal ümbritsetuna lõpmatust hulgast inglitest. Meie seisukahast vähemalt parim kõigest – meie Kõikvõimas Ülempreester, Jeesus Kristus ise, on seal! Tema täidab selle täielikult! Ta seisab Jumala trooni ees meie heaks! Ja sellest on mulle küllalt!" (Samas, lk 71).

Küsimusi aruteluks:

1. Milliselt sobitub meie arusaamine Tuleku-eelsest kohtust meie arusaamisega Kristusest meie ülempreestrina taevases pühamus? Miks peaks see kohus olema lahutamatu osa meie pühamu sõnumist? Kõige tähtsam – mil moel suudame õpetada kohtumõistmist rõõmusõnumi osana Jeesusest meie asemikuna kohtus?

2. Mida tähendab Kristuse ülempreesterliku teenistuse tõelikus sinu jaoks isiklikult? Millist kogemust või kogemusi saad sa jagada selle kohta, kuidas see õpetus on sind vaimulikult toetanud?

3. Vaata üle nadala õppetükk ja koosta loend kõigist eesõigustest, milliseid saame Kristuselt meie Ülempreestrina. Võta see klassi kaasa ja vestelge nende eesõiguste tähenduse üle ja selle üle, mil moel peaksid need mõjutama meie elu nii üksikisikuna kui kogudusena. Mil moel saame paremini ära kasutada need töötused, selleks et edastada maailmale meie tunnistus ja ülesanne?

13. õppetükk: 21.-27. juuni

Tema tagasitulek kuninga ja sõbrana

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Tn 9:24-27; Mt 24; Lk 21:25-31; Jh 14:1-3; 1 Ts 4:13-18; Hb 9:28.

Meelespeetav tekst: “Nõnda ka Kristus, kes üks kord tõi enese ohvriks, et ära võtta paljude patud, ilmub teist korda, mitte tegelemaks patuga, vaid päästmaks need, kes teda innukalt ootavad” (Hb 9:28, RSV).

Teatav Teist tulekut puudutava tõe moonutamine – JÄETUD MAHA – raamatute ja filmide seeriad haarasid ülemaailmselt miljonite tähelepanu. Kogu see episood esitab Jumalat õelalt tujukana ja see edendas mittemõistuspärase hirmu õhkkonna (kui mitte paanika) inimeste mõttemaailmas Teise tuleku suhtes, vastupidiselt sellele, kuidas Piibel soovib, et mõtleksime Kristuse taastulekust. Uues Testamendis on Jeesuse taastulek üldiselt suurepärase, ülimalt rõõmus sündmus. Tema on meie Kuningas ja ka meie sõber.

Kuigi teise tulekuga seondub ebameeldivad elemente (nagu peagi vaatleme), ei pane mitte hirm inimesi pöörama oma silmi taeva poole. Hirm on oluline – me ei kuuluta seda sündmust vältides kogu tõde taastuleku kohta. Kuid tehes nii, peaksime kinni pidama Pühakirja sõnaselgetest ütlustest ja mitte esitama meie endi väljamõeldud hirmu ajendavaid arusaamu. Anda erinevatele aspektidele tulekust samasugune rõhuasetus nagu neil on Pühakirjas, tähendab luua nende südames, kes on valmis kuulama, midagi sarnast laste igatsusele jõulused oodates.

Teise tuleku sõnum peaks olema rõõmusõnum ja mitte midagi sellist, mis paneb inimesi vajama rahustavat ravi.

Eesõues oodates (Hb 9:28)

Perioodi, milles me praegu elame, sümboliseeris lepituspäev muistses Iisraelis. Sellal kui ülempreester sooritas oma iga-aastast teenistust KÕIGE PÜHAMAS PAIGAS, ootas rahvas hinge kinni pidades eesõues tema ilmumist. See ilmumine oli märgiks tema töö kordaläinud lõpuleviimisest nende heaks - patu hävitamine rahvalt ja üksikisikuilt.

Alates aastast 1844 oli Kristus olnud hõivatud teenistuse järguga, millele viitas Iisraeli Lepituspäev. Kui see töö on teostatud, ilmub Ta taevasest pühamust, et võtta vastu oma rahvas. Hb 9:28 sõnadega: “Kristus, olles ohverdatud ühel korral kandmaks paljude patte, ilmub teist korda, mitte patuga tegelemiseks, vaid päästma neid, kes on teda innukalt oodanud” (RSV).

Mil moel suhtuvad järgnevad tekstid mõttesse lootvast ootamisest?

Lk 12:40-48 _____

Tt 2:11-13 _____

1Pt 1:3-8 _____

William Miller ja tema järgijad ootasid innukalt taevase ülempreetri ilmumist aastal 1844. Me teame, et nad pettusid, kuid püüame kujutleda seda vaimustust, mis neid liigutas. Siin olid inimesed, kes armastasid Jeesust kõigega, mis neil oli; nad tundsid Tema lähedust; nad igatsesid Teda näha; Ta oli nende sõber. Ja need tundeavaldused, millest kirjutas aastaid hiljem Hiram Edson, esitavad kaunis põhjalikult, kuidas terve grupp end tundis. Nad olid “veendunult lootnud näha Jeesust Kristust ja kõiki pühi ingleid koos Temaga”, kirjutas Edson. Kui see ei toimunud “tuli meie üle selline halamise vaim, millist ma iial enne kogenud polnud. ... Me nutsime ja nutsime, kuni päev koitis” (Hiram Edson, manuscript fragment, Center for Adventist Research (from Heritage Room). James White Library, Andrews University). Need usklikud ei hinganud kergendusest, et Jeesus ei tulnud. Selle asemel olid nad pettunud ja seda kibedalt.

Oled sa erutatud Teisest Tulekust? Kas sa ootad seda peagi saabuvat? Või oled sa kartlik? Kas sa kardad seda? Millised on sinu vastuste põhjused? Kirjuta need üles ja uuri siin palvemeelselt, mida võiksid need öelda sinu kristliku kogemuse kohta?

Hirmu faktor

Jeesuse tulekuga seondub teatav süinge pool. Jeesus ise ütles, et see on rahvastele ahastuse aeg: “Ja siis ilmub Inimese Poja tunnus-täht taevas ja kõik rahvad maa peal hakkavad halisema” (Mt 24:30, NIV). Ta võrdleb seda sündmust veeuputuse ja Soodoma üle kohtumõistmisega (Mt 24:37-39; vrd Lk 17:26-30); Ta kõneleb lõpliku eraldamise fenomenist, kasutades näidet kahest naisest veskil jahvatamas, kusjuures üks võetakse vastu, teine jäetakse maha (Mt 24:40, 41). Ja kui Ta räägib valvsaks jäämisest, ei saa Tema hoiatus olla karmim (vt s 43-51). Peetrus, üks kohalviibijaist päeval, mil Jeesus kõneles oma Tulekust Mt 24. peatükis, viitab “Issanda päevale” nagu tule ja õuduse päevale (2Pt 3:10-12). Kui Johannes näeb seda sündmust nägemuses, ütleb ta, et “kõik maa rahvad halisevad tema pärast” (Ilm 1:7) ja Ilm 6:15, 16 kirjeldab inimesi igast seisusest või ametist pöördumas tuleku ajal kaljude ja mägede poole palvega langetada nende peale, varjamaks “neid selle palge eest, kes istub troonil ja Talle viha eest!” (NIV)

Mida ütlevad järgnevad lõigud Teise tuleku kohta?

Mt 25:31-33, 41 _____

2Ts 1:6-9 _____

Hb 12:25-29 _____

Seal on need, kes piinavad ja kohtlevad halvasti teisi, need, kes mõrvavad ja ekspluateerivad, kes varastavad ja rüüstavad ja kes röövivad rahatagavarad valitsustelt, jättes miljonid kannatama alandavat seisukorda või vaesust. Ja siis on seal head inimesed, kes ülbelt pööravad oma selja Jumala ja Tema armulise halastuse ja andestuse pakkumise poole. Oleks vastutustundetuse haripunkt jätta neile mulje, et Tema tulek sisaldab nende jaoks midagi peale halva sõnumi, kui nad ei muutu. Inimese igavene saatus oleneb neist asjust ja meie poolt oleks kuritegu ilustada olukorra reaalsust.

Mil moel võiks teatav väike kartus teha meile kõigile midagi head (Fl 2:12)? Võib-olla mõned meist vajavad veidi rohkem hirmu kui teised...

Teisest küljest...

Nagu eilses osas nägime, on Jeesuse tulekul teatav sünge pool. Kuid pöördunud kristlaste jaoks on see vaatepilt alati helge; sest SAABUV ÜKS ei ole üksnes nende Kuningas, Ta on ka nende sõber. Seda rõõmustavat mõtet ootusest õhutatakse Jeesuse enda poolt, ükskõik milline enne ka silmapiiril poleks. “Kui see kõik hakkab toimuma”, ütles Ta, “tõuske üles ja tõstke üles oma pead, sest teie lunastus on lähenemas” (Lk 21:28, NIV). Siin ei seista noruspäi ega längus õlgadega. Jeesus soovib Tema järgijaid olevat lootusrikkad, elurõõmsad, säravad, otsustava päeva ootuses, suunates oma pilgu taeva poole Tema tagasituleku suurepärase tunni heldinud igatususes.

Loe järgmised lõigud ja mõtle, mil moel need tugevdavad ootuse ja rõõmu mõistmist.

Jh 14:1-3 _____

Ap 1:11 _____

Fl 3:20, 21 _____

1Ts 4:13-18 _____

Ilm 7:9, 10, 13-17 _____

On õpetlik tähele panna, et kui Jeesus kõneleb ülespuhutud usu-listele juhtidele (või kui Tal on meeles Tema armu põlgajad), rõhustab Ta oma tuleku majesteetlikke, kuninglikke, kohtumõistvaid aspekte. Aga kui fookuses on Tema jüngrid, libiseb rõhk mõtetele lohutusest, turvalisusest, rõõmust. Niisiis Mt 24:31 kohe pärast kõnelemist rahvaste halisemisest Tema tulekul, muutub toon kui Ta kesken-dub usu rahvale: inglid koguvad nad kokku, ütleb Ta, igast rahvusest Tema kuningriiki. Ja Jh 14:1-3 antakse Tema töötus tulla tagasi, rahustamaks Tema jüngrite “muretsesvaid” südameid, tegemaks püsivaks nende kulunud jõu, kinnitamaks nende lootused.

Kui sa usuksid kogu oma südamest, et Jeesus tuleks kuu jooksul, millised kõlbelsed muutusi tunneksid end vajavat teha oma isiklikus elus? Kui oled mõelnud oma vastuse üle, küsi endalt: miks oodata selle ajani, et teha need muutused? Lõppude lõpuks, kas oleks raske teha neid muutusi?

Millal näeme Jeesust? – 1

Matteuse 24. ptk on tähtsaim peatükk Jeesuse teise tuleku kohta – see toob välja Jeesuse vastused Tema jüngrite poolt esitatud küsimustele seoses Teise tulekuga. **Jeesus rõhutas mitmed asju, muuhulgas ka järgmisi:**

1. Me ei peaks olema ärevusse aetud. (Kreeka keeles on see lause kokkusurutud, võiksime isegi öelda tunderõhuline: “vaadake, et te ei ole ehmunud” (s 6 – ei nälja, maavärina või rahvaste vaheliste konfliktide pärast (s 6-8).

2. Me oleme silmitsi vastuolude ja vihkamisega isegi koguduse sees (s 9-13).

3. Me ei peaks olema Teist tulekut oodates lihtsameelsed ja kergeusklikud (s 4, 5, 23-26). (Jeesus viivitas selle punkti juures!)

4. Evangeeliumi kuulutatakse terves maailmas enne lõppu (s 14).

5. See sündmus on suurejooneline, nähtav, ülemaailmne (s 27).

6. Teatud kosmilised märgid annavad märku advendi lähenemisest (s 29).

7. Kui lõpp saabub, koguvad inglid kokku ustavad kõikjalt üle maailma (s 31).

8. Advendi päev ja tund on teada ainult Jumalale (s 36).

9. Hoolimata kõikidest hoiatustest või ettekuulutustest on Teine tulemine äkiline ja ootamatu (s 42-44).

Ühel olulisel rõhutamist väärival punktil eelnevast loendist on tegemist evangeeliumiga. See ütleb, et evangeeliumi kuulutatakse kõikjal “tunnistuseks” kõigile, “ja siis tuleb lõpp” (s 14, NIV). See teeb ettepaneku, et Kristuse järgijatel on oma osa, kui tahes kaudselt, loomaks olukord inimajaloo lõppemise jaoks. Järelikult kutsub see meid üles kasvavaks innukuseks edendada Jumala kuningriiki seal, kus oleme.

Leighton Ford jutustab ühest vangla kaplanist, kes püüdis juhtida surmamõistetud vangi Kristuse juurde Londoni vanglas. “Kas sa tõepoolest usud, mida sa räägid, kaplan? ... Kui ma usuksin, et sinu evangeelium on tõde, roomaksin ma läbi Inglismaa purustatud klaasi peal, et sellest inimestele jutustada” (*The Christian Persuader*, New York: Harper & Row, 1966, p 29). Sellist entusiasmi vajatakse praegu.

Kui evangeelium peab jõudma kõikjale enne Kristuse taastulekut ja kui meid on kutsutud evangeeliumi jutustama, siis on meil endil teatav osa töötamises koos Temaga, et kiirendada Tema tulekut, kas pole see nii? Jah või ei? Mis on väljakutseks, võimaluseks või probleemiks, mida see mõte meile esitab?

Millal näeme Jeesust? – 2

Pühapäevane osa viitas millerlastele ja kuidas nad ootasid (kuiagi asjatult) adventi 22. oktoobril 1844. Mida nii nemad kui meie oleme sellest peale avastanud on see, et Jeesus ei tulnud tagasi järgmisel päeval ega järnendud nädalal, järmisel kuul, järgmisel aastal, järgnenud kümnendil, järgmisel sajandil! Ja nii oleme me täna, umbes 164 aastat hiljem, ikka veel selles maailmas. **Mil moel oleme oma mõtteis rinnutsi selle probleemiga?**

Üks moodus on keskenduda selle sündmuse tõele vastavusele ja kindlusele. Teiste sõnadega, hoolimata selle sündmuse ajahetkest, saame hakata mõistma fakti, mitte loogikaga vaid mõtiskledes, kes esimesena selle töötuse andis. See tuli Jeesuselt endalt, tõeliselt, ajalooliselt Issandalt, kelle ausus ja ustavus on välja kannatanud sajandite proovi. Me näeme tõelist Issandat kõnetamas Tema eeloleva lahkumise pärast muretsevat ja hirmunud järgijate gruppi. “Ärge olge mures”, ütleb ta neile. “Uskuge minusse” (Jh 14:1). “Kui ma lähen ja valmistan teie jaoks paiga, tulen ma tagasi ja võtan teid endaga kaasa” (s 3, NIV).

Vaata üle järgnevad kirjakohad. Mil moel aitavad need näha seda teemat õiges perspektiivis? (1Ms 3:15, Js 40:8; Gl 4:4; vt ka Tn 9:24-27). _____

Töötus esimesest advendist anti kaua aega tagasi Eedeni aias (1Ms 3:15) ja maailm pidi ootama tuhendeid aastaid enne kui see täitus. Kui aga Jumala suur, kosmiline ajanäitaja lõi jumalikult ette määratud tunni, kuulutasid salapärased olevused ehmunud karjastele Betlehemi väljadel: “Täna on Taaveti linnas sündinud teile Päästja” (Lk 2:11, NIV). Töötus ei luhtunud, sest see toetus elava Jumala vanakumatule sõnale. Ja nii saab see olema Jeesuse teise tulekuga.

Mis kasu oli Kristuse esimesest tulemisest kui me ei ole kindlad tema Teises Tulekus? Mil moel peaks esimene tulemine ja see, mida Kristus tegi meie heaks, tegema meid absoluutselt kindlaks teise tuleku reaalsuses, vaatamata sellele, millal see toimuda võiks?

Edasiseks uurimiseks: “Kristus oli tõusnud taevasse inimese kujul. Jüngrid olid näinud, kuidas pilv Ta peitis. Seesama Jeesus, kellega koos nad olid kõndinud, vestelnud ja palvetanud, kes oli nendega leiba murdnud, nendega paadis lainetel kiikunud ja mõned viivud tagasi koos nendega järsku rada pidi Õlimäele tõusnud, oli nüüd läinud Isa juurde troonile. Ja inglid olid kinnitanud neile, et seesama Jeesus, keda nad olid näinud üles taevasse minevat, tuleb tagasi samal kombel nagu Ta oli üles läinud. ... Jüngritel oli tõesti põhjust rõõmustada Issanda tagasituleku lootuses!” (Ellen G White, “Oma Isa ja teie Isa juurde”, *Ajastute igatsus*, orig lk 832).

Meie ajal on palju tegemist ärevusega, mida me kogeme austuses nn adventi viibimise suhtes. Lääne ühiskonnas eriti mõjutab täpne ajaline ootus meie sellest sündmusest mõtlemist. Olles kuulnud, et sündmus toimub varsti, on sel meie jaoks teatud väärtus, et sündmus toimub Lääne mõttes peagi. Teisest küljest Ida poolses mõtlemises – kontekst, milles Piibli kirjutajad tegutsesid – oli kõige tähtsam sündmuse kindel toimumine; aeg oli teisejärgulise tähtsusega.

Küsimusi aruteluks:

1. Umbes 19. sajandi keskpaigast kuni I maailmasõjani mõtlesid paljud inimesed Läänes, et teaduse, mõistuse ja tehnoloogia kaudu võiks inimkond iseennast suuresti parandada ning et hädad, sellised nagu sõda, haigused ja teised õnnetused võiksid saada välja juuritud või vähemalt piiratud. Vastanda see arusaam Jeesuse poolt Mt 24 ptk rohkem kui 19 sajandit tagasi antud pildiga maailmast. Kellel oli õigus? Mil moel peaks Mt 24 ptk olema meile abistavaks teguriks omamaks usku töötustesse Kristuse teisest tulekust, eriti kõrvutades teiste vaadetega tuleviku maailma olemuse kohta?

2. On olemas riukalik oht tõsiasjas, et mõte Teisest tulekust on muutunud osaks meie süstemaatilise adventistlikust sõnavarast. See võib takistada meid täielikult väärtustamast (ja järelikult vastavalt ka edastamast) selle sündmuse harukordset, mõistust-jahmatavat olemust. Kuidas saame me endid kaitsta, et me ei mutuks tundetuks selle harukordse sündmuse suhtes, millel tuginevad meie kõik lootused?

3. Vaatle oma kohalikku kogudust ja siis esita see küsimus: kas me aitame kiirendada Jeesuse teist tulekut või oleme osa viivituse põhjustest? Vestelge klassis selle küsimuse tähenduste üle ja teie vastuste üle sellele.

Sisukord

1. Kes oli Jeesus?	4
2. Tema jumalikkuse saladus	11
3. Ta sai kõiges tõeliselt meie sarnaseks	18
4. Tema õpetuse sügav tarkus	25
5. Tema imelised teod	32
6. Tema sõnade sügavam tähendus	39
7. Tema käitumise mõistatuslikkus	46
8. Tema elu intensiivsus	53
9. Tema armastuse hellus	60
10. Tema surma tähendus	67
11. Tema ülestõusmise vägi	74
12. Tema preesterliku teenistuse tõhusus	81
13. Tema tagasitulek kuninga- ja sõbrana	88

Lühendid

AA - EGW: Apostlite teod

AH - EGW: Adventkodu

(1...7)BC - SPA Piiblikommentaariid

COL - EGW: Kristuse tähendamissõnad

DA - EGW: Ajastute igatsus

Ed - EGW: Kasvatus

Ev - EGW: Evangelism

EW - EGW: Varajased kirjutised ehk Kogemused ja nägemused

GC - EGW: Suur võitlus

MB - EGW: Mõtteid õndsakskiitmise mäelt

MH - EGW: Suure Arsti jälgedes

PK - EGW: Prohvetid ja kuningad

PP - EGW: Patriarhid ja prohvetid

SC - EGW: Tee Kristuse juurde

(1...3)SM - EGW: Valitud kuulutused

(1...9)T - EGW: Tunnistused kogudusele

